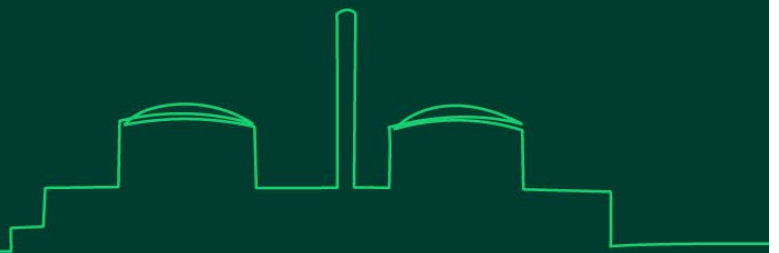

Fortum tilinpäätöstiedote

TAMMI-JOULUKUU 2023

Sisällysluettelo

Muutoksen ja liiketoiminnan vakauttamisen vuosi – Pohjoismaiden kylmät jaksot nostivat sähkönhintoja ja vahvistivat neljänneksen tulosta	3
Toimitusjohtaja Markus Rauramon kommentti	5
Muutokset raportoinnissa	6
Fortumin strategia	7
Taloudellinen tulos	8
Taloudellinen asema ja rahavirta	9
Segmenttikatsaukset	12
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit	19
Toiminta- ja sääntely-ympäristö	21
Avaintekijät ja riskit	23
Näkymät	25
Kestävä kehitys	26
Oikeudenkäynnit	30
Osakkeet ja osakepääoma	30
Konsernin henkilöstö	30
Muutokset konsernin johdossa	30
Palkitseminen ja osakepohjainen kannustinjärjestelmä 2023–2025	31
Hallituksen valtuutukset	31
Varsinainen yhtiökokous 2023	32
Muita neljänneksen neljänneksen merkittäviä tapahtumia	33
Katsauskauden jälkeiset tapahtumat	33
Osingonjakoehdotus	35
Varsinainen yhtiökokous 2024	35
Lisätietoja	35

Osavuositatsauksen taulukot

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma	36
Lyhennetty konsernin laaja tuloslaskelma	37
Lyhennetty konsernin tase	38
Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	39
Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma	41
Rahoitusnettovelan muutokset	43
Pääomariskien hallinta	43
Tunnuslukuja	45
Konsernin lyhennetyn osavuositatsauksen liitetiedot	46
Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmäytykset	71
Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat	78
Fortumin tuotanto- ja myyntivolyymit	79

Tässä tilinpäätöstiedotteessa esitetyt taloudelliset tulokset sisältävät Fortum-konsernin jatkuvat toiminnot. Venäjällä 25.4.2023 annetun presidentin asetuksen (nro 302) ja Fortumin Venäjän omaisuuden haltuunoton seurauksena yhtiö menetti Venäjän toimintonsa määräysvallan. Tämän vuoksi Russia-segmentin konsolidointi päättyi ja segmentti luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2022 vertailutiedot oikaistiin Russia-segmentin uudelleenluokittelun seurauksena lopetetuiksi toiminnoiksi. Uniper-segmentti sisältyy vuoden 2022 vertailulukuihin, koska sen konsolidointi päättyi ja se luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi syyskuussa 2022. Lisätietoa on liitteissä 1, 2 ja 6.

Sulkeissa esitetyt luvut viittaavat vertailukauteen eli edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon, ellei toisin mainita.

Muutoksen ja liiketoiminnan vakauttamisen vuosi – Pohjoismaiden kylmät jaksot nostivat sähkönhintoja ja vahvistivat neljänneksen tulosta

Loka–joulukuu 2023, jatkuvat toiminnot

- Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) oli 459 (774) miljoonaa euroa.
- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 359 (669) miljoonaa euroa.
- Liikevoitto oli 376 (-174) miljoonaa euroa. Vertailukaudella vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin sisältyi -804 miljoonaa euroa suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksia.
- Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,35 euroa (0,42).
- Osakekohtainen tulos oli 0,45 euroa (0,48).
- Liiketoiminnan rahavirta oli 149 (451) miljoonaa euroa.

Tammi–joulukuu 2023, jatkuvat toiminnot

- Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) oli 1 903 (2 025) miljoonaa euroa.
- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 1 544 (1 611) miljoonaa euroa.
- Liikevoitto oli 1 662 (1 967) miljoonaa euroa, ja siihen vaikuttivat pääasiassa suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutokset. Vertailukaudella vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin sisältyi 785 miljoonaa euroa verottomia myyntivoittoja.
- Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 1,28 euroa (1,21).
- Osakekohtainen tulos oli 1,68 euroa (2,34).
- Liiketoiminnan rahavirta oli 1 710 (1 717) miljoonaa euroa.
- Rahoitusnettovelka oli 942 miljoonaa euroa, ja rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen suhde oli 0,5.
- Konsernin uusi strategia ja uudet taloudelliset ja ympäristötavoitteet julkistettiin maaliskuussa. Konsernin uudistettu toimintamalli, liiketoimintarakenne ja johtoryhmän kokoonpano tulivat voimaan maaliskuun lopussa.
- Toisella neljänneksellä Fortumin omaisuus Venäjällä otettiin Venäjän viranomaisten hallintaan, Fortum menetti määräysvallan, lopetti näiden toimintojen konsolidoinnin ja raportoi ne lopetetuissa toiminnoissa. Koko Venäjän omaisuus alaskirjattiin ja arvonalentumisia kirjattiin 1,7 miljardia euroa (pääomavaikutus) sekä konsolidoinnin päättymiseen liittyviä negatiivisia kumulatiivisia valuuttakurssien muuntoeroja 1,9 miljardia euroa (ei pääomavaikutusta).
- Fortum laski 17.5. liikkeelle nimellisarvoltaan 1,15 miljardin euron viiden ja kymmenen vuoden joukkovelkakirjalainat.
- Fortum sopi 7.6. ostavansa ruotsalaisen sähköntoimittajan Telge Energi AB:n koko osakekannan Telge AB:ltä. Velaton kauppahinta on noin 450 miljoonaa Ruotsin kruunua (39 milj. euroa). Kauppa saatiin päätökseen 31.8..
- Fortum ilmoitti 21.6. investoivansa noin 225 miljoonaa euroa hukkalämmön talteenottohankkeisiin Espoossa ja Kirkkonummella.
- Fortumin hallitus esittää, että osinkoa jaetaan 1,15 (0,91) euroa osaketta kohden ja että osinko maksetaan kahdessa erässä.

Yhteenveto näkymistä

- Generation-segmentin suojaukset pohjoismaiselle tukkusähkön tuotannolle: vuodeksi 2024 noin 70 % hintaan 47 euroa/MWh ja vuodeksi 2025 noin 40 % hintaan 43 euroa/MWh.
- Investointien ilman yritysostoja arvioidaan olevan noin 550 miljoonaa euroa vuonna 2024. Arvio sisältää vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit, joiden arvioidaan olevan 300 miljoonaa euroa. Vuosina 2024–2026 Fortumin investointien arvioidaan olevan noin 1,7 miljardia euroa (ilman yritysostoja), josta kasvuinvestointien arvioidaan olevan 800 miljoonaa euroa ja vuotuisten kunnossapitoinvestointien 300 miljoonaa euroa.

Tunnuslukuja, jatkuvat toiminnot

milj. euroa tai kuten merkitty	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Raportoitu				
Liikevaihto	1 858	2 407	6 711	7 774
Liikevoitto	376	-174	1 662	1 967
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	89	-59	59	-185
Kauden voitto	413	427	1 515	2 084
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	410	431	1 514	2 080
Tulos/osake, euroa	0,45	0,48	1,68	2,34
Liiketoiminnan rahavirta	149	451	1 710	1 717

milj. euroa tai kuten merkitty	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Vertailukelpoinen				
Käyttökate (EBITDA)	459	774	1 903	2 025
Liikevoitto	359	669	1 544	1 611
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	31	-68	7	-40
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	317	370	1 150	1 076
Tulos/osake, euroa	0,35	0,42	1,28	1,21

milj. euroa tai kuten merkitty	31.12.2023	31.12.2022
Taloudellinen asema		
Rahoitusnettovelka kauden lopussa	942	1 084
Rahoitusnettovelka kauden lopussa ilman Venäjää	N/A	1 127
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate ilman Venäjää	0,5	0,6

Tunnuslukuja, jatkuvat ja lopetetut toiminnot (yhteensä)

Fortumin lyhennetty konsernin tuloslaskelma ja lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma sisältävät Russia-segmentin lopetettuina toimintoina vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä ja vuonna 2022 sekä Uniper-segmentin lopetettuina toimintoina vuonna 2022. Vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2022 vertailutiedot oikaistiin, koska Russia-segmentti luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Lisätietoja on liitteessä 1.

milj. euroa tai kuten merkitty	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Raportoitu				
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	410	-608	-2 069	-2 416
Tulos/osake, euroa	0,45	-0,68	-2,31	-2,72
Liiketoiminnan rahavirta	149	607	1 819	-8 767
Vertailukelpoinen				
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	317	216	1 184	-988
Tulos/osake, euroa	0,35	0,25	1,32	-1,11

Toimitusjohtaja Markus Rauramo:

"Vuoden 2023 aikana kaasun ja sähkön hinnat laskivat Euroopassa. Syksyllä sää oli Pohjoismassa normaalia leudompi mutta muuttui kylmäksi ja kuivaksi vuoden viimeisellä neljänneksellä. Kylmä tuuli ja tavallista heikommat tuuliolosuhteet laskivat vesivarantoja nopeasti, minkä ansioista Pohjoismaiset spot-hinnat elpyivät edellisen neljänneksen alhaisemmilta tasoilta.

Vuoden 2023 taloudellisen tuloksen tärkein ajuri oli Generation-segmentin vahva suorituskyky. Segmentti hyötyi korkeista sähköhinnoista Pohjoismaissa ja hyvästä fyysisestä optimoinnista, mitä tuki hintojen suuri heilunta. Segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli kaikkien aikojen paras, 1 679 miljoonaa euroa, ja saavutettu sähkönhinta oli 63,1 euroa/MWh koko vuodelta. Neljännellä neljänneksellä Generation-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto laski. Syitä tähän olivat alhaisempi saavutettu sähkönhinta, pienempi lauhdevoiman tuotanto, Renewables and Decarbonisation -liiketoiminnan heikentynyt tulos ja osaomisteisiin sähköntuotantoyhtiöihin liittyvät kasvaneet kustannukset. Näiden vaikutusta tasoittivat sähkön tuotantomäärien kasvu ja pienemmät poistot Loviisan ydinvoimalaitoksessa.

Vuoden 2023 aikana onnistuimme vahvistamaan taloudellista asemaamme vakaan tuloksen ja kassavirran ansiosta. Vuoden lopussa velkaantumisasasteemme oli 0,5 ja meillä oli 7,5 miljardia euroa nostamattomia luottoja ja likvidejä varoja. Toukokuussa palasimme menestyksekkäästi velkakirjamarkkinoille laskemalla liikkeelle kaksi joukkovelkakirjalainaa, yhteensä 1,15 mrd euroa. Tammikuussa 2024 julkistimme vihreän rahoituksen viitekehysten mahdollisia tulevia puhtaan energian investointeja varten.

Konsernin vuoden 2023 vahvan tuloksen perusteella Fortumin hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinkoa maksetaan 1,15 euroa osakkeelta eli noin 90 % vertailukelpoisesta osakekohtaisesta tuloksesta.

Mittavien mullistusten jälkeen vuonna 2023 keskityimme toimintamme vakauttamiseen ja muutokseen. Maaliskuussa julkistimme Pohjoismaihin painottuvan uuden strategiamme ja toimintamme perustan (purpose) sekä uudet taloudelliset- ja ympäristötavoitteemme.

Yksi strategiamme painopisteistä on tuottaa puhdasta energiaa luotettavasti. Pitkän aikavälin tuottavuuden ja toimitusvarmuuden varmistamiseksi julkistimme vuonna 2023 useita hankkeita, jotka parantavat ensiluokkaisia toimintojamme. Näitä ovat esimerkiksi Loviisan ydinvoimalaitoksen käyttöiän pidentäminen vuoteen 2050 ja vesivoimalaitosten peruskorjaukset esimerkiksi Ruotsin Untrassa. Myös kaupallisen sähköntuotannon aloittaminen Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitosyksikössä oli vuoden kohokohtia. Fortum omistaa Olkiluodosta 25 prosenttia. Pjelaxin 380 MW:n tuulipuiston rakentaminen eteni aikataulussa ja budjetissa. Tässä Suomen kolmanneksi suurimmassa tuulipuistossa on aloitettu sähköntuotannon testaus, ja tuulipuisto otetaan käyttöön vuoden 2024 toisella neljänneksellä. Täydensimme kuluttajaliiketoimintaamme Telge Energin hankinnalla, mikä kasvattaa kuluttaja- ja yritysasiakaskuntaamme 150 000 asiakkaalla. Yritys on yksi Ruotsin kymmenestä suurimmasta puhtaan sähkön toimittajasta. Suomen viimeinen hiililauhdelaitos Meri-Pori toimi vielä talvikuukausina kaupallisesti pohjoismaisten sähkömarkkinoiden toimitusvarmuuden tukena, mutta maaliskuusta 2024 sen tuotanto varataan vakavien kriisi- ja häiriötilanteiden varalle.

Toinen strategiamme painopiste on edistää teollisuuden dekarbonisaatiota. Tavoitteenamme on tarjota puhdasta ja vakaata sähköntuotantoa, jotta asiakkaamme voivat irtautua fossiilista polttoaineista, sekä kehittää aktiivisesti hankkeita, jotka mahdollistavat kasvun pidemmällä aikavälillä, kun rakennamme uutta puhtaan energian tuotantoa yhteistyössä strategisten asiakkaiden kanssa. Ydinvoimaselvityksemme puitteissa olemme solmineet kumppanuuksia ja tutkimme yhteistyömahdollisuuksia sekä teknologiatoimittajien että energia-alan asiakkaiden kanssa. Ydinvoiman kannatus Suomessa ja Ruotsissa on tällä hetkellä ennätyskallista korkeaa, ja keskustelemme hallitusten kanssa siitä, miten mahdollisen uuden ydinvoiman edellytyksiä voitaisiin parantaa. Päätimme vuoden aikana myös Espoo Clean Heat -ohjelmaan liittyvästä 225 miljoonan euron investoinnista ja aloitimme Kirkkonummen lämpöpumppulaitoksen rakennustyöt. Osana ainutlaatuisia yhteistyöprojektejamme Microsoftin kanssa otamme talteen hukkalämpöä Microsoftin uusista datakeskuksista ja käytämme sitä kaukolämmityksessä. Yksi strategisista tavoitteistamme on rakentaa vahva pitkän aikavälin sähkönostosopimusten (PPA) portfolio. Edistyimme vuonna 2023 hyvin: allekirjoitimme teollisuusasiakkaiden kanssa useita PPA-sopimuksia, jotka paitsi tukevat teollisuusalojen dekarbonisaatiota, myös pienentävät omia riskejämme ja vakauttavat tukkusähköntuotantomme tuottoja ja kassavirtaa.

Strategiamme kolmas painopiste on uusiutuminen ja kehittyminen. Otimme käyttöön uuden toimintamallin ja liiketoimintarakenteen sekä nimitimme uuden johtoryhmän. Uudet hallinnointiprosessit tehostavat päätöksentekoamme ja uudistimme organisaatorakennetta. Varmistaaksemme strategiamme tehokkaan

toteuttamisen panostamme jatkossakin kulttuurimme ja henkilöstömme kehittämiseen. Koska Fortum on paljon pienempi yritys kuin vuosi sitten, sopeutamme toimintaamme uuteen tilanteeseen ja liiketoimintamalliimme. Käynnistimme syksyllä tehostamisohjelman, jonka tavoitteena on vähentää asteittain vuotuisia kiinteitä kustannuksia 100 miljoonalla eurolla vuoden 2025 loppuun saakka. Tavoitteen saavuttaminen voi mahdollisesti edellyttää myös henkilöstövähennyksiä. Lisäksi pyrimme kääntämään heikosti suoriutuvien liiketoimintojen tilanteen ja tarkistamme fokusalueitamme.

Geopoliittiset jännitteet pysyivät korkealla koko vuoden, ja valitettavasti Venäjän hyökkäys Ukrainaun ja täysimittainen sota jatkuivat. Toisella neljänneksellä suljimme kirjat Venäjällä lopullisesti. Koska viranomaiset ottivat laittomasti Fortumin omaisuuden Venäjällä hallintaansa ja menetimme määräysvallan, kirjasimme koko omaisuutemme Venäjällä alas ja lopetimme Russia-segmentin konsolidoinnin. Venäjän toimet rikkovat räikeästi kansainvälisiä investointisuojasopimuksia ja estävät Fortumia käyttämästä osakkeenomistajan oikeuksia. Lähetimme tästä tiedoksiannon Venäjän valtiolle, ja välimiesmenettelyn odotetaan käynnistyvän vuoden 2024 alussa.

Vuoden 2023 jälkipuoliskolla epävarmuus Fortumin toimintaympäristössä lisääntyi entisestään. Vaisu taloustilanne levisi laajalle, ja inflaatio ja korot olivat edelleen korkealla tasolla, mikä heikentää sijoittajien sentimenttiä kaikilla sektoreilla. Muut maat ovat tarjonneet runsaasti tukia ei-taloudellisille dekarbonisaatiohankkeille, mikä puolestaan on ohjannut investointeja Suomen ja Pohjoismaiden ulkopuolelle. Koska heikon taloustilanteen ennustetaan jatkuvan vuonna 2024, pyrimme hallitsemaan epävarmuutta strategiamme vaiheittaisella toteutuksella. Lyhyellä aikavälillä terävöitämme painopisteitämme, varmistamme nykyisten toimintojen, erityisesti sähköntuotannon optimoinnin ja hallitsemme liiketoimintariskejä. Samalla rakennamme valmiutta sähköistymis- ja kasvuvaiheeseen pidemmällä aikavälillä. Yhtenä Pohjoismaiden suurimmista energiayhtiöistä olemme ainutlaatuisessa asemassa. Pohjoismaiset sähkömarkkinat ja oma sähköntuotantomme ovat jo lähes täysin päästöttömiä ja puhtaita, eikä jäljellä ole juurikaan fossiilista tuotantoa, joka pitäisi korvata. Valmistaudumme yhdessä asiakkaidemme kanssa kasvuvaiheeseen; olemme valmiita edistämään myös muiden teollisuudenalojen dekarbonisaatiota, kun kysyntä taas piristyy.

Pohjoismaisten sähkömarkkinoiden kehitys kriisitalven 2022–2023 jälkeen osoittaa, että hintojen suuresta heilahtelusta ja jopa äärimmäisistä hintahuipuista on tullut uusi normaali. Suurin syy tähän on vaihtelevan tuulivoimatuotannon osuuden kasvu ja samalla kiinteän ja joustavan kapasiteetin pienempi osuus pohjoismaisessa energijärjestelmässä. Vaikka markkinat toimivat suunnitellusti, hintojen heilahtelu oli valtavaa: vuonna 2023 spot-hinta oli negatiivinen 11 päivän ajan ja päivittäinen keskiarvo nousi jopa 900 euroon megawattitunnilta kylmimpinä päivinä tammikuussa 2024. Odotettavissa olevat satunnaiset hintahuiput eivät kuitenkaan riittävästi kannusta tuottajia investoimaan uuteen kiinteään tai joustavaan kapasiteettiin. Epävarmuus voi päinvastoin estää sähköistämisinvestointeja, joita tarvitaan dekarbonisaation edistämiseksi. Tarvitsemme lisätoimenpiteitä, kuten kapasiteettimekanismeja tai muita investointikannustimia, jotta voimme varmistaa sähkön toimitusvarmuuden ja edistää investointeja teollisuuden hiilestä irtautumiseen.

Lopuksi haluan kiittää kaikkia työntekijöitämme sitoutumisesta ja kovasta työstä vuoden aikana. Kiitän myös asiakkaitamme ja kaikkia muita sidosryhmiämme jatkuvasta luottamuksesta siihen, että toteutamme tarkoitustamme: energiamme rakentaa maailmaa, jossa ihmiset, yritykset ja luonto menestyvät yhdessä.”

Muutokset raportoinnissa

Fortum uudisti toimintarakenteensa maaliskuun 2023 lopussa. Uuden organisaation tavoitteena on yhtiön uuden vision ja strategian menestyksekkäs toteuttaminen. Uusi organisaatio koostuu seuraavista liiketoimintayksiköistä: Corporate Customers and Markets, Nuclear Generation, Hydro Generation, Renewables and Decarbonisation, Consumer Solutions ja Circular Solutions.

Fortum päivitti taloudellista segmenttiraportointiaan uuden liiketoimintarakenteen ja strategian mukaisesti. Vuoden 2023 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum raportoi taloudellisen tuloksensa seuraavissa raportointisegmenteissä:

- Generation-segmentti sisältää Corporate Customers and Markets-, Nuclear Generation-, Hydro Generation- ja Renewables and Decarbonisation -liiketoimintayksiköt.
- Consumer Solutions -segmentti sisältää Consumer Solutions -liiketoimintayksikön.
- Muut toiminnot -segmentti sisältää Circular Solutions -liiketoimintayksikön, Innovation and Venturing -toiminnot, liiketoimintoja palvelevat konsernitoiminnot ja konsernijohtoon.

Fortum julkaisi 17.4.2023 uusien raportointisegmenttien oikaistut segmenttitiedot vuodelta 2022.

Venäjän presidentin asetuksen (nro 302, 25.4.2023) seurauksena Fortumin omaisuus Venäjällä otettiin Venäjän viranomaisten hallintaan. Määräysvallan arvioinnin perusteella Fortum menetti Venäjän toimintojensa hallinnan. Tämän vuoksi Russia-segmentin konsolidointi päättyi ja segmentti raportoitiin lopetettuina toimintoina vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättymisen seurauksena Fortum julkaisi 11.5.2023 vuoden 2022 ja vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen oikaistun konsernin tuloslaskelman, konsernin laajan tuloslaskelman, konsernin rahavirtalaskelman ja keskeisten tunnuslukujen vertailutiedot. Konsernitasetta ei oikaistu.

Sen jälkeen, kun Saksan hallituksen kanssa oli allekirjoitettu periaatesopimus Uniperin myynnistä, Uniperin konsolidointi päättyi ja Uniper luokiteltiin lopetetuiksi toiminoiksi vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä. Järjestely saatiin päätökseen joulukuussa 2022.

Tässä raportissa esitetyt taloudelliset tulokset liittyvät Fortum-konsernin jatkuviin toimintoihin.

Fortumin strategia

Helmikuussa 2024 Fortumin hallitus täsmensi yhtiön strategiaa. Lisätietoja Fortumin strategiaa koskevista täsmennyksistä kappaleessa ”Katsauskauden jälkeiset tapahtumat” ja erillisessä 7.2.2024 julkaistussa pörssitiedotteessa.

Fortumin hallitus päätti Fortumin uudesta strategiasta maaliskuun 2023 alussa. Fortumin strategian painopisteitä ovat puhtaan energian toimittaminen luotettavasti ja teollisuuden hiilidioksidipäästöjen vähentäminen Pohjoismaissa.

Taloudelliset ja ympäristötavoitteet olivat seuraavat:

- Taloudellinen ohjeistus vähintään tason BBB luottoluokituksen ja tulevaisuuden kasvuun vaadittavan taloudellisen joustavuuden varmistamiseksi. Pitkän aikavälin vertailukelpoinen rahoitusnettovelan ja käyttökatteen suhde on 2,0–2,5.
- Hallittu kasvu puhtaassa energiassa. Päivitetty investioiohjeistus vuosille 2023–2025 on enintään 1,0 miljardia euroa (päivitetty 2.11.2023, aiemmin enintään 1,5 mrd. euroa).. Uusien investointien vähimmäistuottovaatimus on pääomakustannusten projektikohtainen painotettu keskiarvo (WACC) + 150–400 korkopistettä. Sitä sovelletaan ja arvioidaan yhtiön ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden perusteella.
- Osinkopolitiikan mukaan osingonjakosuhte on 60–90 % vertailukelpoisesta osakekohtaisesta tuloksesta.
- Fortum sitoutuu aiempaa tiukempiin vastuullisuus- ja ilmastotavoitteisiin: toiminnasta tulee hiilineutraalia vuoteen 2030 mennessä, hiilestä luovutaan vuoden 2027 loppuun mennessä ja hiilidioksidin ominaispäästöille asetetaan tavoite. Lisäksi Fortum sitoutuu SBTi-tavoitteeseen (1,5 °C) ja asettaa biodiversiteettitavoitteet.

Fortum käynnisti 2.11.2023 tehostamisohjelman kannattavuuden parantamiseksi ja kassavirran turvaamiseksi epävarmassa toimintaympäristössä. Tehostamisohjelman tavoitteena on vähentää Fortumin vuotuisia kiinteitä kustannuksia asteittain 100 miljoonalla eurolla vuoden 2025 loppuun saakka. Tavoiteltu 100 miljoonan euron vähennys vastaa noin kymmentä prosenttia konsernin vuoden 2022 kiinteistä kustannuksista. Tehostamisohjelma sisältää strategista priorisointia ja allokoitujen resurssien arviointia sekä toimenpiteitä heikosti suorituvien liiketoimintojen tilanteen kääntämiseksi. Ohjelman tavoitteiden saavuttamisen odotetaan edellyttävän henkilöstövähennyksiä.

Taloudellinen tulos

Liikevaihto segmenteittäin

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Generation	1 339	1 617	4 420	4 465
Consumer Solutions	1 069	1 460	3 766	4 578
Muut toiminnot	147	161	548	589
Nord Poolissa tehtyjen ostojen ja myyntien netotus	-612	-917	-1 510	-2 312
<i>Eliminoinnit</i>	-85	87	-514	454
Jatkuvat toiminnot yhteensä	1 858	2 407	6 711	7 774

Vertailukelpoinen käyttökatte (EBITDA) segmenteittäin

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Generation	452	743	1 874	1 876
Consumer Solutions	30	43	108	173
Muut toiminnot	-23	-12	-80	-23
Jatkuvat toiminnot yhteensä	459	774	1 903	2 025

Vertailukelpoinen liikevoitto segmenteittäin

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Generation	390	683	1 679	1 629
Consumer Solutions	12	25	38	97
Muut toiminnot	-43	-38	-173	-116
Jatkuvat toiminnot yhteensä	359	669	1 544	1 611

Liikevoitto segmenteittäin

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Generation	370	808	2 058	2 128
Consumer Solutions	59	-921	-215	-149
Muut toiminnot	-52	-61	-181	-13
Jatkuvat toiminnot yhteensä	376	-174	1 662	1 967

Loka–joulukuu 2023

Liikevaihto laski 1 858 (2 407) miljoonaan euroon pääasiassa sähkönhintojen laskun seurauksena.

Vertailukelpoinen liikevoitto pieneni ja oli 359 (669) miljoonaa euroa. Generation-segmentin tulos laski 390 (683) miljoonaan euroon pääasiassa matalamman saavutetun sähköhinnan ja lauhdevoiman tuotannon laskun sekä osaomisteisiin tuotantoyhtiöihin liittyvien kustannusten nousun seurauksena. Consumer Solutions -segmentin tulos heikkeni pääasiassa sähkön myyntikatteiden laskun ja Puolan hallituksen loppukäyttäjille vuodelle 2023 asettaman sähkön hintakaton seurauksena.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 18 (-843) miljoonan euron vaikutus kauden liikevoittoon. Vertailukaudella vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin sisältyi -804 miljoonan euron erä, joka liittyi suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksiin.

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 31 (-68) miljoonaa euroa (liite 7).

Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,35 euroa (0,42).

Tammi-joulukuu 2023

Liikevaihto laski 6 711 (7 774) miljoonaan euroon pääasiassa sähkönhintojen laskun seurauksena.

Vertailukelpoinen liikevoitto oli 1 544 (1 611) miljoonaa euroa. Generation-segmentin tulosparannusta tasoittivat Consumer Solutions -segmentin ja Muut toiminnot -segmentin heikompien tulosten negatiiviset vaikutukset.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 118 (356) miljoonan euron vaikutus kauden liikevoittoon pääasiassa suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutosten seurauksena. Vertailukaudella vuonna 2022 vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin sisältyi 638 miljoonaa euroa verottomia voittoja Fortum Oslo Varmen myynnistä ja 138 miljoonaa euroa Recharge- ja Plugsurfing-liiketoimintojen myynnistä sekä -376 miljoonaa euroa, joka liittyi suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksiin (liite 4).

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 7 (-40) miljoonaa euroa (liite 7). Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 59 (-185) miljoonaa euroa ja sisälsi 50 (-191) miljoonaa euroa ydinjätteeseen liittyvistä varauksista ja ydinjätehuoltorahastosta aiheutuvia vaikutuksia osaomisteisissa ydinvoimayhtiöissä.

Rahoituskulut – netto olivat -138 (-218) miljoonaa euroa. Rahoituskulut – netto sisältävät 286 (202) miljoonaa euroa lainojen korkokuluja ja 153 (46) miljoonaa euroa lainasaamisten ja talletusten korkotuottoja. Suomen valtion sijoitusyhtiön Solidiumin myöntämään siltarahoituslainaan liittyvät korkokulut olivat 41 (26) miljoonaa euroa vuonna 2023. Vertailukelpoiset nettorahoituskulut olivat -137 (-170) miljoonaa euroa (liite 8).

Katsauskauden tuloverot olivat yhteensä -69 (verotulo 520) miljoonaa euroa. Vuoden 2023 tuloveroihin sisältyi 225 miljoonaa euroa liittyen kertaluonteiseen positiiviseen verovaikutukseen, joka kirjattiin pääasiassa Irlannissa ja Alankomaissa Venäjän omaisuuden arvonalentumisen vuoksi. Vuonna 2022 tuloverokuluun sisältyi 746 miljoonaa euroa, joka liittyi kertaluonteiseen verovaikutukseen Irlannissa pääasiassa Uniperin myynnin seurauksena. Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta oli 19,1 % (21,9 %) (liite 9).

Kauden voitto oli 1 515 (2 084) miljoonaa euroa, ja vertailukelpoinen kauden voitto oli 1 150 (1 076) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen kauden voitto sisältää oikaisut vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä sekä oikaisut osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, nettorahoituskuluihin, tuloveroihin ja määräysvallattomien omistajien osuuteen (liite 4.2).

Jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos oli 1,68 euroa (2,34). Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 1,28 euroa (1,21) (liite 4).

Lisätietoja on kohdassa ”Segmenttikatsaukset”.

Taloudellinen asema ja rahavirta

Rahavirta

Liiketoiminnan rahavirtaan vaikuttivat vahva vertailukelpoinen käyttökate ja käyttöpääoman positiivinen muutos. Niiden vaikutusta tasoitti tuloveromaksujen kasvu. Liiketoiminnan rahavirta pysyi vertailuvuoden tasolla ja oli 1 710 miljoonaa euroa.

Investointien rahavirta oli 1 433 (1 818) miljoonaa euroa. Siihen vaikutti positiivisesti vakuussaamisten merkittävä lasku, joka oli 2 024 (kasvua 1 311) miljoonaa euroa. Käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 576 (479) miljoonaa euroa. Vuoden 2022 vertailukaudella osakkeiden myynnit ja pääoman palautukset (1 156 milj. euroa) liittyivät pääasiassa 50 %:n omistusosuuden myyntiin Fortum Oslo Varme AS -kaukolämpöyhtiöstä Norjassa. Vertailukausi sisältää myös 1 500 miljoonan euron maksun Fortumin osakaslainasta Uniperille. Joulukuussa 2022, kun Fortum myi Uniper-omistuksensa ja kauppa saatiin päätökseen, Uniper maksoi koko 4 000 miljoonan euron osakaslainan takaisin Fortumille. Uniperin osakkeiden myynnistä saatu 498 miljoonan euron vastike esitetään lopetettujen toimintojen rahavirrassa vuonna 2022.

Rahoituksen rahavirta oli -2 640 (-4 684) miljoonaa euroa. Korollisten lainojen takaisinmaksut olivat 1 622 (3 634) miljoonaa euroa, ja vakuusvelan muutos oli -221 (150) miljoonaa euroa. Osingon ensimmäinen erä (413 milj. euroa) maksettiin 24.4.2023 (1 013) ja toinen erä (404 milj. euroa) maksettiin 10.10.2023.

Likvidit varat kasvoivat 503 (vähenivät 1 148) miljoonaa euroa.

Lopetettujen toimintojen rahavirta vuonna 2023 sisältää Venäjään liittyvät rahavirrat vuoden 2023 ensimmäiseltä neljännekseltä vähennettynä 284 miljoonan euron likvideillä varoilla, jotka menetettiin Venäjän omaisuuden haltuunoton myötä.

Likvidit varat kauden alussa olivat 3 919 miljoonaa euroa ja sisälsivät 247 miljoonaa euroa Russia-segmentin likvidejä varoja.

Lisätietoja on rahoitusta käsittelevässä osiossa jäljempänä.

Varat

Taseen loppusumma vuoden 2023 lopussa oli 18 739 (23 642) miljoonaa euroa. Muutos joulukuuhun 2022 verrattuna johtui pääasiassa Venäjän omaisuuden konsolidoinnin päättymisestä vuoden 2023 toisella neljänneksellä ja johdannaisinstrumenttien käypien arvojen laskusta sekä vakuussaamisten vähenemisestä. Vuoden 2023 lopussa nettovakuussaamiset olivat 459 (2 255) miljoonaa euroa.

Oma pääoma

Oma pääoma oli 8 499 (7 737) miljoonaa euroa. Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma oli 8 438 (7 670) miljoonaa euroa. Omaan pääomaan vaikuttivat negatiivisesti vuoden tappio (-2 069 milj. euroa) ja yhtiökokouksen huhtikuussa 2023 hyväksymä 817 miljoonan euron osinko. Jatkuvien toimintojen tilikauden voiton lisäksi tilikauden tappio sisältää koko Venäjän omaisuuden alaskirjauksen (1,7 mrd. euroa) ja aiemmin omaan pääomaan kirjatut negatiiviset kumulatiiviset muuntoerot (1,9 mrd. euroa). Nämä kumulatiiviset muuntoerot kierrätettiin IFRS:n mukaisesti omasta pääomasta tuloslaskelmaan konsolidoinnin päättymisen vuoksi, eivätkä ne vaikuttaneet omaan pääomaan. Rahavirran suojausten käypään arvoon arvostamisella (1 860 miljoonaa euroa) oli positiivinen vaikutus omaan pääomaan.

Osinko vuodelta 2022 oli 0,91 euroa osakkeelta, yhteensä 817 miljoonaa euroa. Yhtiökokous hyväksyi osingon 13.4.2023. Osingon ensimmäinen erä (0,46 euroa osakkeelta, yhteensä 413 milj. euroa) maksettiin 24.4.2023. Osingon toinen erä (0,45 euroa osakkeelta, yhteensä 404 milj. euroa) maksettiin 10.10.2023

Rahoitus

Hyödykkeiden hinnat laskivat ja äärimmäinen volatiliteetti väheni vuonna 2023. Konsernin taloudellinen asema on erittäin vakaa hintojen laskun ja siihen liittyvien käteisvakuuksien vapautumisen sekä vuonna 2023 toteutettujen rahoitustoimien seurauksena. Joulukuun lopussa rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökattteen suhde jatkuvissa toiminnoissa oli erittäin alhainen 0,5.

Rahoitusnettovelka vuoden 2023 lopussa oli 942 miljoonaa euroa (1 084). Fortumin korolliset velat olivat 5 909 miljoonaa euroa (7 785) ja likvidit varat 4 183 miljoonaa euroa (3 919). Osingon ensimmäinen erä, 413 miljoonaa euroa, maksettiin 24.4.2023 ja toinen erä, 404 miljoonaa euroa, maksettiin 10.10.2023.

Ensimmäisen neljänneksen aikana Fortum maksoi takaisin nostamansa 600 miljoonaa euroa likviditeettivalmiusluottolimiitistä sekä 1 000 miljoonan euron erääntyvän joukkovelkakirjalainan. Maaliskuussa Fortum maksoi takaisin nostamansa 350 miljoonaa euroa Suomen valtion myöntämästä siltarahoituslainasta ja peruutti tämän 2 350 miljoonan euron siltarahoitusjärjestelyn kokonaan.

Toukokuussa Fortum palasi velkakirjamarkkinoille laskemalla liikkeeseen kaksiosaisen joukkovelkakirjalainan sisältäen 500 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan viideksi vuodeksi, jonka kiinteä kuponnikorko on 4 % ja 650 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan kymmeneksi vuodeksi, jonka kiinteä kuponnikorko on 4,5 %. Tämän seurauksena Fortum maksoi takaisin viimeisen nostetun erän, 500 miljoonaa euroa, likviditeettivalmiusluottolimiitistä toukokuussa ja 1 000 miljoonan Ruotsin kruunumääräinen joukkovelkakirjalaina maksettiin takaisin kesäkuussa.

Kesäkuussa Fortum perui 2 100 miljoonaa euroa 3 100 miljoonan euron likvideettivalmiusluottolimiitistä ja käytti kuuden kuukauden jatko-option jäljelle jäävään 1 000 miljoonan euron valmiusluottolimiittiin, jonka uusi eräpäivä oli joulukuussa 2023, sisältäen Fortumin kuuden kuukauden jatko-option. Fortum uusi erääntyvän 500 miljoonan euron pankkilainan, jonka uusi eräpäivä on helmikuussa 2025. Jäljellä ollut Uniperille myönnetty noin 1 miljardin euron emoyhtiötakaus vapautui kesäkuun lopussa.

Joulukuussa 1 000 miljoonan euron likvideettivalmiusluottolimiitti erääntyi, kun Fortum jätti käyttämättä kuuden kuukauden jatko-optionsa. Lisäksi 500 miljoonan euron lainaan sovittiin yhden vuoden lainanottajan jatko-optio.

Lyhytaikaiset lainat olivat 1 316 miljoonaa euroa sisältäen pitkäaikaisten lainojen 717 miljoonan euron lyhytaikaisen osuuden. Lyhytaikaiset lainat 599 miljoonaa euroa sisältävät 418 miljoonaa euroa vakuusjärjestelyvelkaa ja 174 miljoonaa euroa yritystodistusvelkaa (liite 13).

Takaisinlainaus ydinjätehuoltorahastosta oli yhteensä 951 miljoonaa euroa (liite 13).

Vuoden 2023 lopussa Fortumilla oli 3 200 miljoonaa euroa nostamattomia valmiusluottolimiittejä, jotka koostuvat 2 400 miljoonan euron valmiusluottolimiitistä (erääntyy kesäkuussa 2025 sisältäen lainanantajien enintään kahden vuoden jatko-option) ja 800 miljoonan euron kahdenvälisestä valmiusluottolimiitistä (erääntyy kesäkuussa 2025 sisältäen lainanantajan 1 vuoden jatko-option). Lisäksi Fortumilla on 100 miljoonaa euroa tililimiittejä, jotka ovat voimassa toistaiseksi.

S&P Global Ratings vahvisti 9.3.2023 Fortumin pitkän aikavälin luottoluokituksen tasolle BBB ja muutti näkymän negatiivisesta vakaaksi.

Fitch Ratings vahvisti 21.3.2023 Fortumin pitkän aikavälin luottoluokituksen tasolle BBB ja muutti näkymän negatiivisesta vakaaksi.

Segmenttikatsaukset

Generation

Generation-segmentti vastaa Fortumin sähköntuotannosta pääasiassa Pohjoismaissa. Segmenttiin kuuluvat hiilidioksidivapaa vesi-, ydin-, tuuli- ja aurinkovoimatuotanto sekä kaukolämpö- ja kaukokylmäliiketoiminta sekä hiilidioksidipäästöjen vähentäminen lämpöliiketoiminnassa. Generation-segmentti vastaa myös suojauksista ja arvonluonnista sekä sähkön fyysisillä että finanssimarkkinoilla sekä palvelee teollisuus- ja kunnallisia asiakkaita vauhdittaen teollisuuden dekarbonisaatiota suuressa mittakaavassa. Lisäksi segmentti kehittää uusiutuvan energiatuotannon ja ydinvoiman osaamista ja projekteja, sekä tutkii puhtaan vedyn mahdollisuuksia.

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Raportoitu				
Liikevaihto	1 339	1 617	4 420	4 465
- sähkönmyynti	1 164	1 447	3 889	3 802
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	728	848	2 799	2 461
- lämmönmyynti	162	125	481	499
- muu myynti	13	45	50	163
Liikevoitto	370	808	2 058	2 128
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta**	89	-59	59	-178
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	112	106	454	316
Henkilöstön lukumäärä			1 758	1 660

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Vertailukelpoinen				
Käyttökate (EBITDA)	452	743	1 874	1 876
Liikevoitto	390	683	1 679	1 629
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta**	31	-68	7	-34
Sidotun pääoman tuotto, %			24,2	23,2
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			7 263	6 597

* Sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa sisältää vesi- ja ydinvoimatuotannon. Se ei sisällä CHP- ja lauhdevoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

** Voimalaitokset rakennetaan usein yhdessä muiden energiantuottajien kanssa, ja omistajat ostavat sähköntuotannon hinnalla, joka vastaa tuotannon kustannuksia. Osuus tuloksesta koostuu pääasiassa IFRS-oikaisuista (esim. ydinvoimaan liittyvien varojen ja velkojen kirjanpidosta) ja poistojen kirjaamisesta alkuperäisistä kauppahinnan kohdistuksista konsernin taseessa (liite 18 vuoden 2022 tilinpäätöksessä).

Sähköntuotanto energialähteittäin

TWh	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Vesivoima, Pohjoismaat	6,0	4,8	20,9	19,1
Ydinvoima, Pohjoismaat	6,9	6,1	24,8	23,4
Tuulivoima, Pohjoismaat	0,1	-	0,1	-
CHP ja lauhdevoima*	0,3	0,7	1,0	1,5
Yhteensä	13,3	11,7	46,8	44,1

* CHP- ja lauhdevoimatuotanto Suomessa, Puolassa ja Norjassa. Vertailukauteen 2022 sisältyy norjalaisen kaukolämpöyhtiön Fortum Oslo Varmen tuotantovolyymit. 50 %:n omistusosuus yhtiöstä myytiin vuoden 2022 toisella vuosineljänneksellä.

Myyntivolyymit

TWh	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Sähkönmyynti, Pohjoismaat	19,0	14,4	62,6	51,7
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	12,5	10,5	44,4	41,1
Sähkönmyynti, Muut	0,2	0,8	0,6	3,1
Lämmönmyynti, Pohjoismaat	0,8	0,7	2,1	3,1
Lämmönmyynti, Muut	1,2	1,2	3,4	3,5

* Sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa sisältää vesi- ja ydinvoimatuotannon. Se ei sisällä CHP- ja lauhdevoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

Saavutettu sähkönhinta

EUR/MWh	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Segmentin saavutettu sähkönhinta Pohjoismaissa*	58,1	80,5	63,1	59,9

* Generation-segmentin sähkön tukkuhinta sisältää vesi- ja ydinvoimatuotannon. Se ei sisällä CHP- ja lauhdevoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

Loka–joulukuu 2023

Generation-segmentin kokonaissähköntuotanto kasvoi vuoden 2023 neljännellä neljänneksellä. Vesivoiman tuotantomäärät kasvoivat selvästi (25 %), kun tulovirtaama kasvoi edellisvuodesta. Ydinvoiman tuotantomäärät kasvoivat 13 % edellisvuodesta TVO:n Olkiluodon kolmannen ydinvoimalaitosyksikön (OL3) kaupallisen toiminnan seurauksena. Sähkön ja lämmön yhteistuotanto ja lauhdevoiman tuotanto vähenivät, koska sää oli edellisvuotta lämpimämpi lokakuussa 2023.

Saavutettu sähkönhinta laski 22,4 euroa/MWh eli 28 % ja oli 58,1 euroa/MWh. Alempi saavutettu sähkönhinta johtui pääasiassa spot-hinnan laskusta ja fyysisen optimoinnin alhaisemmista tuotoista. Suojaushinnan nousu tasoitti niiden vaikutusta. Optimoinnin preemio pysyi hyvällä tasolla, mutta fyysinen optimointi oli poikkeuksellisen korkealla tasolla vuonna 2022, mikä johtui erittäin suuresta volatiliteetista ja korkeammista sähköhinnoista vertailukaudella. Vaikka sähkön spot-hinta laski 64 % Generation-segmentin sähköntuotantoalueilla, melko korkeat suojaustasot ja spot-hintaa korkeampi suojaushinta kumosivat osittain spot-hinnan laskun negatiivisen tulosvaikutuksen saavutettuun sähkönhintaan. Sähkön spot-hinta laski ja oli 55,8 euroa/MWh (155,8 euroa/MWh vuoden 2022 neljännellä neljänneksellä).

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 43 %. Siihen vaikuttivat pääasiassa alempi saavutettu sähkönhinta ja lauhdevoiman tuotannon lasku (Meri-Pori) sekä suuremmat osaomisteisiin tuotantoyhtiöihin liittyvät kustannukset, joiden vaikutusta tasoittivat vesivoiman ja ydinvoiman tuotantomäärien kasvu sekä pienemmät poistot Loviisan ydinvoimalaitoksen käyttöäin pidentämisen seurauksena. Renewables and Decarbonisation -liiketoiminnan tulos oli tappiollinen neljännellä vuosineljänneksellä. Kaukolämpöliiketoiminnan tulosta heikensivät selvästi sähkönhintojen lasku ja kiinteiden kustannusten nousu, joiden vaikutusta tasoittivat lämmönhintojen nousu ja kylmempi sää.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli -21 (125) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksen seurauksena (liite 3).

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 31 (-68) miljoonaa euroa (liitteet 3 ja 7).

Tammi–joulukuu 2023

Generation-segmentin kokonaissähköntuotanto kasvoi vuoteen 2022 verrattuna. Ydinvoiman tuotantomäärät kasvoivat TVO:n Olkiluodon kolmannen ydinvoimalaitosyksikön (OL3) käyttöönoton ja sähköntuotannon seurauksena. Vesivoiman tuotanto kasvoi pääasiassa siksi, että tulovirtaama oli suurempi kuin vuoden 2022 toisella puoliskolla. Segmentin yleinen toiminnallinen tulos ja ydinvoimatuotannon käyttökerroin pysyivät hyvällä tasolla. Kokonaissähköntuotannosta 98 % oli hiilidioksidipäästötöntä. Sähkön ja lämmön yhteistuotanto ja lauhdevoiman tuotanto vähenivät, koska sää oli edellisvuotta lämpimämpi vuoden aikana. Fortum myi 50 %:n omistusosuutensa norjalaisesta kaukolämpöyhtiöstä Fortum Oslo Varme AS:stä vuonna 2022, ja myyntiä seuranneilla rakennemuutoksilla oli myös negatiivinen vaikutus.

Saavutettu sähkönhinta nousi 3,2 euroa/MWh eli 5 % ja oli kaikkien aikojen korkeimmalla tasolla: 63,1 euroa/MWh. Korkeampi saavutettu sähkönhinta johtui pääasiassa korkeammasta suojaushinnasta, jonka vaikutusta tasoitti

fyysisen optimoinnin tuottojen lasku. Fyysinen optimointi oli poikkeuksellisen korkealla tasolla vuonna 2022, mikä johtui pääasiassa erittäin suuresta hintojen heilunnasta ja korkeammista sähköhinnoista. Vaikka sähkön spot-hinta laski 59 % Generation-segmentin sähköntuotantoalueilla, melko korkeilla suojaustasoilla ja korkeammalla suojaushinnalla oli suurempi vaikutus saavutettuun sähkönhintaan kuin spot-hintojen negatiivisella kehityksellä.

Vertailukelpoisen liikevoiton 3 %:n kasvu oli seurausta korkeammasta saavutetusta sähköhinnasta, vesivoiman tuotantomäärien kasvusta ja poistojen pienenemisestä Loviisan ydinvoimalaitoksen käyttöiän pidentämisen seurauksena (liite 3). Tätä tasoittivat lauhdevoiman tuotannon lasku (Meri-Pori) sekä suuremmat osaomisteisiin tuotantoyhtiöihin liittyvät kustannukset. Renewables and Decarbonisation -liiketoiminnon tulos oli selvästi tappiollinen. Kaukolämpöliiketoiminnan tulosta heikensivät sähköhintojen lasku sekä polttoainekustannusten ja kiinteiden kustannusten nousu. Vuoden 2022 vertailukauteen sisältyy myös noin 36 miljoonaa euroa Norjan kaukolämpötoimintojen myynnistä sekä 9 miljoonan euron veroton voitto Rajasthanin 250 MW:n aurinkovoimalan myynnistä Intiassa (liite 3).

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 380 (499) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksen seurauksena. Vuonna 2022 vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin sisältyi 638 miljoonaa euroa verottomia voittoja Fortum Oslo Varmen myynnistä ja -130 miljoonan euron erä, joka liittyi suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksiin (liite 3).

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli yhteensä 7 (-34) miljoonaa euroa (liitteet 3 ja 7). Siihen vaikuttivat inflaatiosta johtuneet oikaisut Ruotsin ydinjätteeseen liittyviin varauksiin osaomisteisissa ydinvoimayhtiöissä.

Suomen hallitus myönsi 16.2.2023 uuden käyttöluvan Fortumin Loviisan ydinvoimalaitoksen molemmille yksikölle vuoden 2050 loppuun saakka. Fortum toimitti 21.12.2023 työ- ja elinkeinoministeriölle selvityksen Loviisan ydinvoimalan tuoreen ydinpolttoaineen hankintajärjestelyistä uuden käyttöluvan ehtojen mukaisesti. Lupakauden aikana voimalaitoksen odotetaan tuottavan jopa 170 terawattituntia päästötöntä sähköä. Toiminnan jatkamiseen ja käyttöiän pidentämiseen liittyvät investoinnit nousevat arviolta miljardiin euroon vuosina 2023–2050. Viiden viime vuoden aikana Fortum on jo investoinut noin 200 miljoonaa euroa Loviisan voimalaitoksen kunnostamiseen. Fortum allekirjoitti 22.11.2023 sopimuksen Westinghouse Electric Companyn kanssa uuden polttoainetyypin suunnittelusta ja toimittamisesta Loviisan voimalaitokselle. Westinghousen lisäksi Fortum tutkii vaihtoehdoisen länsimaisen polttoainetoimittajan mahdollisuuksia kehittää yhteensopiva polttoainetyyppi Loviisan ydinvoimalan polttoainetoimitusten turvaamiseksi.

Valtioneuvosto myönsi 30.3.2023 käyttöluvan Fortumin Loviisan voimalaitosalueen matala- ja keskiaktiivisen jätteen loppusijoituslaitokselle vuoden 2090 loppuun saakka. Vuodesta 1998 lähtien toiminnassa ollut laitos sijaitsee 110 metrin syvyydessä Loviisan ydinvoimalaitosalueella. Loviisan voimalaitoksella syntyvä käytetty polttoaine tullaan loppusijoittamaan Fortumin ja TVO:n yhteisesti omistamaan käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitustilaan Posivaan.

Säännöllinen sähköntuotanto TVO:n kolmannessa Olkiluodon ydinvoimalaitosyksikössä (OL3) alkoi koekäyttövaiheen jälkeen 16.4.2023, ja laitoksen kaupallinen toiminta alkoi 1.5.2023. OL3:n kokonaiskapasiteetti on noin 1 600 MW (Fortumin osuus noin 400 MW), ja voimalaitos tuottaa noin 14 % Suomen kokonaissähkökulutuksesta (liite 14). Vuonna 2023 Fortumin vuotuinen osuus OL3:n säännöllisestä sähköntuotannosta oli noin 2,6 TWh. TVO ilmoitti 10.10.2023 käynnistäneensä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn, joka koskee Olkiluoto 1 -laitosyksikön (OL1) ja Olkiluoto 2 – laitosyksikön (OL2) mahdollista käyttöluvan jatkoaikaa ja tehonkorotusta. Tällä hetkellä laitosisyksiköillä on käyttöluva vuoteen 2038 saakka.

Fortum käynnisti lokakuussa 2022 kaksivuotisen selvityksen uuden ydinvoiman edellytyksistä Suomessa ja Ruotsissa. Fortum kartoittaa sekä pienydinvoimaloiden (small modular reactors, SMR) että perinteisten suurten reaktoreiden kaupallisia, teknologisia ja yhteiskunnallisia vaatimuksia. Tarkastelua tehdään myös poliittisella, lainsäädännöllisellä ja sääntelyn tasolla. Selvityksessä tutkitaan myös palvelujen liiketoimintamahdollisuuksia uusille hankkeille Euroopassa sekä vedyn teollisen käytön osalta. Mahdolliset ydinvoima-alan tulevaisuuden hankkeet toteutetaan todennäköisimmin erilaisilla yhteistyöjärjestelyillä. Vuoden 2022 lopulla ja vuoden 2023 aikana on Fortum ilmoittanut tutkivansa yhteistyömahdollisuuksia ydinvoiman osalta suomalaisen energiayhtiön Helenin, ranskalaisen Electricité de Francen (EDF), ruotsalaisen Kärnfull Next AB:n, brittiläisen Rolls-Royce SMR:n, ruostumatonta terästä tuottavan Outokummun, Korea Hydro & Nuclear Power Co:n (KHNP), yhdysvaltalaisen Westinghouse Electric Companyn ja ruotsalaisen Studsvikin kanssa. Mahdolliset investointipäätökset tehdään myöhemmin.

Fortum ja teräsyhtiö SSAB ilmoittivat 5.6.2023 käynnistävänsä yhteisen taloudellisen toteutettavuus selvityksen ja teknisen FEED-tutkimuksen (Front-End Engineering Design), jossa selvitettiin mahdollisuuksia tuottaa vetypelkistettyä fossiilivapaata rautasientä Raahessa. Lokakuussa yhtiöt ovat todenneet, että nykyisillä edellytyksillä ei ole mahdollista

löytää kaupallista mallia, joka olisi sopiva kummallekin yhtiölle. Näin ollen selvitys on saatu päätökseen eikä jatkotoimia tällä hetkellä suunnitella.

Fortum ilmoitti 15.6.2023 käynnistävänsä pienimuotoisen vetypilottilaitoksen suunnittelun Loviisaan teollisuuden asiakkaiden tarpeisiin.

Fortum ilmoitti 20.6.2023 alkavansa kehittää 80 megawatin teollisen mittakaavan aurinkovoimahanketta Virolahdelle. Hanke on Fortumille ensimmäinen aurinkovoiman kehityshanke Suomessa. Fortum ilmoitti 25.8.2023 tutkivansa mahdollisuutta kehittää 90 megawatin aurinkovoimahanketta myös Havdhemiin eteläiseen Gotlantiin Ruotsissa. Strategiansa mukaisesti Fortum tavoittelee kasvua uusiutuvassa sähkössä Pohjoismaissa. Suomessa ja Ruotsissa aurinkopuiston lupaprosessit kestävät 1–3 vuotta, ja mahdollisen investointipäätöksen jälkeen rakentamisen odotetaan kestävän noin vuoden.

Fortum ilmoitti 21.6.2023 päättäneensä noin 225 miljoonan euron investoinneista Espoo Clean Heat -ohjelman hankkeisiin vuosina 2023–2027. Hankkeet edistävät dekarbonisaatiota ja lisäävät kestäviä hukkalämpöön perustuvia ratkaisuja pääkaupunkiseudulla. Espoo Clean Heat -ohjelman kokonaisinvestointi on noin 300 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 aikana näistä investoinneista toteutui 31 miljoonaa euroa. Lisätietoja on investointeja koskevassa osiossa.

Fortum ilmoitti 29.9.2023 investoivansa yli 700 miljoonaa Ruotsin kruunua (yli 60 miljoonaa euroa) Ruotsissa sijaitsevan Untran vesivoimalaitoksen peruskorjaukseen vuosina 2023–2030. Untra on Ruotsin vanhimpia vesivoimalaitoksia. Lisätietoja on investointeja koskevassa osiossa.

Fortum ilmoitti 5.10.2023 tehneensä Hydro Energi AS:n kanssa kiinteähintaisen 13-vuotisen sähkönmyyntisopimuksen 0,44 terawattitunnin (TWh) vuotuisesta sähkötoimituksesta Ruotsissa. Hydro Energi AS on norjalainen alumiinin ja uusiutuvan energian tuottaja. Sähkö toimitetaan Fortumin sähköportfoliosta Keski-Ruotsin SE2-hinta-alueelta (Sundsvall). Sopimuskausi kattaa vuodet 2024–2036.

Fortum ilmoitti 30.10.2023 allekirjoittaneensa Huoltovarmuuskeskuksen (HVK) kanssa sopimuksen, jonka mukaan HVK varaa Meri-Porin kivihiiivoimalaitoksen tuotannon sähköjärjestelmän vakavien kriisi- ja häiriötilanteiden varalle Suomen sähköjärjestelmän huoltovarmuuden turvaamiseksi. Sopimuskausi on 1.3.2024–31.12.2026. Tulevina talvikuukausina Meri-Porin voimalaitos toimii kaupallisesti ja tukee toimitusvarmuutta pohjoismaisilla sähkömarkkinoilla.

Consumer Solutions

Consumer Solutions vastaa energiaratkaisujen tarjoamisesta kuluttajille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille pääasiassa Pohjoismaissa ja Puolassa. Fortum on Pohjoismaiden suurin eri sähkötuotteiden tarjoaja ja sillä on yli 2 miljoonaa asiakasta. Consumer Solutions tarjoaa sähköä ja siihen liittyviä lisäarvo- ja digitaalisia palveluja pääasiassa vähittäismyyntiasiakkaille.

Milj. euroa	IV/2023	IV/2022	2023	2022
Raportoitu				
Liikevaihto	1 069	1 460	3 766	4 578
- sähkönmyynti	922	1 321	3 219	4 026
- kaasunmyynti	114	104	422	392
- muu myynti	33	35	125	161
Liikevoitto	59	-921	-215	-149
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	22	20	103	71
Henkilöstön lukumäärä			1 281	1 179

milj. euroa	IV/2023	IV/2022	2023	2022
Vertailukelpoinen				
Käyttökate (EBITDA)	30	43	108	173
Liikevoitto	12	25	38	97
Sidotun pääoman tuotto, %			4,5	9,1
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			838	1 365

Myyntivolyymit

TWh	IV/2023	IV/2022	2023	2022
Sähkö	10,3	8,2	33,0	29,6
Kaasu	1,6	1,3	5,2	4,8

Asiakkaiden määrä

Tuhatta*	31.12.2023	31.12.2022
Sähkö	2 290	2 130
E-mobility**	60	70
Kaasu	40	40
Yhteensä	2 380	2 240

* Pyöristettyä lähimpään 10 000:een.

** Mitattuna keskimääräisenä neljännesvuoden maksavina asiakkaina.

Loka–jouluku 2023

Sähkönmyynti kasvoi 26 %, ja kaasunmyynti kasvoi 23 %. Tuotantomäärien kasvua vauhdittivat kylmempi sää ja Telge Energi AB -yritysosto. Kokonaisyntituotto pieneni 27 %, kun sähkön ja kaasun hinnat laskivat Pohjoismaissa ja Puolassa.

Vertailukelpoinen liikevaihto pieneni 13 miljoonalla eurolla (yli 50 %) ja oli 12 miljoonaa euroa pääasiassa sähkön myyntikatteen laskun ja Puolan hallituksen loppukäyttäjille vuodelle 2023 asettaman sähkön hintakaton seurauksena. Negatiivista vaikutusta tasoittivat lisäarvopalvelujen korkeammat myyntikatteen ja alhaisemmat kiinteät kustannukset. Sähkön myyntikatteen pienenivät pääasiassa siksi, että asiakkaat siirtyivät pienemmän marginaalin spot-tuotteisiin.

Tammi–jouluku 2023

Sähkönmyynti kasvoi 11 % ja kaasunmyynti Puolassa kasvoi 8 % vuonna 2023. Sähkön ja kaasun hintojen lasku normalisoi kulutustottumuksia kolmannella ja neljännellä neljänneksellä, eivätkä kuluttajat enää siirtäneet kulutusta

huipputuntien ulkopuolelle yhtä aktiivisesti kuin aiemmin. Kokonaisyntyntuotto pieneni 18 %, kun sähkön ja kaasun keskimääräiset hinnat laskivat Pohjoismaissa ja Puolassa.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 59 miljoonaa euroa ja oli 38 miljoonaa euroa. Lasku johtui pääasiassa pienemmistä myyntikatteista, joiden vaikutusta tasoittivat korkeammat kaasun myyntikatteen ja alhaisemmat kiinteät kustannukset. Sähkön myyntikatteiden pieneneminen johtui pääasiassa tappioista, jotka aiheutuivat asiakkaiden menetyksestä tietyissä suojatuissa asiakassopimuksissa erittäin epävakaiden markkinaolosuhteiden ja korkeiden hintojen seurauksena etenkin vuoden alkupuoliskolla. Myös Puolan hallituksen loppukäyttäjille asettama sähkön hintakatto vuodelle 2023 vaikutti negatiivisesti vertailukelpoiseen liikevoittoon.

Vuoden 2022 loppuun verrattuna asiakasmäärä kasvoi noin 140 000 asiakkaalla pääasiassa Telge Energi AB -yrityksoston vuoksi.

Etenkin vuoden alkupuoliskolla Fortum kehitti edelleen tuotevalikoimaansa asiakastarpeiden mukaisesti ja auttaakseen asiakkaitaan selviytymään ennennäkemättömän korkeista ja epävakaina sähkönhinnoista poikkeuksellisessa markkinatilanteessa. Fortum tarjoaa edelleen neuvoja sähkön säästämiseen sekä kannustaa älykkääseen kulutukseen ja siirtämään kulutusta pois huipputunneilta, mikä tukee energiajärjestelmää. Lisäksi Fortum antaa asiakkaille tukea laskujen aktiivisempaan hallintaan ja tarjoaa joustavia maksusuunnitelmia.

Fortum sai 31.8.2023 päätökseen ruotsalaisen sähköntoimittajan Telge Energi AB:n oston Telge AB:ltä. Telge Energin koko osakekannan velaton kauppahinta oli noin 450 miljoonaa Ruotsin kruunua (39 milj. euroa). Kauppa julkistettiin 7.6.2023.

Muut toiminnot

Muut toiminnot -segmentti sisältää Circular Solutions -liiketoiminnan, joka vastaa Fortumin kierrätys- ja jätehuoltolaitosten käytöstä, ylläpidosta ja kehittämisestä sekä turbiini- ja generaattoripalveluista ja biopohjaisista ratkaisuista. Muut toiminnot -segmenttiin kuuluvat myös Innovation and Venturing -toiminnot, liiketoimintoja palvelevat konsernitoiminnot ja konsernijohto.

Milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Raportoitu				
Liikevaihto	147	161	548	589
- sähkönmyynti	2	6	9	24
- lämmönmyynti	13	10	31	28
- jätteiden käsittelyn myynti	63	61	226	219
- muu myynti	69	85	281	318
Liikevoitto	-52	-61	-181	-13
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-1	0	0	-7
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	35	33	107	111
Henkilöstön lukumäärä			2 186	2 149

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Vertailukelpoinen				
Käyttökate (EBITDA)	-23	-12	-80	-23
Liikevoitto	-43	-38	-173	-116
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-1	0	0	-7

Loka-joulukuu 2023

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 5 miljoonaa euroa ja oli -43 miljoonaa euroa. Lasku johtui pääasiassa uuden toimintamallin kehityskustannuksista ja konserni-toimintojen kustannusten noususta, joiden vaikutusta tasoitti Circular Solutions -liiketoiminnan tulosparannus etenkin Sustainable materials -liiketoiminnassa.

Tammi-joulukuu 2023

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 57 miljoonaa euroa ja oli -173 miljoonaa euroa. Lasku johtui pääasiassa kierrätys- ja jäteliiketoiminnan ja akkuliiketoiminnan tuloksen heikentymisestä, johon vaikuttivat pitkälti akkuliiketoiminnan laajentamisesta aiheutuneet kustannukset, tiettyjen IT-hankkeiden alaskirjaukset sekä uuden toimintamallin kehityskustannukset ja konsernitoimintojen kustannusten nousu. Vertailukauteen sisältyi Circular Solutions -liiketoiminnan rakennemuutoksia ja kertaluonteisia positiivisia vaikutuksia, jotka liittyivät Ruotsin eläkerahastojärjestelyjen muutoksiin ja vaikuttivat konsernitoimintoihin.

Fortum ilmoitti 4.8.2023, että yhtiö oli päättänyt aloittaa Circular Solutions -liiketoimintojensa tulevaisuuden vaihtoehtojen arvioinnin, myös mahdollisten myyntien osalta. Arviointi on osa Fortumin liiketoimintojen jatkuvaa kehittämistä. Kun Fortum julkisti uuden strategiansa maaliskuussa 2023, yhtiö tiedotti, että Circular Solutions -liiketoiminnot eivät ole sen strategian keskiössä. Circular Solutions -liiketoiminnot vastaavat Fortumin kierrätys- ja jätehuoltolaitosten käytöstä, ylläpidosta ja kehittämisestä sekä turbiini- ja generaattoripalveluista ja biopohjaisista ratkaisuista (lisätietoja on investointeja koskevassa osiossa).

Lopetetut toiminnot (Venäjä ja Uniper)

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Liikevaihto	-	329	287	129 126
Vertailukelpoinen liikevoitto	-	75	86	-4 487
Liikevoitto	-	-479	-3 521	-17 091
Kauden voitto lopetetuista toiminnoista	-	-1 038	-3 582	-12 374
Kauden voitto lopetetuista toiminnoista, emoyhtiön omistajien osuus	-	-1 038	-3 583	-4 496
Liiketoiminnan rahavirta	-	156	109	-10 484

Fortumin tytäryhtiön PAO Fortumin (Fortum JSC) omaisuus otettiin viranomaisten hallintaan Venäjän presidentin asetuksen mukaisesti Venäjällä 25.4.2023. Asetuksen nojalla viranomaiset voivat väliaikaisesti hallita tiettyjen ulkomaisten yhtiöiden omaisuutta Venäjällä. PAO Fortum ilmoitti 26.4.2023, että asetuksen seurauksena yhtiön toimitusjohtaja vaihdettiin ja että Venäjän valtion omaisuudenhoitovirasto Rosimushchestvo otti haltuunsa Fortumin omaisuuden Venäjällä ja esti Fortumia käyttämästä sille kuuluvia osakkeenomistajan oikeuksia. Fortum on menettänyt Venäjän toimintojensa määräysvallan, ja Russia-segmentin konsolidointi päättyi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Fortum kirjasi arvonalentumisia 1,7 miljardia euroa (koko kirjanpitoarvo) ja konsolidoinnin päättymiseen liittyviä negatiivisia kumulatiivisia valuuttakurssien muuntoeroja 1,9 miljardia euroa.

Arvonalentumisilla oli 1,7 miljardin euron negatiivinen vaikutus konsernin omaan pääomaan. Negatiiviset kumulatiiviset muuntoerot olivat 1,9 miljardia euroa ja ne siirrettiin IFRS:n mukaisesti omasta pääomasta tuloslaskelmaan, eivätkä ne vaikuttaneet omaan pääomaan.

Suojellakseen oikeudellista asemaansa ja osakkeenomistajan oikeuksiaan Fortum hakee välimiesmenettelyn kautta vahingonkorvauksia, jotka vastaavat PAO Fortumin osakkeiden ja Fortumin Venäjälle tekemien investointien arvoa. Fortum on lähettänyt Venäjän valtiolle tiedoksiannon, jonka mukaan Fortum katsoo, että Venäjä on rikkonut asiaan soveltuvia Alankomaiden ja Venäjän sekä Ruotsin ja Venäjän välisten investointisuojasopimusten velvoitteita. Nämä tiedoksiannot ovat osa ensimmäistä vaihetta välimiesmenettelyssä, jonka odotetaan käynnistyvän vuoden 2024 alussa.

Uniper-segmentti sisältyy vuoden 2022 vertailulukuihin, koska sen konsolidointi päättyi ja se luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi syyskuussa 2022 sen jälkeen, kun Saksan hallituksen kanssa oli allekirjoitettu periaatesopimus Uniperin myynnistä. Järjestely saatiin päätökseen joulukuussa 2022.

Lisätietoja on liitteissä 1, 2, 6 ja 11.

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin vuoden 2023 neljännellä neljänneksellä olivat 169 (159) miljoonaa euroa. Investoinnit käyttöomaisuuteen olivat 159 (153) miljoonaa euroa (liitteet 3 ja 6).

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin vuonna 2023 olivat 664 (496) miljoonaa euroa. Investoinnit käyttöomaisuuteen olivat 611 (467) miljoonaa euroa (liitteet 3 ja 6).

Fortum suunnittelee ottavansa tai on alkanut ottaa käyttöön uutta sähkön- ja lämmöntuotantokapasiteettia ja suorittavansa perusparannuksia olemassa oleviin laitoksiin seuraavasti:

	Tyyppi	Sähkön- tuotanto- kapasiteetti, MW	Lämmön- tuotanto- kapasiteetti, MW	Toimitus alkoi/alkaa	Viimeisin tiedote
Generation					
Pjelax-Böle ja Kristinestad Norr, Suomi	Tuuli	380		II/2024	12.10.2023
Loviisa, Suomi	Ydinvoima	Käyttöiän jatkaminen			16.2.2023
Espoo ja Kirkkonummi, Suomi	Hukka- lämmön talteenotto		360	IV/2025	21.6.2023
Untra, Ruotsi	Vesivoima	6			29.9.2023

Generation

Fortum ilmoitti 3.3.2021 merkittävästä investoinnista patoturvallisuuteen Ruotsissa. Yhtiö investoi yli 650 miljoonaa kruunua (noin 59 milj. euroa) satavuotiaan Forshuvudin vesivoimalaitoksen laajoihin parannustöihin vuosina 2021–2025. Investointi varmistaa voimalaitoksen turvallisen käytön uusiutuvan sähkön tuottajana ja tasapainottaa sääriippuvaisempaa sähköntuotantoa.

Fortum ilmoitti 22.12.2021 päättäneensä rakentaa 380 megawatin Pjelax-Bölen ja Kristinestad Norrin tuulipuistot Närpiöön ja Kristiinankaupunkiin yhteistyössä energiayhtiö Helen Oy:n kanssa. Rakentaminen alkoi tammikuussa 2022, ja tuulipuistot arvioidaan otettavan käyttöön viimeistään vuoden 2024 toisella neljänneksellä. Projekti etenee suunnitelmien mukaisesti, ja tuulipuiston sähköntuotannon testaus aloitettiin lokakuussa 2023. Fortumin enemmistöosuus hankkeesta on 60 % ja Helenin vähemmistöosuus 40 %. Fortum yhdistelee investoinnin taseeseensa. Hankkeiden investoinnit ovat noin 360 miljoonaa euroa, josta Fortumin osuus on noin 216 miljoonaa euroa.

Suomen hallitus myönsi 16.2.2023 uuden käyttöluvan Fortumin Loviisan ydinvoimalaitoksen molemmille yksiköille vuoden 2050 loppuun saakka. Lupakauden aikana voimalaitoksen odotetaan tuottavan jopa 170 terawattituntia päästötöntä sähköä. Toiminnan jatkamiseen ja käyttöiän pidentämiseen liittyvät investoinnit nousevat arviolta miljardiin euroon vuosina 2023–2050. Viiden viime vuoden aikana Fortum on jo investoinut noin 200 miljoonaa euroa Loviisan voimalaitoksen kunnostamiseen. Loviisan voimalaitos on Suomen ensimmäinen ydinvoimalaitos. Siinä on kaksi yksikköä, joista ensimmäinen aloitti toimintansa helmikuussa 1977 ja toinen marraskuussa 1980.

Fortum ilmoitti 21.6.2023 päättäneensä noin 225 miljoonan euron investoinneista Espoo Clean Heat -ohjelman hankkeisiin vuosina 2023–2027. Hankkeet edistävät dekarbonisaatiota ja lisäävät kestäviä hukkalämpöön perustuvia ratkaisuja pääkaupunkiseudulla. Espoo Clean Heat -ohjelman kokonaisinvestointi on noin 300 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 aikana näistä investoinneista toteutui 31 miljoonaa euroa. Fortumin kaukolämpö Suomessa tuotetaan hiilettömästi jo vuonna 2025 ja hiilineutraalisti ennen vuotta 2030. Fortumin ja Microsoftin välinen hukkalämpöön liittyvä yhteistyö julkistettiin maaliskuussa 2022. Merkittävä osa ohjelman tavoitteista voidaan saavuttaa hyödyntämällä Microsoftin Espooseen ja Kirkkonummelle suunnitella olevien suurten datakeskusten hukkalämpöä. Investointi sisältää hukkalämpöä talteen ottavien lämpöpumppulaitosten rakentamisen Espoon ja Kirkkonummen datakeskusalueille sekä noin 15 kilometriä uutta tai uudistettua kaukolämpöputkistoa. Fortumin lämmöntalteenoton

rakentaminen Kirkkonummella alkoi syyskuussa 2023. Hankkeen 225 miljoonan euron kokonaisinvestoinnista noin 170 miljoonaa euroa kohdistetaan vuosille 2023–2025. Lämmöntuotannon ilma-vesilämpöpumpuilla ja sähkökattiloilla Kirkkonummella ja Espoossa arvioidaan alkavan lämmityskaudella 2025–2026. Kaukolämmön tuotantokapasiteetin odotetaan olevan noin 180 MW laitosta kohti, ja laitokset tuottavat vuosittain yhteensä noin 1,4 TWh. Niissä hyödynnetään Microsoftin Kirkkonummen ja Espoon datakeskusten hukkalämpöä, ilma-vesilämpöpumppuja ja sähkökattiloita.

Fortum ilmoitti 29.9.2023 investoivansa yli 700 miljoonaa Ruotsin kruunua (yli 60 miljoonaa euroa) Ruotsissa sijaitsevan Untran vesivoimalaitoksen peruskorjaukseen vuosina 2023–2030. Untra on Ruotsin vanhimpia vesivoimalaitoksia. Peruskorjauksen jälkeen voimalaitoksen teho on 48 MW. Kunnostuksen yhteydessä vaihdetaan kolme turbiiniyksikköä ja voimalaitosta uudistetaan merkittävästi. Näin varmistetaan, että Untran voimalaitos kykenee lisäämään sähköjärjestelmän joustavuutta ja toimittamaan fossiilivapaata sähköä Ruotsissa. Uuden turbiinitekniikan ansiosta vuotuinen sähköntuotanto laitoksella kasvaa 270 GWh:sta noin 300 GWh:iin. Kokonaisinvestoinnista noin puolet luokitellaan kasvuinvestoinniksi. Investoinnista noin 15 miljoonaa euroa sisältyy Fortumin jo ilmoitettuihin 800 miljoonan euron kasvuinvestointeihin vuosille 2023–2025.

Consumer Solutions

Fortum ilmoitti 7.6.2023, että yhtiö oli sopinut ostavansa ruotsalaisen sähköntoimittajan Telge Energi AB:n koko osakekannan Telge AB:ltä. Velaton kauppahinta on noin 450 miljoonaa Ruotsin kruunua (39 milj. euroa). Yritysosto tukee Fortumin strategisia prioriteetteja ja vahvistaa entisestään Fortumin johtavaa asemaa puhtaan energian ratkaisujen toimittajana kuluttajille ja yrityksille Pohjoismaissa. Telge Energi on yksi Ruotsin kymmenestä suurimmasta puhtaan sähkön vähittäismyyjästä, ja sillä on noin 150 000 asiakassopimusta. Vuonna 2022 Telge Energi toimitti 1,8 TWh päästötöntä sähköä, ja yhtiön käyttökate oli noin 23 miljoonaa Ruotsin kruunua (noin 2 milj. euroa). Kauppa edellytti Södertäljen kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston hyväksyntää sekä Euroopan komission hyväksyntää. Kauppa saatiin päätökseen 31.8.2023.

Muut toiminnot

Heinäkuussa 2022 Fortum ja GIG (Green Investment Group, Macquarie Asset Managementiin kuuluva vihreään sijoittamiseen erikoistunut yritys) päättivät investoida uuteen jätteenpolttolaitokseen Glasgow'ssa Skotlannissa 50/50-omisteisen yhteisyrityksen kautta. Kun South Clyden jätteenpolttolaitos on valmistunut, sen vuotuinen käsittelykapasiteetti on 350 000 tonnia jätettä. Laitoksen kokonaissähköntuotantokapasiteetin odotetaan olevan 45 Mwe, mikä vastaa noin 90 000 kodin keskimääräistä vuotuista sähkönkulutusta.

Kesäkuussa 2021 Fortum teki päätöksen investoida litiumakkujen kierrätyskapasiteettinsa laajentamiseen rakentamalla hydrometallurgisen kierrätyslaitoksen Harjavaltaan. Investoinnin arvo on noin 30 miljoonaa euroa. Investointi kasvatti Fortumin hydrometallurgista kierrätyskapasiteettia ja mahdollisti akkukemikaalien tuotannon. Fortum ilmoitti joulukuussa 2022, että yhtiön uuden akkumateriaalien kierrätyslaitoksen rakennustyöt ja vaiheittaiset käyttöönottokeheet Suomessa oli saatu päätökseen suunnitelmien mukaisesti. Fortum ilmoitti 27.4.2023, että hydrometallurgisen akkumateriaalien kierrätyslaitoksen kaupallinen toiminta oli alkanut.

Fortum ilmoitti 4.8.2023, että yhtiö oli päättänyt aloittaa Circular Solutions -liiketoimintojensa tulevaisuuden vaihtoehtojen arvioinnin osana liiketoimintaportfolion jatkuvaa kehittämistä, ja toimintojen myynti on yksi mahdollisista vaihtoehtoista. Fortum tiedotti maaliskuussa 2023 uuden strategian julkaisun yhteydessä, että Circular Solutions -liiketoiminnot eivät ole yhtiön strategian keskiössä. Circular Solutions -liiketoiminnot vastaavat Fortumin kierrätys- ja jätehuoltopalveluista sekä laitosten käytöstä, ylläpidosta ja kehittämisestä sekä turbiini- ja generaattoripalveluista ja biopohjaisista ratkaisuista. Vuonna 2023 näiden liiketoimintojen palveluksessa oli noin 1 200 työntekijää pääasiassa Pohjoismaissa (Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa), ja niiden vertailukelpoinen käyttökate oli noin 40 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 lopussa Circular Solutions -liiketoimintojen nettovarallisuus oli noin 750 miljoonaa euroa. Fortum arvioi strategisen arvioinnin kestävän noin vuoden.

Toiminta- ja sääntely-ympäristö

Euroopan sähkömarkkinat

Manner-Euroopassa syksy oli normaalia leudompi. Tämä vahvisti kaasu- ja sähkömarkkinoiden laskusuuntausta, joka oli ominaista koko vuodelle 2023. Sää Pohjoismaissa muuttui kuitenkin kylmäksi ja kuivaksi neljännellä neljänneksellä. Tämä ja tavallista heikommät tuuliolosuhteet vähensivät varantoa nopeasti, jolloin pohjoismaiset spot-hinnat elpyivät vuoden loppuun mennessä edellisen neljänneksen alhaisemmilta tasoilta.

Alustavien tilastotietojen mukaan Pohjoismaissa kulutettiin sähköä 113 (103) TWh vuoden 2023 neljännellä neljänneksellä. Sähkön kysyntä oli selvästi viiden vuoden keskiarvon alapuolella kylmän sään ja pohjoismaisen sähkön kysynnän jatkuvan elpymisen vuoksi. Sähkönkulutus Pohjoismaissa vuonna 2023 oli 386 (386) TWh.

Alustavien tilastotietojen mukaan sähkönkulutus keskisessä Länsi-Euroopassa (Saksa, Ranska, Itävalta, Sveitsi, Belgia ja Alankomaat) vuoden 2023 neljännellä neljänneksellä oli 335 (329) TWh. Sähkönkulutus keskisessä Länsi-Euroopassa vuonna 2023 oli 1 272 (1 322) TWh. Sähkön kysyntä Manner-Euroopassa oli edelleen selvästi alle viiden vuoden keskiarvon. Tähän vaikuttivat energiansäästötoimet ja leudot talvineljännekset.

Vuoden 2023 neljännän neljänneksen alussa pohjoismaiset vesivarannot olivat 106 TWh eli 5 TWh yli pitkän aikavälin keskiarvon ja 17 TWh edellisvuoden tason yläpuolella. Tulovirtaama oli selvästi normaalia alhaisemmalla tasolla, ja vesivoiman tuotanto oli normaalitason yläpuolella etenkin loka- ja marraskuussa. Vuoden 2023 lopussa vesivarannot olivat 77 TWh, mikä on 7 TWh pitkän aikavälin keskiarvon alapuolella ja 2 TWh edellisvuotta vähemmän.

Vuoden 2023 neljännellä neljänneksellä sähkön hinnat elpyivät merkittävästi kaikissa Pohjoismaissa edelliseen neljännekseen verrattuna mutta pysyivät selvästi edellisvuoden hintatason alapuolella. Sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 58 (136) euroa/MWh. Suomessa keskimääräinen aluehinta oli 61 (185) euroa/MWh. Ruotsissa SE3-alueella (Tukholma) keskimääräinen aluehinta oli 56 (147) euroa/MWh, ja SE2-alueella (Sundsvall) hinta oli 44 (116) euroa/MWh. Saksassa keskimääräinen spot-hinta neljännellä neljänneksellä oli 82 (193) euroa/MWh.

Vuonna 2023 sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 56 (136) euroa/MWh. Keskimääräinen aluehinta oli 56 (154) euroa/MWh Suomessa, 52 (129) euroa/MWh SE3-alueella Ruotsissa (Tukholma) ja 40 (62) euroa/MWh SE2-alueella Ruotsissa (Sundsvall). Saksassa keskimääräinen spot-hinta vuonna 2023 oli 95 (235) euroa/MWh.

Helmikuun alussa pohjoismainen sähkön termiinihintana Nasdaq Commodities -markkinapaikalla oli noin 45 euroa/MWh loppuvuodelle 2024 ja noin 41 euroa/MWh vuodelle 2025. Pohjoismaiden vesivarannot olivat 63 TWh eli noin 9 TWh pitkän ajan keskiarvon alapuolella ja 5 TWh alemmalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Saksassa sähkön termiinihintana oli noin 74 euroa/MWh loppuvuodelle 2024 ja noin 81 euroa/MWh vuodelle 2025.

Euroopan hyödykemarkkinat

Kaasun kysyntä keskisessä Länsi-Euroopassa oli 512 (524) TWh neljännellä neljänneksellä ja 1 715 (1 867) TWh koko vuonna 2023. Keskiarvon Länsi-Euroopan kaasun varastotasot laskivat neljänneksen alusta (607 TWh) neljänneksen loppuun (559 TWh), jolloin ne olivat 27 TWh suuremmat kuin vuotta aiemmin ja 101 TWh suuremmat kuin viiden vuoden keskiarvo (2018–2022).

Kaasun keskimääräinen front month -hintana (TTF) vuoden 2023 neljännellä neljänneksellä oli 43 (124) euroa/MWh. Kaasun keskimääräinen front month -hintana (TTF) vuonna 2023 oli 41 (133) euroa/MWh. Vuoden 2024 termiinihintana laski neljännän neljänneksen aikana ja oli 34 euroa/MWh vuoden lopussa (46 euroa/MWh neljänneksen alussa). Vuoden 2023 alussa vuoden 2024 toimitusten TTF-termiinihintana oli 78 euroa/MWh.

Päästöoikeuksien (EUA) hinta laski vuoden 2023 neljännän neljänneksen aikana ja oli 80 euroa/tonni vuoden lopussa (81 euroa/tonni neljänneksen alussa). Keskimääräinen EUA-hinta koko vuodelta 2023 oli 85 euroa/tonni.

Hiilen termiinihintaa (ICE Rotterdam) vuodelle 2024 laski vuoden 2023 neljännen neljänneksen alusta (126 dollaria/tonni) vuoden loppuun (98 dollaria/tonni). Vuoden 2023 alussa hiilen vuoden 2024 toimitusten termiinihintaa (ICE Rotterdam) oli 173 euroa/tonni.

Helmikuun alussa kaasun TTF-termiinihintaa oli 31 euroa/MWh loppuvuodelle 2024. EUA-termiinihintaa vuodelle 2024 oli tasolla 63 euroa/tonni. Hiilen termiinihintaa (ICE Rotterdam) loppuvuodelle 2024 oli 95 dollaria/tonni.

Sääntely-ympäristö

EU:n toimielimet pääsivät sopimukseen EU:n sähkömarkkinoiden uudistuksesta

Neuvosto ja Euroopan parlamentti pääsivät 13.12.2023 lopulliseen sopimukseen EU:n sähkömarkkinaa koskevasta lainsäädännöstä ennätysnopeasti yhdeksän kuukautta kestäneiden neuvottelujen jälkeen. Uudistetussa lainsäädännössä ehdotetaan laajaa valikoimaa riskien vähentämisen välineitä sisältäen muun muassa valtion tukemat sähkönhankintasopimukset sekä kaksisuuntaiset hinnanosopimukset (CfD), kapasiteettimekanismit (CRM) sekä muut tukimuodot, kuten kohdennettu investointituki sähkönhintojen volatiliteetin tasapainottamiseksi. Fortum on tyytyväinen uudistukseen, jonka odotetaan helpottavan energiasiirtymän edellyttämiä puhtaan energian investointeja ja tarjoavan sähkönkuluttajille ennustettavampia hintoja.

Suurinta osaa säännöksestä sovelletaan kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulosta.

Kaasumarkkinapakettista päästiin sopimukseen

Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsivät joulukuussa 2023 lopulliseen sopimukseen kaasumarkkinapakettista, jossa asetetaan sisämarkkinasäännöt ja luodaan olosuhteet uusiutuvalle kaasulle ja maakaasulle, mukaan lukien vety.

Vähähiiliselle vedylle otetaan käyttöön yleinen määritelmä, mutta päästövähennysten yksityiskohtainen laskentamenetelmä esitetään vasta vuonna 2025. Ennen kuin tämä toissijainen lainsäädäntö on saatavilla, erityisesti ydinvoimaan perustuvan vähähiilisen vedyn merkitseminen tai sertifiointi ei ole mahdollista eikä julkisia rahoitusvälineitä ole saatavilla vähähiilistä vetyä tuottaviin hankkeisiin. Julkista rahoitusta voidaan myöntää pääasiassa muuta kuin biologista alkuperää oleville uusiutuville polttoaineille (RFNBO).

Lainsäädäntö on tarkoitus hyväksyä virallisesti maaliskuussa 2024, ja se tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua sen virallisesta julkaisemisesta.

Kolmikantaneuvottelut luonnon ennallistamisen sääntelystä saatiin päätökseen

Marraskuussa 2023 Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsivät väliaikaiseen poliittiseen sopimukseen EU:n luonnon ennallistamisasetuksesta. Asetuksessa yhdistyvät EU:n maa- ja merialueiden luonnon pitkän aikavälin elvyttämistä koskeva yleinen ennallistamistavoite sekä tietyt elinympäristö- ja lajeja koskevat sitovat ennallistamistavoitteet. EU-maiden on toimitettava komissiolle kansalliset ennallistamissuunnitelmat, joista käy ilmi, miten ne aikovat saavuttaa tavoitteet.

Asetuksen vaikutukset Fortumin vesivoimatuotantoon riippuvat kansallisesta toimeenpanosta.

Ruotsin ydinjätehuoltorahaston maksut lasketaan uudelleen

Ruotsin hallitus päätti 21.12.2023 ydinjäterahaston maksuista yksivuotiselle jaksolle vuodelle 2024 aiemman kolmivuotisen jakson sijaan.

Ruotsin uusien ydinvoimainvestointien tiekartta on julkaistu

Ruotsin hallitus julkaisi 16.11.2023 uutta ydinvoimaa koskevan tiekarttansa. Tavoitteena on edistää investointeja ja tarjota pitkän aikavälin ennustettavuuteen etenkin 35 miljardin euron luottotakuilla ja pitkän aikavälin riskinjakomallilla Ruotsin valtion ja yritysten välillä. Etenemissuunnitelman mukaan kahta suurta reaktoria (yhteensä 2 500 MW) vastaava määrä uutta ydinvoimakapasiteettia otetaan käyttöön vuoteen 2035 mennessä ja kymmentä reaktoria vastaava määrä uutta kapasiteettia vuoteen 2045 mennessä. Energiategiavuodesta on nimitetty erityinen ydinvoimalan koordinaattori, joka kartoittaa tarvittavat toimet ja kutsuu mukaan kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät.

Avaintekijät ja riskit

Fortumin toiminta altistuu useille taloudellisille, operatiivisille, strategisille ja vastuullisuuteen liittyville riskeille. Fortum altistuu näille riskeille sekä suoraan että epäsuorasti tytä-, osakkuus- ja yhteisyritystensä kautta. Fortumin keskeiset osakkuus- ja yhteisyritykset ovat Teollisuuden Voima Oyj, Forsmarks Kraftgrupp AB, OKG AB ja Kemijoki Oy.

Fortumin maaliskuussa 2023 julkistama uusi strategia tähtää konsernin liiketoimintariskien vähentämiseen. Fortumin ydinliiketoiminta koostuu pääasiassa tukkusähkön tuotannosta Pohjoismaissa. Siten pohjoismainen sähkön hintariski on edelleen Fortumin kannalta merkittävin yksittäinen tekijä ja taloudellinen riski. Fortumille on ensiarvoisen tärkeää pienentää tätä markkinariskiä sekä hallita tämän riskin suojaamisesta aiheutuvia luotto- ja likviditeettiriskejä.

Merkittävin strateginen riski on liiketoiminta- ja/tai sääntely-ympäristön kehittyminen ennakoimattomasti ja tavalla, johon Fortum ei ole varautunut. Nykyinen geopoliittinen epävarmuus aiheuttaa edelleen olennaisia operatiivisia ja liiketoiminnallisia riskejä Fortumille sähkön- ja lämmöntuotannon omistajana ja operaattorina Pohjoismaissa ja Puolassa. Tulevaisuuden energiamarkkinoita, sääntelyä ja ilmastoa koskevia skenaarioita sekä skenaarioita nykyisen geopoliittisen tilanteen kehittymisestä, mukaan lukien niiden vaikutus Fortumin olemassa olevaan ja mahdolliseen uuteen liiketoimintaan, päivitetään säännöllisesti ja hyödynnetään strategian kehittämisessä.

Kestävään kehitykseen liittyvät riskit, mukaan lukien altistuminen ilmastomuutokselle, ovat edelleen Fortumin painopistealue. Fortumilla on hyvät mahdollisuudet hyödyntää vihreän siirtymän mahdollisuuksia olemassa olevan, suurelta osin päästöttömän tuotantoportfoliomme avulla.

Liiketoimintaympäristö

Fortum toimii globaalissa liiketoimintaympäristössä, toiminnan keskittyessä Pohjoismaihin. Sen vuoksi Fortum altistuu poliittisille ja muille riskeille, jotka vaikuttavat makrotaloudelliseen kehitykseen ja kuluttajien käyttäytymiseen yhtiön toimintamarkkinoilla.

Konfliktit ovat kärjistyneet entisestään ja geopoliittinen epävarmuus on lisääntynyt maailmanlaajuisesti. Useat alueelliset kiistat ovat pahentuneet, mikä on lisännyt epävakautta ja epävarmuutta energian tuotantoalueilla. Tämä herättää huolta energiavarmuudesta ja voi aiheuttaa häiriöitä energian toimitusketjuissa. Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022 on vaikuttanut vakavasti Fortumin liiketoimintoihin. Osa geopoliittisista riskeistä on toteutunut, ja osa riskeistä on edelleen kohonneella tasolla sodan jatkumisen seurauksena. Venäjän viranomaisten keväällä 2023 toteuttaman laittoman haltuunoton ja edelleen määräysvallan menetyksen seurauksena Fortum alaskirjasi koko Venäjän omaisuutensa, lopetti konsolidoinnin ja päätti toiminnan. Suojatakseen oikeudellista asemaansa ja osakkeenomistajien etuja Fortum on lähettänyt Venäjän valtiolle tiedoksiannot investointisuojasopimusten rikkomisesta. Nämä tiedoksiannot ovat ensimmäinen vaihe välimesmenettelyssä, jonka on suunniteltu käynnistyvän vuoden 2024 alussa. Sodan eskaloituminen entisestään voi lisätä riskiä Venäjän valtion vihamielisistä toimista ulkomaisia yrityksiä kohtaan. Tällä voisi olla vakavia seurauksia, kuten Fortumin toimintamaiden energiainfrastruktuuriin kohdistuvan sabotaasin riskin kasvaminen esimerkiksi suorien fyysisten hyökkäysten tai kyberhyökkäysten muodossa.

Tämänhetkinen geopoliittinen epävarmuus on vahvistanut nationalismin ja protektionismin trendiä, mikä voi johtaa uusiin kaupan rajoituksiin tai sanktioihin. Ne voivat puolestaan vaikuttaa Fortumin tuotteiden ja palvelujen kysyntään, tuotantovalmiuksiin, omaisuuden arvoon ja rahoituksen saatavuuteen. EU, Yhdysvallat ja Iso-Britannia ovat toteuttaneet erilaisia Venäjää koskevia pakotteita, ja pakotteita voidaan laajentaa entisestään. Pakotteiden ennakoimattomuus on edelleen riski Fortumille, vaikka Venäjän liiketoiminnan määräysvalta on menetetty.

Sääntely-ympäristö

Kansalliset ja EU-tason energia- ja ilmastopolitiikat ja -sääntely vaikuttavat voimakkaasti energia-alaan. Yleinen monimutkaisuus ja mahdolliset sääntelymuutokset Fortumin toimintamaissa aiheuttavat riskejä ja luovat mahdollisuuksia sähköntuotannossa ja kuluttajaliiketoiminnassa. Osana strategiaansa Fortum analysoi ja arvioi lukuisia markkinoiden ja sääntelyn tulevaisuuden kehityskulkuja ja niiden vaikutuksia eri tuotantomuotoihin ja teknologioihin. Fortum käy aktiivista ennakoivaa vuoropuhelua lakien, politiikkojen ja määräysten kehittämiseen osallistuvien päättäjien ja lainsäätäjien kanssa, jotta näitä riskejä voidaan hallita ja jotta energia- ja ilmastopolitiikka ja sääntelykehys kehittyvät yhdenmukaisesti Fortumin strategiaan tavoitteisiin nähden.

Pohjoismainen sähkön hintariski ja siihen liittyvät riskit

Fortumin tukkusähkön tuotannon (esim. vesi-, ydin- ja tuulivoima) tulos ja kannattavuus altistuvat pääasiassa pohjoismaisten sähkönhintojen vaihteluille. Pohjoismaissa sähkön hinnat vaihtelevat merkittävästi lyhyellä ja pitkällä aikavälillä useiden tekijöiden perusteella. Näitä tekijöitä ovat esimerkiksi sääolosuhteet, tuotannon ja siirron katkokset, päästöoikeuksien hinnat, hyödykkeiden hinnat, energiayhdistelmä sekä tarjonnan ja kysynnän tasapaino. Talouden laskusuhdanne, hyödykehintojen lasku, lämmin sää tai vesitilanne voi johtaa Pohjoismaiden sähkönhintojen merkittävään laskuun, mikä vaikuttaisi negatiivisesti Fortumin tukkusähkön tuotannon tulokseen. Geopoliittisen epävarmuuden lisääntyminen sekä pelko muiden konfliktien kärjistyisestä voivat vaikuttaa sähkön ja muiden hyödykkeiden hintoihin ja hintojen heiluntaan etenkin, jos tai sähkö- tai kaasutoimitusten muissa lähteissä on häiriöitä. Yleisesti hintojen epävakauden odotetaan jatkuvan, koska sään mukaan vaihtelevan tuotannon osuus kasvaa ja energian toimitusvarmuuteen liittyvät huolenaiheet nousevat ajoittain ajankohtaisiksi. Tämä lisää myös poliittisten markkinatoimenpiteiden riskiä tulevaisuudessa. Parantaakseen tulosten ennustettavuutta ja vähentääkseen tuottojen volatiliiteettia Fortum suojaa altistumistaan hyödykkeiden markkinahinnoille, samalla varmistaen kassavirran ja likviditeetin riittävyyden kattamaan taloudelliset sitoumukset.

Fortumin likviditeetti- ja jälleenerahoitusriskit liittyvät pääasiassa liiketoimintojen rahoitustarpeeseen, mukaan lukien vakuusmaksut ja hyödykejohdannaisten markkinariskien suojaamiseen annetut vakuudet. Hyödykejohdannaisten korkeammat hinnat ja lisääntynyt heilunta kasvattavat selvitysyhteisöille ja selvityspankeille annettavia vakuuksia. Fortum pienentää tätä riskiä kahdenvälisillä (OTC) johdannaissopimuksilla, joihin ei liity vakuusvaatimusta. Kahdenvälisintä suojaussopimusten lisääntymisen vuoksi luottoriskit ovat kasvaneet. Koska Fortumin suojaukset ovat enimmäkseen myyntisopimuksia, vastapuoliriski kasvaa suojausten arvon mukaisesti, jos Pohjoismaiden sähkön hinnat laskevat. OTC-kaupankäynti altistaa konsernin myös likviditeettiriskille vastapuolen mahdollisen maksukyvyttömyyden kautta. Maksukyvyttömyys voi johtaa irtisanomismaksuun tapauksissa, joissa kahdenvälisen sopimusten nettomarkkina-arvo on vastapuolen kannalta positiivinen.

Fortumin tavoitteena on säilyttää vähintään tason BBB investment grade -luottoluokitus. Luottoluokitusten laskeminen etenkin investment grade -tason alle (BB+ tai alempi) voi laukaista vastapuolten oikeuksia vaatia lisää käteis- tai muita vakuuksia. Maaliskuussa 2023 sekä S&P Global Ratings että Fitch Ratings vahvistivat Fortumin luottoluokituksen tasolle BBB ja muuttivat näkymät vakaiksi. Fortum seuraa edelleen jatkuvasti kaikkea luottoluokituksen liittyvää kehitystä ja vaihtaa säännöllisesti tietoja luokituslaitosten kanssa. Vuoden 2023 aikana kehitettiin uusi riskienhallintakehyks luotto-, likviditeetti- ja markkinariskien kokonaisvaltaiseen hallintaan sekä tukemaan luokituksen ylläpitämistä erilaisissa markkinaskenaarioissa.

Operatiiviset riskit

Fortumin liiketoimintaan kuuluvat energian tuotanto, varastointi ja toiminnan ohjaus sekä voimalaitosten tai muiden energiateollisuuden laitosten rakentaminen, modernisointi, kunnossapito ja käytöstä poistaminen. Mikä tahansa ei-toivottu toimintaan liittyvä tapahtuma (joka voi johtua esimerkiksi teknisestä viasta, inhimillisestä virheestä, prosessivirheestä, luonnonkatastrofista, sabotaasista, keskeisten toimittajien epäonnistumisesta tai terrori-iskusta) voi vaarantaa henkilökohtaisen turvallisuuden tai aiheuttaa ympäristö- tai fyysisiä vahinkoja, liiketoiminnan keskeytyksiä, hankkeiden viivästymisiä ja mahdollisia kolmannen osapuolen vastuita. Näihin liittyvät kustannukset voivat olla korkeat etenkin Fortumin suurimmissa yksiköissä ja hankkeissa.

Ilmastonmuutos

Fortum uskoo, että vähäpäästöisten sekä resurssi- ja energiatehokkaiden energiatuotteiden ja -palveluiden kysyntä kasvaa ilmastonmuutokseen liittyvän tietoisuuden ja huolen lisääntyessä. Yhtiö hyödyntää osaamistaan päästöttömässä vesi-, ydin-, tuuli- ja aurinkovoimassa tarjoamalla asiakkailleen vähäpäästöisiä energiaratkaisuja. Paljon energiaa tarvitsevan teollisuuden, palveluiden ja liikenteen sähköistymisen myötä etenkin vähäpäästöisen sähkön kulutus tulee todennäköisesti kasvamaan. Vetytalouden kehitys etenkin päästöttömällä sähköllä tuotetun puhtaan vedyn osalta tarjoaa Fortumille liiketoimintamahdollisuuksia.

Vähähiilisempään talouteen siirtymisen edistäminen on olennainen osa Fortumin strategiaa. Fortumin strategia sisältää kunnianhimoisia kestävä kehityksen ja hiilestä irtautumisen tavoitteita. Siirtyminen vähähiiliseen talouteen synnyttää kuitenkin useita strategisia ja operatiivisia riskejä, jotka liittyvät energia- ja ilmastopoliittikan ja -sääntelyn muutoksiin, teknologioiden kehittymiseen ja liiketoimintaympäristöön, jossa Fortum toimii.

Fortumin toiminta altistuu ilmastonmuutoksen aiheuttamille fyysisille riskeille, kuten säätyypin muutoksille, jotka voivat muuttaa energian tuotantovolyymeja ja kysyntää. Vaihteleva sadanta, tulvat ja äärimmäiset lämpötilat voivat vaikuttaa

esimerkiksi vesivoimantuotantoon, patoturvallisuuteen, jäähdytysveden saatavuuteen sekä biopolttoaineiden hintaan ja saatavuuteen. Hydrologiset olot, sadanta, lämpötilat ja tuuliolosuhteet vaikuttavat myös sähkön hintaan lyhyellä aikavälillä Pohjoismaiden sähkömarkkinoilla. Ilmastonmuutoksen hillitsemisen lisäksi pyrimme sopeuttamaan toimintaamme ja otamme ilmastonmuutoksen huomioon esimerkiksi kasvuhankkeiden ja investointien arvioinnissa sekä toiminnan ja kunnossapidon suunnittelussa. Fortum tunnistaa ja arvioi omaisuuseriensä sietokykyä erilaisten akuuttien ja kroonisten fyysisten ilmastoriskien osalta hallitustenvälisen ilmastopaneeli IPCC:n ilmastoskenaarioiden mukaisesti ja laatii sopeutumissuunnitelmat merkittävimmille riskeille.

Lisätietoa Fortumin riskeistä ja riskienhallinnan käytännöistä on saatavilla vuosikertomuksesta 2023, joka julkaistaan viimeistään viikolla 7.

Näkymät

Lyhyellä aikavälillä energia-alan murrokseen vaikuttavat geopolittiset jännitteet, negatiiviset yleiset talousnäkymät, korkea inflaatio, korkeat korot, tiukentuva sääntely ja voimakkaasti heiluvat hyödykemarkkinat. Lisäksi lyhyellä aikavälillä kysynnän hintajousto korkeisiin sähköhintoihin vaikuttaa sähkön kulutukseen.

Sähkön osuuden energian kokonaiskulutuksesta odotetaan kasvavan edelleen merkittävästi pitkällä aikavälillä. Sähkön kysynnän kasvu määräytyy pitkälti perinteisten tekijöiden, kuten makrotalouden ja väestön kehityksen, perusteella, mutta siihen vaikuttaa yhä enemmän myös energiaintensiivisen teollisuuden, kuljetusalan ja lämmitysalan hiilestä irtautuminen suoran sähköistämisen ja vihreän vedyn avulla.

Suojaukset

Vuoden 2023 lopussa noin 70 % Generation-segmentin arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu hintaan 47 euroa/MWh vuodelle 2024 (vuoden 2023 kolmannen neljänneksen lopussa 65 % hintaan 47 euroa/MWh) ja noin 40 % hintaan 43 euroa/MWh vuodelle 2025 (vuoden 2023 kolmannen neljänneksen lopussa 30 % hintaan 43 euroa/MWh).

Liukuvan kymmenen vuoden jakson 2024–2033 osalta vuoden 2023 lopussa noin 15 % Generation-segmentin arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu. Nämä suojaukset liittyvät Fortumin uuteen strategiseen tavoitteeseen, jonka mukaan suojattu osuus tukkusähkön tuotannosta liukuvalla kymmenen vuoden jaksolla on yli 20 % vuoden 2026 loppuun mennessä.

Raportoidut suojausasteet perustuvat Generation-segmentin suojauksiin ja sähköntuotannon ennusteisiin.

Raportoidut suojausasteet voivat vaihdella huomattavasti Fortumin sähköjohdannaismarkkinoilla tekemien toimenpiteiden mukaan. Suojaukset ovat pääasiassa rahoitussopimuksia, joista suurin osa on listattu Nasdaq Commodities -markkinapaikalla ja joilla käydään kauppaa joko Nasdaq Commodities -markkinapaikalla tai kahdenvälisen vastapuolten kanssa. Likviditeettiriskien hallinnan lisätoimenpiteenä Fortum on suojannut pääasiassa kahdenvälisillä sopimuksilla, ja altistuminen Nasdaqin hyödykeporssissa on vähentynyt selvästi kuluneen vuoden aikana.

Vuoden 2023 neljännellä neljänneksellä Fortum jatkoi kahden kanavan käyttöä suojauksessa: sekä kaupankäyntiä Nasdaq-hyödykeporssissa markkinoiden likviditeetin ja taloudellisen optimoinnin perusteella että kahdenvälisillä järjestelyillä. Suurin osa kaupoista pysyi edelleen kahdenvälisissä sopimuksissa.

Investoinnit

Fortum arvioi investointien ilman yritysostoja olevan noin 550 miljoonaa euroa vuonna 2024. Arvio sisältää kunnossapitoinvestoinnit, joiden osuuden arvioidaan olevan noin 300 miljoonaa euroa eli alle poistojen tason. Vuosina 2024–2026 Fortumin investointien arvioidaan olevan noin 1,7 miljardia euroa (ilman yritysostoja), josta kasvuinvestointien arvioidaan olevan 800 miljoonaa euroa ja vuotuisten kunnossapitoinvestointien 300 miljoonaa euroa. 800 miljoonan euron kasvuinvestoinneista, 300 miljoonan euron osalta ei ole tehty investointipäätöstä.

Generation

Generation-segmentin saavutettuun sähkönhintaan Pohjoismaissa vaikuttavat muun muassa suojausasteet, suojaushinnat, spot-hinnat, Fortumin joustavan tuotantorakenteen käytettävyys ja käyttö sekä valuuttakurssivaihtelut. Jos sähköntuotantolähteiden suhteellisten osuuksien muutoksista mahdollisesti johtuvia vaikutuksia (tällä hetkellä noin 45 TWh) ei oteta huomioon, 1 euron muutos megawattituntia kohti Generation-segmentin saavuttamassa sähkön tukkumyyntihinnassa Pohjoismaissa tarkoittaisi noin 45 miljoonan euron muutosta segmentin vuotuisessa vertailukelpoisessa liikevoitossa. Segmentin saavuttama sähkön tukkumyyntihinta sisältää myös lisäarvon, joka saavutetaan vesivoima- ja ydinvoimatuotannon optimoinnilla sekä kaupankäynnin hyödykemarkkinoilla. Hintojen entistä suuremman volatiliteetin vuoksi Fortum päivitti arvioitua optimointimarginaalia vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä ja odottaa sen olevan 6–8 euroa/MWh riippuen yleisistä markkinaolosuhteista, volatiliteetin tasosta ja sähkön hinnoista. Saavutettuun sähkönhintaan sisältyvä optimointimarginaali on historiallisesti ollut 1–3 euroa/MWh.

Verotus

Fortumin vertailukelpoisen efektiivisen veroasteen odotetaan olevan tasolla 18–20 % vuosina 2024–2026. Fortumin vertailukelpoiseen efektiiviseen verokantaan vaikuttavat kertyvien voittojen jakauma eri lainkäyttöalueille sekä erot nimellisverokannoissa näillä lainkäyttöalueilla. Verokanta ei sisällä vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

Kestävä kehitys

Tässä tilinpäätöstiedotteessa on raportoitu jatkuvien toimintojen kestävän kehityksen tunnusluvut. Vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2022 vertailutiedot on oikaistu, koska Russia-segmentti luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä.

Fortumille on erittäin tärkeää vähentää päästöjä sekä hillitä ilmastonmuutosta. Samaan aikaan Fortum kantaa vastuuta luotettavan ja kohtuuhintaisen energian saatavuudesta. Fortumin tavoitteena on myös parantaa energiatehokkuutta ja edistää kiertotaloutta sekä huomioida toiminnan vaikutukset henkilöstöön ja yhteiskuntaan.

Fortumin kestävän kehityksen tunnuslukuja seurataan neljännesvuosi- ja vuosiraportoinnin avulla. Fortum julkaisee vuosittain Kestävän kehityksen raportin, jossa on lisätietoja Fortumin kestävän kehityksen mukaisesta toiminnasta.

Kestävän kehityksen tavoitteet

Johtavana pohjoismaisena puhtaan energian yhtiönä Fortum on sitoutunut huomattavasti tiukempiin ympäristötavoitteisiin. Yhtiön tavoitteena on olla johtava kestävän kehityksen yhtiö. Fortumin tavoitteena on hiilineutraalius (Scope 1, 2 ja 3) vuoteen 2030 mennessä. Fortum myös luopuu kaikesta hiileen perustuvasta energiatuotannosta vuoden 2027 loppuun mennessä. Fortum sitoutuu myös asettamaan päästövähennystavoitteet, jotka ovat tieteeseen perustuvat (SBTi 1,5 celsiusastetta). Edistymisen mittaamiseksi on asetettu myös välitavoitteet, joiden mukaan kokonaisenergiantuotannon ominaispäästöt ovat alle 20 g CO₂/kWh ja sähköntuotannon ominaispäästöt alle 10 g CO₂/kWh vuoteen 2028 mennessä.

Fortum on myös sitoutunut kunnianhimoiseen tavoitteeseen luonnon monimuotoisuuden osalta. Fortumin tavoitteena on, että nykyiset ja uudet toiminnot (Scope 1 ja 2) eivät enää vähennä luonnon monimuotoisuutta eli eivät synnytä niin sanottua nettovahvikkia (lukuun ottamatta vesistövaikutuksia) vuodesta 2030 eteenpäin. Lisäksi yhtiö vähentää vuosittaisia haitallisia vaikutuksia maanpäälliseen luonnon monimuotoisuuteen tuotantoketjun alkupäässä (Scope 3) 50 prosentilla vuoteen 2030 mennessä (lähtötaso 2021). Fortum jatkaa paikallisia toimia erityisesti vesivoiman tuotannossa ja on sitoutunut osallistumaan tieteeseen perustuvan menetelmän kehittämiseen vesivoiman vesistövaikutusten arvioimiseksi.

Jatkuvien toimintojen päästövähennämätavoitteet ja kehitys

Vuonna 2023 asetetut päästövähennämätavoitteet ovat osa vuoden 2023 raportointia, ja päästöjen kehitys suhteessa asetettuihin tavoitteisiin on esitetty alla olevassa taulukossa.

Ilmastotavoite	Indikaattori	2023	Vertailu- vuosi 2022, oikaistu	Muutos verrattuna vertailu- vuoteen, %
Hiilineutraali viimeistään vuoteen 2030 mennessä	Kokonaispäästöt Scope 1, 2 ja 3, miljoonaa CO ₂ -ekv. tonnia	14,4	11,8	22
Hiileen perustuvasta energiantuotannosta luopuminen vuoden 2027 loppuun mennessä	Hiileen perustuva kapasiteetti, GW	1,3	1,4	-
	Hiileen perustuva sähköntuotantokapasiteetti, GW	0,7	0,7	-
	Hiileen perustuva lämmöntuotantokapasiteetti, GW	0,6	0,6	-
	Hiileen perustuva sähkön ja lämmön tuotanto, TWh	1,9	2,9	-34
	Hiileen perustuva sähkön tuotanto, TWh	0,6	1,2	-50
	Hiileen perustuva lämmön tuotanto, TWh	1,2	1,7	-29
	Hiileen perustuva osuus Fortumin liikevaihdosta, %	3	4	-25
Kokonaisenergiantuotannon ominaispäästöt alle 20 g CO ₂ /kWh vuoteen 2028 mennessä	Kokonaisenergiantuotannon ominaispäästöt, g CO ₂ /kWh	32	45	-29
Sähköntuotannon ominaispäästöt alle 10 g CO ₂ /kWh vuoteen 2028 mennessä	Sähköntuotannon ominaispäästöt, g CO ₂ /kWh	16	25	-36

Vuonna 2023 Fortumin CO₂-ekv. päästöt (Scope 1, 2 ja 3) olivat yhteensä 14,4 miljoonaa tonnia, verrattuna 11,8 miljoonaan tonniin vuonna 2022. Merkittävimmät muutokset päästöissä johtuivat sähkön vähittäismyyntiin liittyvien epäsuorien Scope 3 -päästöjen kasvusta sekä suorien Scope 1 -päästöjen vähentymisestä.

Fortumin suorat hiilidioksidipäästöt (Scope 1) ja epäsuorat hiilidioksidipäästöt (Scope 2) olivat yhteensä 1,7 miljoonaa tonnia, eli laskivat 23 % verrattuna vuoteen 2022. Vuonna 2023 Fortumin Scope 3 -kasvihuonekaasupäästöt olivat 12,7 miljoonaa CO₂-ekv. tonnia, verrattuna 9,5 miljoonaan CO₂-ekv. tonniin vuonna 2022, eli päästöt kasvoivat 34 %.

Fortumille sekä erinomainen turvallisuustaso että työntekijöistä ja urakoitsijoista huolehtiminen ovat liiketoiminnan perusta sekä tehokkaan ja häiriöttömän toiminnan ehdoton edellytys.

Fortumin turvallisuustavoitteet vuodelle 2023 ovat:

- Tilastoitavien tapaturmien taajuus (TRIF), oma henkilöstö ja urakoitsijat, <1,0 vuoden 2030 loppuun mennessä,
- Ei vakavia tai kuolemaan johtaneita tapaturmia,
- 95 %:n toteumataso Johdon turvallisuusjohtamisohjelmassa, ja
- 60 %:n toteumataso Turvallisuuden kehityssuunnitelmissa.

Vuonna 2023 Fortum osallistui BSR:n ja B Teamin yhteistyössä koordinoimaan Energy for a Just Transition -yhteistyöhön. Yhteistyöohjelman tavoitteena on tuoda yhteen sitoutuneet energia-alan toimijat ja yritykset sekä kriittiset sidosryhmät ja tukea oikeudenmukaisen, reilun ja osallistavan siirtymän suunnittelemisessa ja toimeenpanossa.

Fortum on jo pitkään keskittynyt hillitsemään ilmastomuutosta ja raportoinut Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) -suositusten mukaisesti vuodesta 2019 lähtien.

Fortumin ilmastomuutokseen liittyvä edunvalvontaselvitys ja yhtiön edunvalvonnan eettiset ohjeet ovat julkisesti saatavilla Fortumin verkkosivuilla.

Konsernin jatkuvien toimintojen kestävä kehityksen tunnusluvut

	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Ilmasto ja resurssit				
Suorat hiilidioksidipäästöt, miljoonaa tonnia	0,4	0,8	1,6	2,1
Energian kokonaistuotannon CO ₂ -ominaispäästöt, gCO ₂ /kWh	30	64	32	45
Sähköntuotannon CO ₂ -ominaispäästöt, gCO ₂ /kWh	12	45	16	25
Merkittävät ympäristöpoikkeamat*, kpl	0	0	2	2
Henkilöstö ja yhteiskunta				
Tilastoitavien tapaturmien taajuus (TRIF), oma henkilöstö ja urakoitsijat, miljoonaa työtuntia kohden	4,4	2,2	5,0	4,0
Poissaoloon johtaneiden tapaturmien taajuus (LTIF), oma henkilöstö ja urakoitsijat, miljoonaa työtuntia kohden	2,8	1,7	3,9	2,3
Vakavat työtapaturmat, kpl	0	0	0	2
Turvallisuuden kehityssuunnitelmat**, %	68,3	-	78	-
Johdon turvallisuusjohtamisohjelma**, %	25	-	100	-
Sairauspoissaolot, %	3,5	3,5	3,1	3,4

* Ympäristöpoikkeamat, jotka ovat aiheuttaneet merkittävää haittaa ympäristölle (maa, vesi, ilma) tai ympäristölainsäädännön tai -lupaehtojen rikkomuksen.

** Toteumataso.

Fortumin tavoitteena on erinomainen taloudellinen menestys strategisesti valituilla keskeisillä alueilla vahvan osaamisen ja vastuullisten toimintatapojen avulla. Fortum on saanut luokituksen B vuoden 2022 CDP Climate Change -arvioinnissa, ja luokituksen A- CDP Supplier Engagement -arvioinnissa. Vuonna 2023 Fortum sai luokituksen A (asteikolla AAA-CCC) MSCI EGS Ratings -arvioinnissa. Fortum on myös osallistunut ISS ESG Corporate Rating -arviointiin vuonna 2023, jossa Fortum luokiteltiin luokkaan Prime B-. Fortum on saanut EcoVadis-arvioinnissa Gold Medal -luokituksen vuonna 2023. Fortum sai myös 62 pistettä 100 pisteestä Moody's ESG Solutions -arvioinnissa vuonna 2022. Tämän lisäksi Fortum on listattuna Nasdaq Helsingissä sekä mukana OMX Sustainability Finland sekä ECPI® -indekseissä. Nasdaq on nimennyt Fortumin Nasdaq ESG Transparency Partner -kumppaniksi.

Ilmasto ja resurssit

Fortumin tunnusluvut ilmaston ja resurssien osalta liittyvät hiilidioksidipäästöihin, toimitusvarmuuteen, sekä merkittävien ympäristöpoikkeamien hallintaan. Tuotantotoiminnot noudattavat ISO 14001 -ympäristöjärjestelmä-standardia, ja 100 % Fortumin sähkön- ja lämmöntuotannosta maailmanlaajuisesti on ISO 14001 -sertifioitu.

Fortumin sähköntuotanto Pohjoismaissa perustuu pääosin hiilidioksidipäästöttömään vesi- ja ydinvoimatuotantoon. Lisäksi Fortumilla on aurinko- ja tuulivoimaan perustuvaa sähköntuotantoa yhdessä kumppanien kanssa. Fortumilla on kaukolämmön ja -kylmän tuotantoa Suomessa ja Puolassa. Lämpöä tuotetaan pääosin energiatehokkaissa lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitoksissa (CHP). Lisäksi Fortum tarjoaa teollisuus- ja infrastruktuuriratkaisuja, kuten energiantuotantoa jätteenpoltolla sekä energian myyntiä.

Vuonna 2023 Fortumin suorat hiilidioksidipäästöt olivat 1,6 (2,1) Mt. EU:n päästökauppajärjestelmän (ETS) piirissä oli 1,1 (1,6) Mt kokonaishiilidioksidipäästöistä. Arvio Fortumille myönnettävistä ilmaisista päästöoikeuksista vuonna 2023 on noin 0,2 (0,2) Mt.

Vuonna 2023 Fortumin sähköntuotanto oli 47,0 TWh. Koko Fortumin sähköntuotannosta 98 % oli hiilidioksidipäästöttömää. Fortumin hiileen perustuva sähköntuotantokapasiteetti oli joulukuun 2023 lopussa 0,7 GW ja tuotanto vuonna 2023 oli 0,6 TWh. Fortumin hiileen perustuva lämmöntuotantokapasiteetti oli 0,6 GW joulukuun 2023 lopussa ja tuotanto vuonna 2023 oli 1,2 TWh. Hiileen perustuva osuus Fortumin liikevaihdosta oli 3 % (4 %). Fossiilisten polttoaineiden osuus Fortumin liikevaihdosta oli 11 %, sisältäen fossiilisia polttoaineita käyttävän

tuotannon ja kaasuliiketoiminnan. Fossiilisten polttoaineiden osuus Fortumin tuotantopohjaisesta liikevaihdosta oli 5 % (6 %).

Fortumin suorat hiilidioksidipäästöt (miljoonaa tonnia, Mt, jatkuvat liiketoiminnot)	IV/2023	IV/2022	2023	2022
Kokonaispäästöt*	0,4	0,8	1,6	2,1
Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöt	0,3	0,7	1,1	1,6
Myönnetyt ilmaiset päästöoikeudet	-	-	0,2	0,2
Päästökauppajärjestelmään kuulumattomat päästöt	0,1	0,1	0,5	0,5

* Vuoden 2022 luvut on oikaistu eivätkä sisällä Venäjää.

Vuonna 2023 Fortumin koko energiantuotannon hiilidioksidin ominaispäästöt olivat 32 (45) gCO₂/kWh. Sähköntuotannon CO₂-ominaispäästöt olivat 16 (25) gCO₂/kWh.

Merkittäviä ympäristöpoikkeamia seurataan, raportoidaan, tutkitaan ja tarvittavat korjaavat toimenpiteet toteutetaan. Merkittävät ympäristöpoikkeamat ovat ympäristöpoikkeamia, jotka ovat aiheuttaneet merkittävää haittaa ympäristölle (maa, vesi, ilma) tai ympäristölainsäädännön tai -lupaehtojen rikkomuksen. Vuonna 2023 Fortumin toiminnoissa tapahtui 2 (2) merkittävää ympäristöpoikkeamaa: heikko veden virtaus johtuen matalasta veden korkeudesta kalasäiliöissä aiheutti lohien ja emokalojen kuolemia Ljusneforsin ja Forshagan vesivoimalaitoksilla Ruotsissa. Molemmat onnettomuudet on tutkittu Fortumin tutkimusmenettelyyn perustuen ja korjaavat toimenpiteet on määritetty.

Henkilöstö ja yhteiskunta

Fortumin tunnusluvut henkilöstön ja yhteiskunnan osalta liittyvät työturvallisuuteen sekä henkilöstön terveyteen ja hyvinvointiin.

Fortumin tavoitteena on olla turvallinen työpaikka sekä omille työntekijöille että yritykselle töitä tekeville urakoitsijoille ja palveluntoimittajille. ISO 45001 -sertifioitu turvallisuusjohtamisjärjestelmä kattaa 100 % Fortumin sähkön- ja lämmöntuotannosta maailmanlaajuisesti.

Vuonna 2023 Fortumin oman henkilöstön ja urakoitsijoiden tilastoitavien tapaturmien taajuus (Total Recordable Injury Frequency, TRIF) oli 5,0 (4,0). Fortumin poissaoloon johtaneiden työtapaturmien taajuus (Lost Time Injury Frequency, LTIF) oli 3,9 (2,3). Fortumin tavoitteena on nolla vakavaa työtapaturmaa. Vuonna 2023 toiminnoissa ei tapahtunut vakavia työtapaturmia (2).

Vuonna 2023 turvallisuustavoitteita olivat osallistuminen Johdon turvallisuusjohtamisohjelmaan sekä keskeisten turvallisuustoimenpiteiden tunnistaminen ja loppuun saattaminen turvallisuuskulttuurin parantamiseksi. Vuonna 2023 suunniteltujen Johdon turvallisuusjohtamiskoulutusten ja Turvallisuuden kehityssuunnitelmien toteutumisasteet olivat 100 % ja 78 %.

Fortumin työhyvinvointitoiminnan tarkoituksena on edistää työntekijöidemme terveyttä, työturvallisuutta ja työyhteisön toimivuutta. Vuoden 2023 sairauspoissaolotavoite on 3,0 %. Vuonna 2023 Fortumin sairauspoissaoloprosentti oli 3,1 (3,4).

Fortumin ihmisoikeuksia koskeva asianmukaisen huolellisuuden (due diligence) lähestymistapa perustuu YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskeviin ohjaaviin periaatteisiin ja noudattaa OECD:n monikansallisia yrityksiä koskevan ohjeiston kuutta vaihetta. Ihmisoikeuksia koskeva asianmukainen huolellisuus on jatkuva prosessi, jossa riskejä ja vaikutuksia arvioidaan jatkuvasti osana eri prosesseja. Fortumin lähestymistapa ihmisoikeuksiin ja due diligence -prosessiin on julkaistu Fortumin verkkosivuilla.

Fortum edellyttää liiketoimintakumppaneidensa toimivan vastuullisesti ja noudattavan vaatimuksia, jotka on asetettu Toimintaohjeessa sekä Toimintaohjeessa palvelun- ja tavarantoimittajille. Fortum arvioi liiketoimintakumppaneidensa toiminnan tasoa toimittajien kvalifioinnin, toimittaja-auditointien ja vastapuoliriskien arvioinnin avulla. Vuonna 2023 Fortum teki seitsemän toimittaja-auditointia Kiinassa. Fortum on Bettercoal-hankkeen jäsen ja käyttää Bettercoalin työkaluja hiilen hankintaketjun vastuullisuuden parantamiseen. Vuonna 2023 Fortum oli edelleen mukana Solar Stewardship Initiativen (SSI) kehittämisessä yhdessä muiden aurinkoenergia-alan toimijoiden ja organisaatioiden kanssa. SSI:n kautta ala pyrkii parantamaan aurinkopaneelien, komponenttien ja raaka-aineiden jäljitettävyyttä ja kestävyttä.

Vuonna 2023 Fortum osallistui Energy for a Just Transition -yhteistyöohjelmaan, joka tukee Fortumia tunnistamaan ja huomioimaan vihreän energiasiirtymän vaikutukset ihmisiin ja yhteisöihin.

Oikeudenkäynnit

Meneillään olevissa oikeudenkäynneissä ei tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2023 neljännen neljänneksen aikana. Oikeudenkäynneistä on lisätietoa liitetiedossa 17.

Osakkeet ja osakepääoma

Fortumin osake Nasdaq Helsingissä

Tammi–joulukuun 2023	Osakevaihto kpl	Arvo yhteensä euroa	Korkein euroa	Alin euroa	Keskihinta euroa*	Viimeisin euroa
FORTUM	412 321 576	5 337 056 247	16,18	10,25	12,94	13,06

* Kaupankäyntimäärällä painotettu.

	31.12.2023	31.12.2022
Markkina-arvo, mrd. euroa	11,7	13,9
Osakkeenomistajia	218 160	192 968
Suomen valtion omistusosuus, %	51,3	51,3
Hallintarekisteröityjen ja ulkomaisten omistajien osuus, %	22,9	26,8
Kotitalouksien omistusosuus, %	12,8	10,8
Rahoitus- ja vakuutuslaitosten omistusosuus, %	2,4	2,1
Muiden kotimaisten sijoittajien osuus, %	10,6	9,1

Helsingin pörssin lisäksi Fortumin osakkeita vaihdettiin useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla, kuten Boat-, Cboe- ja Turquoise-markkinoilla sekä OTC-markkinoilla. Vuonna 2023 noin 78 % Fortumin osakkeiden kokonaisvaihdosta käytiin muilla markkinapaikoilla kuin Nasdaq Helsingissä (lähde: Bloomberg).

Fortum Oyj:n osakepääoma 31.12.2023 oli 3 046 185 953 euroa, ja rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 897 264 465 kappaletta. Fortum Oyj:n hallussa ei ole yhtiön omia osakkeita.

Konsernin henkilöstö

Fortumin toiminnot keskittyvät pääasiassa Pohjoismaihin. Vuoden 2023 lopussa Fortumin henkilöstömäärä oli 5 225 (4 988).

Vuoden 2023 lopussa Generation-segmentillä oli 1 758 (1 660) työntekijää, Consumer Solutions -segmentillä 1 281 (1 179) työntekijää ja Muut toiminnot -segmentillä 2 186 (2 149) työntekijää.

Muutokset konsernin johdossa

Fortum ilmoitti 2.3.2023 uudistavansa toimintamallinsa vauhdittaakseen konsernin uuden strategian toteuttamista. Uudistettu liiketoimintarakente ja johtoryhmän kokoonpano tulivat voimaan maaliskuun lopussa.

Fortumin johtoryhmä 31.3.2023:

- Markus Rauramo, toimitusjohtaja
- Mikael Lemström, EVP, Hydro Generation – vesivoimaliiketoiminnasta vastaava johtaja
- Petra Lundström, EVP, Nuclear Generation – ydinvoimaliiketoiminnasta vastaava johtaja
- Peter Strannegård, EVP, Renewables and Decarbonisation – johtaja, uusiutuva energia ja dekarbonisaatio

- Simon-Erik Ollus, EVP, Corporate Customers and Markets – suursiakaista ja markkinoinnista vastaava johtaja
- Mikael Rönnblad, EVP, Consumer Solutions – kuluttajaliiketoiminnasta vastaava johtaja
- Tiina Tuomela, talous- ja rahoitusjohtaja (CFO)
- Nebahat Albayrak, EVP, Sustainability and Corporate Relations – johtaja, vastuullisuus ja sidosryhmäsuhteet
- Eveliina Dahl, EVP, People and Procurement – johtaja, henkilöstö ja hankinnat
- Nora Steiner-Forsberg, EVP, Legal – konsernin lakiasianjohtaja
- Bernhard Günther, EVP, Chief Transformation Officer – Fortumin uudistumisesta ja IT:stä vastaava johtaja

Palkitseminen ja osakepohjainen kannustinjakso 2023–2025

Maaliskuussa 2023 Fortumin hallitus hyväksyi yhtiön uuden strategian, toimintamallin ja johtoryhmän. Hallitus päätti myös käynnistää yhtiön toimitusjohtajan ja johtoryhmän muiden jäsenten pitkän aikavälin kannustinohjelman vuosien 2023–2025 ansaintajakson. Lisäksi hallitus päätti osakepalkkioiden enimmäismäärästä. Samalla toimitusjohtaja valtuutettiin päättämään pitkän aikavälin kannustinohjelman osallistujista johtoryhmätason alapuolella ja heidän osakepalkkioidensa enimmäismäärästä hallituksen hyväksymän nimitysohjeen mukaisesti.

Fortumin toimintarakenteen, liiketoimintojen ja konsernitoimintojen uudelleenjärjestelyn vuoksi pitkän aikavälin kannustinohjelman aikataulu vuonna 2023 poikkesi normaalista vuosittaisesta aikataulusta. Ensimmäinen vaihe saatiin päätökseen elokuun lopussa ja allokaatioprosessi saatiin päätökseen marraskuun loppuun mennessä.

Toimitusjohtajalle myönnettävien osakkeiden enimmäismäärä (brutto) on 110 000. Vuoden 2022 Solidium-siltarahoitusjärjestelyyn liittyy johdon palkitsemista koskevia rajoituksia, joiden vuoksi osakepalkkioiden enimmäismäärä on suhteutettu ja enintään 73 370 osaketta toimitusjohtajalle. Vastaavasti johtoryhmän muille jäsenille myönnettävien osakkeiden enimmäismäärä (brutto) on 232 000 osaketta ja suhteutettu määrä on 154 744 osaketta. Pitkän aikavälin kannustinohjelmassa vuosilta 2023–2025 myönnettävien osakkeiden lukumäärä selviää, kun kaikki nimitykset on tehty.

Pitkän aikavälin kannustinohjelman tulos vuosilta 2023–2025 vahvistetaan keväällä 2026.

Lisätietoa osakepohjaisista kannustinjärjestelmistä on Fortumin verkkosivuilla osoitteessa <https://www.fortum.fi/tietoameista/sijoittajille/hallinto-ja-johtaminen/palkitseminen>. Palkitsemisraportit ovat saatavilla samassa osoitteessa.

Hallituksen valtuutukset

Fortumin vuoden 2023 varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta ja luovuttamisesta. Hankittavien tai luovutettavien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 20 000 000 osaketta eli noin 2,23 % prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Omia osakkeita voidaan valtuutuksen nojalla hankkia vain vapaalla omalla pääomalla. Nämä valtuutukset kumosivat vuoden 2022 varsinaisen yhtiökokouksen antamat valtuutukset ja ovat voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta. Valtuutuksia ei ollut käytetty 6.2.2024 mennessä.

Lisäksi yhtiökokous päätti valtuuttaa hallituksen päättämään yhteensä enintään 500 000 euron suuruisista lahjoituksista yleishyödyllisiin tai niihin rinnastettaviin tarkoituksiin sekä yhteensä enintään 1 000 000 euron suuruisista lahjoituksista katastrofiapuun tai siihen rinnastettaviin tarkoituksiin tarpeen mukaan sekä päättämään lahjoitusten saajista, käyttötarkoituksista ja muista ehdoista. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka. Valtuutuksesta lahjoituksiin ja niihin rinnastettaviin tarkoituksiin oli käytetty 18 000 euroa ja valtuutuksesta katastrofiapuun tai siihen rinnastettaviin tarkoituksiin oli käytetty 200 000 euroa 6.2.2024 mennessä.

Varsinainen yhtiökokous 2023

Fortum Oyj:n vuoden 2023 varsinainen yhtiökokous pidettiin 13.4.2023 Messukeskuksessa Helsingissä. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2022. Yhtiökokous päätti myöntää vastuuvapauden tilikaudelta 2022 kaikille vuoden 2022 aikana hallituksen jäsenenä ja toimitusjohtajana toimineille henkilöille.

Yhtiökokous päätti, että 31.12.2022 päättyneeltä tilikaudelta jaetaan osinkona 0,91 euroa osaketta kohti ja että osinko maksetaan kahdessa erässä. Osingon ensimmäinen erä (0,46 euroa osaketta kohti) maksettiin osakkeenomistajille 24.4.2023. Osingon toinen erä (0,45 euroa osaketta kohti) maksettiin 10.10.2023.

Yhtiökokous päätti hylätä yhtiön toimielinten palkitsemisraportin vuodelta 2022. Yhtiökokouksen tekemä päätös oli neuvoa-antava. Yhtiökokouksen jälkeen hallitus arvioi uudelleen Suomen valtion kanssa syksyllä 2022 tehdyssä siltarahoitusjärjestelyssä asetettujen palkitsemisrajoitusten toimeenpanoa. Hallitus päätti pitkän aikavälin osakepohjaisten kannustinjärjestelmien osalta, että kaikkien vuosien tulokset mitataan mutta osakkeita ei voi ansaita vuosilta 2022 ja 2023. Fortum täydensi vuoden 2022 palkitsemisraporttia ja julkaisi raportin päivityksen yhtiön verkkosivuilla 4.5.2023.

Yhtiökokous hyväksyi hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja hallituksen muiden jäsenten vuosipalkkiot seuraavasti:

- puheenjohtajalle 88 800 euroa vuodessa
- varapuheenjohtajalle 63 300 euroa vuodessa
- jäsenelle 43 100 euroa vuodessa
- tarkastus- ja riskivaliokunnan puheenjohtajalle 63 300 euroa vuodessa siinä tapauksessa, että hän ei samalla toimi hallituksen puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana.

Lisäksi valiokuntatyöstä maksetaan seuraavat kiinteät palkkiot:

- tarkastus- ja riskivaliokunnan jäsenelle 3 000 euroa vuodessa
- nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajalle 5000 euroa vuodessa
- nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsenelle 2 000 euroa vuodessa
- hallituksen päätöksellä perustetun mahdollisen muun valiokunnan puheenjohtajalle 5 000 euroa vuodessa
- hallituksen päätöksellä perustetun mahdollisen muun valiokunnan jäsenelle 2 000 euroa vuodessa.

Hallituksen jäsenelle maksettava kokouspalkkio, joka maksetaan myös hallituksen valiokuntakokouksista, on 800 euroa kultakin kokoukselta tai 1 600 euroa jäsenen matkustaessa kokoukseen asuinmaansa ulkopuolelle. Jäsenen osallistuessa kokoukseen etäyhteyden välityksellä tai päätöksistä, jotka vahvistetaan erillistä kokousta pitämättä, kokouspalkkio on 800 euroa. Jäsenten matkakulut hyvitetään yhtiön matkustussäännön mukaisesti. Hallituksen jäsenen hallitustyöskentelystä maksettava vuosipalkkio maksetaan yhtiön osakkeina ja rahana siten, että noin 40 %:lla vuosipalkkion määrästä hankitaan hallituksen jäsenen nimiin ja lukuun yhtiön osakkeita ja loppuosa maksetaan rahana. Yhtiö vastaa osakkeiden hankinnasta aiheutuvista kuluista ja varainsiirtoverosta. Osakkeet hankittiin hallituksen jäsenten nimiin ja lukuun yhtiön vuoden 2023 ensimmäisen vuosineljänneksen osavuositarkastuksen julkaisemisen jälkeen.

Yhtiökokous päätti, että hallitus koostuu kymmenestä jäsenestä. Seuraavat henkilöt valittiin hallitukseen toimikaudeksi, joka päättyy vuoden 2024 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä: puheenjohtajaksi Mikael Silvennoinen, varapuheenjohtajaksi Essimari Kairisto ja jäseniksi Ralf Christian, Luisa Delgado, Jonas Gustavsson, Marita Niemelä, Teppo Paavola, Maija Strandberg, Johan Söderström ja Vesa-Pekka Takala.

Lisäksi Deloitte Oy valittiin uudelleen tilintarkastajaksi. Tilintarkastajan palkkio maksetaan yhtiön hyväksymän laskun perusteella.

Yhtiökokous päätti muutoksista yhtiön yhtiöjärjestyksen 12, 15 ja 16 pykälään.

Yhtiökokous päätti valtuuttaa hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta ja luovuttamisesta. Hankittavien tai luovutettavien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 20 000 000 osaketta, mikä on noin 2,23 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Omia osakkeita voidaan valtuutuksen nojalla hankkia vain vapaalla omalla

pääomalla. Valtuutukset ovat voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta.

Yhtiökokous päätti valtuuttaa hallituksen päättämään yhteensä enintään 500 000 euron suuruisista lahjoituksista yleishyödyllisiin tai niihin rinnastettaviin tarkoituksiin sekä yhteensä enintään 1 000 000 euron suuruisista lahjoituksista satunnaiseen hätäapuun tai siihen rinnastettaviin tarkoituksiin tarpeen mukaan, sekä päättämään lahjoitusten saajista, käyttötarkoituksista ja muista lahjoitusten ehdoista. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Muita vuoden 2023 neljännen neljänneksen merkittäviä tapahtumia

Fortumin hallitus päätti 10.11.2023 käynnistää henkilöstön osakesäästöohjelmassa vuoden 2024 säästökauden. Osakesäästöohjelman säännöt ja ehdot ovat samat kuin aikaisemmillä säästökausilla. Vuoden 2024 säästökauden säästöjen kokonaismäärä voi olla enintään 6 miljoonaa euroa.

Hallitus päätti 20.12.2023 yhtiön avainhenkilöstön ja ylimmän johdon pitkän aikavälin kannustinohjelman (long-term incentive -ohjelma, LTI) vuosien 2024–2026 ansaintajaksosta (LTI-jakso). Vuosien 2024–2026 LTI-jakso on osa Fortumin käynnissä olevaa LTI-ohjelmaa ja noudattaa samoja periaatteita kuin edellinen LTI-jakso. LTI-jakson suoritusmittarit tukevat Fortumin strategian toteuttamista. Fortumin strategian painopisteitä ovat puhtaan energian toimittaminen luotettavasti ja teollisuuden hiilidioksidipäästöjen vähentäminen sekä uudistuminen ja kehittyminen. Suoritusmittarit ovat myös yhtiön kunnianhimoisten ympäristötavoitteiden mukaisia. Fortumin osakkeen kokonaistuotto mitataan suhteessa valittuihin eurooppalaisiin energiayhtiöverrokkeihin. Muita suoritusmittareita ovat pitkäaikaisten sähköntuotantomuutosten (PPA) osuuden kasvattaminen osana sähköntuotannon suojausta ja ESG-mittari, joka liittyy uusiutuvan energiatuotannon valmiuksien rakentamiseen mahdollisia tulevaisuuden investointeja varten, sekä tieteeseen perustuvat päästövähennykset (Science Based Targets initiative, SBTi). Vuosien 2024–2026 LTI-jakson palkkiot maksetaan keväällä 2027, jos suoritustavoitteet on saavutettu. Vuosien 2024–2026 LTI-jaksoon osallistuu enintään noin 110 henkilöä, mukaan lukien Fortumin johtoryhmän jäsenet. Hallitus päätti myös käynnistää rajoitetun osakeohjelman 2024–2026 (Restricted Share -ohjelma, RS) täydentämään LTI-ohjelmaa sekä varata osakkeita keväällä 2027 mahdollisesti maksettavia palkkioita varten. Osakeohjelmassa palkkiona luovutettavien osakkeiden enimmäismäärän odotetaan olevan vuosien 2024–2026 LTI-jakson osalta noin 1 100 000 osaketta ja vuosien 2024–2026 RS-jakson osalta 110 000 osaketta.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Helmikuussa 2024 Fortumin hallitus täsmensi yhtiön strategiaa. Fortum ilmoitti 22.1.2024 julkaisseensa vihreän rahoituksen viitekehyksen sisällyttääkseen kestävä kehityksen tavoitteensa koskemaan myös yhtiön rahoitusta. Viitekehyksen puitteissa Fortumilla on mahdollisuus hyödyntää rahoituksessaan vihreitä joukkovelkakirjalainoja ja vihreitä lainoja hankkeisiin, jotka liittyvät uusiutuvan energian, energiatehokkuuden ja/tai ydinvoiman kehittämiseen. Jos viitekehysten mukaisten lainojen varoja kohdennetaan ydinvoiman tuotantohankkeisiin, tiedotetaan siitä lainan liikkeeseenlaskun yhteydessä. Kehyksen piiriin kuuluvat hankkeet sisältävät käyttömaisuusinvestointeja, investointeja ja/tai liiketoimintaan liittyviä kuluja (mukaan lukien T&K).

Fortum ilmoitti 26.1.2024, että osana Fortumin marraskuussa 2023 käynnistämää tehostamisohjelmaa Fortumin Consumer Solutions -liiketoimintayksikössä ja IT-yksikössä on käynnissä muutosneuvottelut mahdollisista irtisanomisista. Neuvottelut koskevat yhteensä noin 1 080:tä työntekijää Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Puolan IT-yksikössä. Alustavan arvion mukaan muutosneuvottelut voivat johtaa enintään 130 henkilön irtisanomiseen.

Helmikuussa 2024 Fortumin hallitus täsmensi yhtiön strategiaa. Toimintaympäristössä kasvaneen epävarmuuden, heikentyneiden näkymien ja teollisuuden siirtyneiden investointien johdosta Fortum täsmentää liiketoimintaportfoliotaan, selvittää pääoman allokoointia ja asettaa uusia tavoitteita ja suoritusmittareita (KPI, Key Performance Indicator) seuratakseen strategian etenemistä. Fortumin maaliskuussa 2023 julkaisema uusi strategia ja sen strategiset painopisteet 'Toimitamme puhdasta energiaa luotettavasti', 'Edistämme teollisuuden dekarbonisaatiota' ja 'Uusiudumme ja kehitymme' eivät ole muuttuneet. Myös yhtiön taloudelliset ja ympäristötavoitteet säilyvät ennallaan.

Taloudelliset ja ympäristötavoitteet ovat:

- Nykyisen tason BBB luottoluokituksen varmistamiseksi rahoitusnettovelan suhde vertailukelpoiseen käyttökatteeseen voi olla enintään 2,0–2,5.
- Fortum arvioi investointien ilman yritysostoja olevan noin 1,7 miljardia euroa vuosina 2024–2026. Arvio sisältää kasvuinvestoinnit, joiden osuuden arvioidaan olevan 800 miljoonaa euroa, sekä vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit, joiden arvioidaan olevan 300 miljoonaa euroa.
- Fortum valitsee jatkossakin kasvuhankkeensa tarkasti varmistaakseen asetetut tuottovaatimukset; uusien investointien projektikohtainen vähimmäistuottovaatimus on pääomakustannusten painotettu keskiarvo (WACC) lisättynä 150–400 korkopisteellä teknologiasta tai hankkeesta riippuen sekä huomioiden yhtiön ympäristötavoitteet.
- Fortumin osinkopolitiikka säilyy ennallaan: osingonjakosuhte on 60–90 % vertailukelpoisesta osakekohtaisesta tuloksesta. Osingonjakosuhteen vaihteluvälin yläpäättä sovelletaan silloin, kun tase on vahva ja investointeja vähän, kun taas vaihteluvälin alapäättä sovelletaan velkaisuusasteen ollessa korkea ja/tai käynnissä on suuria investointeja
- Fortum sitoutuu aiempaa tiukempiin vastuullisuus- ja ilmastotavoitteisiin: toiminnasta tulee hiilineutraalia vuoteen 2030 mennessä, hiilestä luovutaan vuoden 2027 loppuun mennessä ja hiilidioksidin ominaispäästöille asetetaan tavoite. Lisäksi Fortum sitoutuu SBTi-tavoitteeseen (1,5 °C) ja asettaa biodiversiteettitavoitteet.

Lisätietoja Fortumin 7.2.2024 julkaisemassa pörssitiedotteessa.

Osingonjakoehdotus

Fortum Oyj:n voitonjakokelpoiset varat 31.12.2023 olivat 7 397 637 631 euroa sisältäen tilikauden 2023 voiton 1 922 872 686 euroa. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, ja hallituksen osingonjakoehdotus ei vaaranna yhtiön maksukykyä.

Hallitus ehdottaa, että Fortum jakaa tilikaudelta 2023 osinkona 1,15 euroa osaketta kohti. Osinko maksetaan kahdessa erässä.

6.2.2024 rekisteriin merkittyjen osakkeiden lukumäärän perusteella kokonaisosingon määrä olisi yhteensä 1 031 854 135 euroa. Hallitus ehdottaa, että jäljellä oleva osuus voitonjakokelpoisista varoista jätetään omaan pääomaan.

Osingon ensimmäinen erä, 0,58 euroa osaketta kohti, maksetaan osakkeenomistajille, jotka osingon ensimmäisen erän täsmäytyspäivänä 27.3.2024 ovat merkittyinä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa, että osingon ensimmäinen erä maksetaan 5.4.2024.

Osingon toinen erä, 0,57 euroa osaketta kohti, maksetaan osakkeenomistajille, jotka osingon toisen erän täsmäytyspäivänä 2.10.2024 ovat merkittyinä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa, että osingon toinen erä maksetaan 9.10.2024.

Lisäksi hallitus ehdottaa, että yhtiökokous valtuuttaisi hallituksen tarvittaessa päättämään uudesta täsmäytyspäivästä ja maksupäivästä osingon toiselle maksuerälle, mikäli Euroclear Finland Oy:n säännöt tai Suomen arvo-osuusjärjestelmää koskevat säännökset muuttuvat tai yhtiötä sitovat muut säännöt sitä edellyttävät.

Varsinainen yhtiökokous 2024

Fortumin vuoden 2024 varsinainen yhtiökokous on määrä pitää 25.3.2024, ja mahdolliseen osinkoon liittyvät päivämäärät ovat:

- osingon ensimmäisen erän irtoamispäivä: 26.3.2024
- osingon ensimmäisen erän täsmäytyspäivä 27.3.2024
- osingon ensimmäisen erän maksupäivä: 5.4.2024

- osingon toisen erän irtoamispäivä: 1.10.2024
- osingon toisen erän täsmäytyspäivä: 2.10.2024
- osingon toisen erän maksupäivä: 9.10.2024

Espoo, 6.2.2024

Fortum Oyj
Hallitus

Lisätietoja:

Sijoittajasuhteet ja talousviestintä: Ingela Ulfves, puh. 040 515 1531, Rauno Tiihonen, puh. 010 453 6150, Pirjo Lifländer, puh. 040 643 3317, ja investors@fortum.com

Media: Fortum News Desk, 040 198 2843

Fortumin hallitus on hyväksynyt yhtiön vuoden 2023 tilinpäätöksen, ja Fortumin tilintarkastajat ovat antaneet vakimuotoisen tilintarkastuskertomuksensa 6.2.2024. Tämä tilinpäätöstiedote on laadittu EU:ssa hyväksytyn IAS 34 *Osavuositarkastukset* -standardin mukaisesti. Tämä tilinpäätöstiedote on tilintarkastamaton.

Taloudellinen kalenteri 2024

Fortumin tilinpäätös ja hallituksen toimintakertomus vuodelta 2023 julkaistaan viimeistään viikolla 7.

Fortum julkaisee kolme osavuositarkastusta vuonna 2024:

- tammi–maaliskuun osavuositarkastus 30.4.2024 noin klo 9
- tammi–kesäkuun puolivuositarkastus 15.8.2024 noin klo 9
- tammi–syyskuun osavuositarkastus 29.10.2024 noin klo 9

Jakelu:

Nasdaq Helsinki
Keskeiset tiedotusvälineet
www.fortum.com/fi

Katsaukseen liittyvää lisätietoa (mukaan lukien vuosineljänneksitaulukot) on osoitteessa www.fortum.com/sijoittajat.

Tilinpäätöstiedote on tilintarkastamaton.

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma

Fortumin lyhennetty konsernin tuloslaskelma ja lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma sisältävät Russia-segmentin lopetettuina toimintoina vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä ja vuonna 2022 sekä Uniper-segmentin lopetettuina toimintoina vuonna 2022. Vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2022 vertailutiedot oikaistiin, koska Russia-segmentti luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Katso lisätietoja liitetiedoissa 1 Merkittävät laadintaperiaatteet, 2 Kriittiset tilinpäätösarviot ja -harkinnat sekä 6 Yrityshankinnat ja -myynnit ja lopetetut toiminnot.

milj. euroa	Liite	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Liikevaihto	3	1 858	2 407	6 711	7 774
Muut tuotot		10	19	32	74
Materiaalit ja palvelut		-1 106	-1 368	-3 808	-4 853
Henkilöstökulut		-120	-113	-436	-432
Poistot	3	-101	-106	-359	-415
Muut kulut		-182	-171	-595	-538
Vertailukelpoinen liikevoitto	3	359	669	1 544	1 611
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	3, 4	18	-843	118	356
Liikevoitto	3	376	-174	1 662	1 967
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	3, 7	89	-59	59	-185
Korkokulut		-52	-90	-269	-200
Korkotuotot		50	27	165	75
Muut rahoituserät - netto		25	-55	-34	-93
Rahoituskulut - netto	8	24	-118	-138	-218
Voitto ennen tuloveroja		488	-351	1 583	1 564
Tuloverot	9	-76	777	-69	520
Jatkuvien toimintojen kauden voitto		413	427	1 515	2 084
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille		410	431	1 514	2 080
Määräysvallattomille omistajille		3	-4	1	4
Lopetettujen toimintojen kauden voitto	6.3	-	-1 038	-3 582	-12 374
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	6.3	-	-1 038	-3 583	-4 496
Määräysvallattomille omistajille	6.3	-	0	1	-7 878
Kauden voitto, Fortum yhteensä		413	-611	-2 067	-10 290
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille		410	-608	-2 069	-2 416
Määräysvallattomille omistajille		3	-4	2	-7 874
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta konsernin tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos (euroa per osake)					
Laimentamaton, jatkuvat toiminnot		0,45	0,48	1,68	2,34
Laimentamaton, lopetetut toiminnot		-	-1,17	-3,99	-5,07
Laimentamaton, Fortum yhteensä		0,45	-0,68	-2,31	-2,72

Laimennetut osakekohtaiset tulokset ovat samat kuin laimentamattomat osakekohtaiset tulokset yllä, koska Fortumilla ei tällä hetkellä ole ulkona olevia laimentavia instrumentteja.

milj. euroa	Liite	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Vertailukelpoinen liikevoitto		359	669	1 544	1 611
Arvon alentumiset ja peruutukset		-	0	-	0
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät		2	5	4	785
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		21	-804	111	-376
Muut		-5	-44	3	-52
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	3, 4	18	-843	118	356
Liikevoitto		376	-174	1 662	1 967

Katso liitetieto 20 Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmäytykset.

Lyhennetty konsernin laaja tuloslaskelma

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Kauden voitto, Fortum yhteensä	413	-611	-2 067	-10 290
Muut laajan tuloksen erät				
Erät, jotka siirretään tai saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:				
Kassavirran suojaukset				
Kauden käyvän arvon muutokset ¹⁾	-576	2 619	2 185	-2 601
Siirrot tuloslaskelmaan	112	121	150	1 102
Siirrot vaihto-omaisuuteen/aineellisiin hyödykkeisiin	0	0	-3	0
Laskennalliset verot	100	-553	-473	294
Nettosijoitusten suojaus				
Kauden käyvän arvon muutokset	-1	17	-16	21
Laskennalliset verot	0	-3	3	-4
Muuntoerot ²⁾	-23	-54	-43	-312
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muista laajan tuloksen eristä	-19	0	-17	41
	-407	2 147	1 788	-1 461
Erät, joita ei myöhemmin tulla siirtämään tulosvaikutteisiksi:				
Sijoitusten uudelleenarvostus	0	-8	1	-15
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot etuuspohjaisista järjestelyistä	-7	25	-9	49
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot etuuspohjaisista järjestelyistä osakkuus- ja yhteisyrityksissä	-3	7	-3	7
	-10	24	-11	41
Jatkuvien toimintojen muut laajan tuloksen erät, laskennallisten verojen jälkeen	-417	2 171	1 777	-1 419
Venäjään liittyvien muuntoerojen uudelleenluokittelu (sisältäen nettosijoituksen suojaustulokset) ³⁾	-	-	1 940	-
Lopetettujen toimintojen muut laajan tuloksen erät, laskennallisten verojen jälkeen	-	-365	-69	953
Laaja tulos yhteensä	-4	1 195	1 581	-10 757
Laajan tuloksen jakautuminen, Fortum yhteensä:				
Emoyhtiön omistajille	-7	1 203	1 580	-3 337
Määräysvallattomille omistajille	3	-8	1	-7 420
	-4	1 195	1 581	-10 757

- 1) Kassavirtasuojauksen käyvän arvon muutokset liittyvät lähinnä johdannaisten, kuten futuurien ja termiinen, käypään arvoon arvostamiseen. Johdannaisilla suojataan tulevien hyödyketransaktioiden myyntihintaa ja niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Kun hyödykkeen markkinahinta on korkeampi (alhaisempi) kuin suojaushinta, vaikutus omaan pääomaan on negatiivinen (positiivinen).
- 2) Ulkomaisten tytäryritysten muuntoerot, pääosin Ruotsin kruunu, Norjan kruunu ja Puolan zloty.
- 3) Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättymisen johdosta 1,9 miljardin euron negatiivinen kumulatiivinen muuntoero siirrettiin tuloslaskelmaan vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Siirrolla ei ollut vaikutusta omaan pääomaan.

Lyhennetty konsernin tase

milj. euroa	Liite	31.12.2023	31.12.2022
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet		643	657
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät		6 612	7 266
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä		1 059	1 249
Osuus Valtion ydinjätehuolto rahastosta	14	1 058	966
Muut pitkäaikaiset sijoitukset		201	628
Laskennalliset verosaamiset		958	933
Johdannaisinstrumentit	5	216	343
Pitkäaikaiset korolliset saamiset	12	644	624
Pitkäaikaiset varat yhteensä		11 392	12 668
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus		452	465
Johdannaisinstrumentit	5	389	1 486
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	12	389	660
Tuloverosaamiset		59	71
Vakuussaaminen	13	590	2 607
Myyntisaamiset ja muut saamiset		1 286	1 767
Likvidit varat	13	4 183	3 919
Lyhytaikaiset varat yhteensä		7 347	10 975
Varat yhteensä		18 739	23 642
OMA PÄÄOMA			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		3 046	3 046
Ylikurssirahasto		73	73
Kertyneet voittovarot		5 592	6 467
Muut oman pääoman erät		-273	-1 916
Yhteensä		8 438	7 670
Määräysvallattomat omistajat		60	67
Oma pääoma yhteensä		8 499	7 737
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Korollinen vieras pääoma	13	4 573	3 658
Johdannaisinstrumentit	5	216	756
Laskennalliset verovelat		428	152
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	14	1 058	966
Muut varaukset		125	118
Eläkevelvoitteet, netto		10	13
Muu pitkäaikainen vieras pääoma		122	121
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		6 532	5 784
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Korollinen vieras pääoma	13	1 337	4 127
Johdannaisinstrumentit	5	1 057	3 973
Muut varaukset		2	13
Vakuusvelka	13	131	352
Ostovelat ja muu vieras pääoma		1 181	1 657
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		3 708	10 122
Vieras pääoma yhteensä		10 240	15 905
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä		18 739	23 642

Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Kertyneet voittovarot		Muut oman pääoman erät			Emo- yhtiön omistajat	Määräys- vallat- tomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
			Kertyneet voitto- varat	Muunto- erot	Kassa- virta- suojaukset	Muut laajan tuloksen erät	Muut laajan tuloksen erät osakkuus- ja yhteis- yrityksissä			
Oma pääoma 1.1.2023	3 046	73	9 499	-3 031	-2 182	172	93	7 670	67	7 737
IS Kauden voitto, Fortum yhteensä ¹⁾			-2 069					-2 069	2	-2 067
Muuntoerot				-36	-6	0	0	-43	0	-43
Muuntoerojen siirto tulosvaikutteisiksi				2 106		-166		1 940	-	1 940
Muut laajan tuloksen erät					1 860	-21	-19	1 820	0	1 820
Lopetettujen toimintojen laajan tuloksen erät				-63	-9	0	5	-68	-2	-69
Kauden laaja tulos yhteensä			-2 069	2 006	1 844	-186	-14	1 580	1	1 581
Osingonjako			-817					-817	0	-817
Tytäryhtiöiden konsolidoinnin päättyminen								-	-22	-22
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa								-	15	15
Muut			5					5	0	5
BS Oma pääoma 31.12.2023	3 046	73	6 618	-1 026	-337	-14	79	8 438	60	8 499
Oma pääoma 1.1.2022	3 046	73	12 830	-2 768	-1 138	34	54	12 131	1 534	13 665
IS Kauden voitto, Fortum yhteensä			-2 416					-2 416	-7 874	-10 290
Muuntoerot				-340	40	1	-4	-304	-9	-312
Muut laajan tuloksen erät			209		-1 196	-160	44	-1 102	-4	-1 107
Lopetettujen toimintojen laajan tuloksen erät				76	112	298	-1	485	468	953
Kauden laaja tulos yhteensä			-2 208	-264	-1 044	139	39	-3 337	-7 420	-10 757
Osingonjako			-1 013					-1 013	-23	-1 036
Tytäryhtiöiden konsolidoinnin päättyminen			16					16	6 104	6 119
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa			-127					-127	-122	-249
Muut			1					1	-6	-5
BS Oma pääoma 31.12.2022	3 046	73	9 499	-3 031	-2 182	172	93	7 670	67	7 737

1) Josta -1 940 miljoonaa euroa johtuu Venäjän toimintojen negatiivisten kumulatiivisten muuntoerojen ja niihin liittyvien nettosijoitusten suojauksien siirtämisestä tuloslaskelmaan.

Muuntoerot

Ulkoimaisten tytäryritysten tilinpäätöstiedot muunnetaan euroiksi käyttäen tuloslaskelman osalta keskikurssia ja taseen osalta tilinpäätöspäivän kurssia. Kurssiero, joka syntyy muunnosta euroiksi, kirjataan omaan pääomaan. Kurssieroa syntyy pääosin Ruotsin kruunun, Norjan kruunun ja Puolan zlotyn vaikutuksesta.

Katso lisätietoja käytetyistä kursseista liitetiedossa 1.5 Osavuosisikatsauksessa käytetyt keskeisimmät valuuttakurssit.

Oman pääoman vaikutus Venäjään liittyvien muuntoerojen ja niihin liittyvien suojausien uudelleenluokittelusta

Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättymisen johdosta 1,9 miljardin euron negatiivinen kumulatiivinen muuntoerä siirrettiin tuloslaskelmaan vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Siirrolla ei ollut vaikutusta omaan pääomaan. Kumulatiiviset muuntoerot johtuvat Venäjän ruplan merkittävästä heikentymisestä vuoden 2008 jälkeen, jolloin Venäjän toiminnot hankittiin.

milj. euroa	Kertyneet voitto- varat	Muunto- erot	Muut laajan tuloksen erät	Emo- yhtiön omistajat
Vaikutus tilikauden voittoon	-1 940			-1 940
Vaikutus muihin oman pääoman eriin		2 106	-166	1 940
Oman pääoman vaikutus yhteensä	-1 940	2 106	-166	-

Kassavirtasuojaukset

Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus kassavirtasuojauksen käyvän arvon muutoksista liittyy lähinnä hyödykejohdannaisten, kuten futuurien ja termiinien, käypään arvoon arvostamiseen. Hyödykejohdannaisilla suojataan tulevien hyödyketransaktioiden myyntihintaa ja niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Kun hyödykkeen markkinahinta on korkeampi (alhaisempi) kuin suojaushinta, vaikutus omaan pääomaan on negatiivinen (positiivinen).

Osingonjako

Vuoden 2022 osingonjaosta, 0,91 euroa osaketta kohti ja yhteensä 817 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 13.4.2023. Osinko maksettiin kahdessa erässä. Osingon ensimmäinen erä, 0,46 euroa osaketta kohti ja yhteensä 413 miljoonaa euroa, maksettiin 24.4.2023. Osingon toinen erä, 0,45 euroa osaketta kohti ja yhteensä 404 miljoonaa euroa, maksettiin 10.10.2023.

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	Liite	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Liiketoiminnan rahavirta					
IS Kauden voitto jatkuvista toiminnoista					
		413	427	1 515	2 084
Oikaisuerät:					
Tuloverot		76	-777	69	-520
Rahoituskulut - netto		-24	118	138	218
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	7	-89	59	-59	185
Poistot	3	101	105	359	415
Liikevoitto ennen poistoja (Käyttökate)		477	-69	2 021	2 381
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	3, 4	-18	843	-118	-356
Vertailukelpoinen käyttökate		459	774	1 903	2 025
Ei-kassavaikutteiset sekä muut erät		25	79	129	157
Saadut korot		44	61	153	99
Maksetut korot		-44	-49	-228	-213
Saadut osingot		6	6	16	14
Maksetut tuloverot		-41	-47	-454	-164
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta		449	825	1 519	1 918
Käyttö pääoman muutos		-300	-374	191	-200
Jatkuvien toimintojen liiketoiminnan rahavirta		149	451	1 710	1 717
Jatkuvien toimintojen investointien rahavirta					
Investoinnit käyttöomaisuuteen	3	-130	-177	-576	-479
Hankitut osakkeet	6	-10	-6	-53	-29
Käyttöomaisuuden myynnit		10	1	12	3
Myydyt osakkeet ja pääoman palautukset	6	0	0	5	1 156
Osakaslainat osakkuus- ja yhteisyrityksille	12	-9	6	-30	49
Vakuussaamisten muutos		87	1 090	2 024	-1 311
Muutos muissa korollisissa saamisissa ja muissa ¹⁾	12	-5	3 979	52	2 429
Jatkuvien toimintojen investointien rahavirta		-58	4 894	1 433	1 818
Jatkuvien toimintojen rahavirta ennen rahoitusta		91	5 344	3 143	3 536
Jatkuvien toimintojen rahoituksen rahavirta					
Pitkäaikaisten lainojen nostot	13	8	0	1 755	2 421
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	13	-12	-2 414	-1 620	-5 885
Lyhytaikaisten lainojen muutos	13	-78	-2 725	-1 757	-170
Osingonjako emoyhtiön omistajille	10	-404	0	-817	-1 013
Osingonjako määräysvallattomille omistajille		0	0	0	-19
Vakuusvelan muutos		18	-396	-221	150
Muut rahoituserät		5	0	19	-168
Jatkuvien toimintojen rahoituksen rahavirta		-463	-5 536	-2 640	-4 684
Jatkuvien toimintojen laskelman mukainen likvidien varojen muutos		-372	-191	503	-1 148
Lopetettujen toimintojen rahavirta					
Lopetettujen toimintojen liiketoiminnan rahavirta		-	156	109	-10 484
Lopetettujen toimintojen investointien rahavirta ²⁾		-	372	-333	-2 789
Lopetettujen toimintojen rahoituksen rahavirta		-	54	21	10 739
Lopetettujen toimintojen laskelman mukainen likvidien varojen muutos		6.3	-	583	-2 534
Rahavirta, Fortum yhteensä					
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		149	607	1 819	-8 767
Investointien rahavirta yhteensä		-58	5 266	1 095	-970
Rahoituksen rahavirta yhteensä		-463	-5 482	-2 614	6 055
Laskelman mukainen likvidien varojen muutos, Fortum yhteensä		-372	392	301	-3 682
Likvidit varat kauden alussa					
Muuntoerot ja odotettavissa olevat luottotappiot likvideissä varoissa	13	4 552	3 638	3 919	7 592
Likvidit varat kauden lopussa		13	4 183	3 919	4 183

- 1) Vuonna 2021 Fortum myönsi Uniperille 4 000 miljoonan euron osakaslainan, josta 2 500 miljoonaa euroa nostettiin vuonna 2021 ja 1 500 miljoonaa euroa vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä. Joulukuussa 2022, kun Fortum myi Uniper-omistuksensa ja kauppa saatiin päätökseen, 4 000 miljoonan euron osakaslaina maksettiin takaisin Fortumille.
- 2) Lopetettujen toimintojen investointien rahavirta vuonna 2023 sisältää Venäjään liittyvät rahavirrat vuoden 2023 ensimmäiseltä neljännekseltä vähennettynä 284 miljoonan euron likvideillä varoilla, jotka menetettiin Venäjän omaisuuden haltuunoton myötä. Uniperin osakkeista saatu vastike, 498 miljoonaa euroa, esitetään vuoden 2022 lopetettujen toimintojen rahavirrassa.

Rahavirtalaskelman lisätietoja

Ei-kassavaikutteiset sekä muut erät

Vuoden 2023 ei-kassavaikutteiset sekä muut erät 129 miljoonaa euroa (2022: 157) liittyvät pääasiassa realisoituneisiin valuuttakurssivoittoihin ja -tappioihin 186 miljoonaa euroa (2022: 208), päästöoikeuksiin liittyvien velkojen muutokseen -32 miljoonaa euroa (2022: 57) ja Solidiumin siltarahoituksesta maksettuun luotonvarausprovisioon -39 miljoonaa euroa (2022: 0).

Käyttöpääoman muutos

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Korottomien saamisten muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	-429	-773	348	-352
Vaihto-omaisuuden muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	-124	-168	-14	-182
Korottomien velkojen muutos, vähennys(-)/lisäys(+)	252	567	-143	334
CF Yhteensä	-300	-374	191	-200

Maksetut käyttöomaisuusinvestoinnit rahavirtalaskelmassa

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Käyttöomaisuusinvestoinnit	159	153	611	467
Muutokset maksamattomissa investoinneissa, vähennys(+)/lisäys(-)	-24	26	-16	16
Aktivoidut vieraan pääoman menot	-5	-2	-20	-4
CF Yhteensä	130	177	576	479

Hankitut osakkeet rahavirtalaskelmassa

Osakehankintojen nettovaikutus oli vuoden 2023 aikana 53 miljoonaa euroa (2022: 29). Vuoden 2023 kolmannen neljänneksen aikana Fortum hankki ruotsalaisen sähköntoimittajan Telge Energi AB:n. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat.

Myydyt osakkeet rahavirtalaskelmassa

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Myydyt tytäryritysosakkeet pl. myytyjen yritysten rahavarat	0	1	1	1 070
Myydyt osakkuus- ja yhteisyritysosakkeet ja pääoman palautukset	0	-1	0	86
Myydyt muut sijoitukset	0	0	3	0
CF Yhteensä	0	0	5	1 156

Vuoden 2023 aikana ei ollut merkittäviä yritysmyyntejä. Vuoden 2022 aikana Fortum sai päätökseen 50 prosentin omistusosuutensa myynnin norjalaisesta kaukolämpöyhtiöstä Fortum Oslo Varme AS:sta, sähköautojen latauspalvelu Plugsurfin myynnin ja 30 prosentin omistusosuutensa myynnin julkisten latauspisteiden operaattori Recharge AS:sta. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.2 Yritysmyyntit.

Fortum sai 21.12.2022 Uniperin myynnin päätökseen. Osakkeista saatu vastike 498 miljoonaa euroa esitetään lopetettujen toimintojen rahavirrassa.

Rahoitusnettovelan muutokset

milj. euroa	Liite	2023	2022 oikaistu
Rahoitusnettovelka kauden alussa		1 084	789
Uniperin rahoitusnettovelka perustuen Uniperin osavuosikatsaukseen		-	1 969
Sisäiset osakaslainat Uniperille ja OKG:lle		-	2 764
Hankintamenolaskelman vaikutusten peruuttaminen		-	-187
Uniperin kokonaisvaikutus rahoitusnettovelkaan kauden alussa		-	4 546
Rahoitusnettovelka kauden alussa ilman Uniperia		1 084	5 335
Venäjän vaikutus rahoitusnettovelkaan kauden alussa		43	296
Rahoitusnettovelka kauden alussa ilman Venäjää ja Uniperia		1 127	5 631
Nettorahavirta:			
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)		1 903	2 025
Ei-kassavaikutteiset sekä muut erät		129	157
Maksetut nettorahoituskulut ja saadut osingot		-59	-100
Maksetut tuloverot		-454	-164
Käyttöpääoman muutos		191	-200
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-576	-479
Yrityshankinnat		-53	-29
Yritys- ja käyttöomaisuusmyynnit		17	1 159
Muutos korollisissa saamisissa		22	2 478
Osingonjako emoyhtiön omistajille		-817	-1 013
Osingonjako määräysvallattomille omistajille		0	-19
Muut rahoitustoiminnot		19	-168
Nettorahavirta, jatkuvat toiminnot ('-' rahoitusnettovelan kasvu)		322	3 647
Uniperin osakkeista saatu vastike		-	498
Muuntoerot ja muut muutokset ¹⁾		137	-359
Rahoitusnettovelka kauden lopussa ilman Venäjää	13	942	1 127

1) Vertailukauden lukuun sisältyy 210 miljoonan euron osakaslaina, jota Fortum Oslo Varmen myynnistä vuoden 2022 toisen neljänneksen aikana johtuen ei enää yhdistelty Fortum-konserniin.

Pääomariskien hallinta

Helmikuussa 2024 Fortumin hallitus täsmensi yhtiön strategiaa. Katso lisätietoa liitetiedossa 19 Katsauskauden jälkeiset tapahtumat.

Fortumin pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet ennen näitä täsmennyksiä olivat:

- Pitkän aikavälin rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen suhde 2,0–2,5
- Vuosina 2023–2025 hallittu kasvu puhtaassa energiassa. Investoinnit tällä ajanjaksolla enintään 1,0 miljardia euroa (tavoitetta päivitetty 2.11.2023, aiempi tavoite enintään 1,5 miljardia euroa)
- Uusien investointien vähimmäistuottovaatimus on pääomakustannusten projektikohtainen painotettu keskiarvo (WACC) + 150–400 korkopistettä
- Osingonjakosuhde 60–90 % vertailukelpoisesta osakekohtaisesta tuloksesta

Fortum ilmoitti 2.11.2023 käynnistäneensä toiminnan tehostamisohjelman, jonka tavoitteena on asteittain vähentää vuositason kiinteitä kustannuksia 100 miljoonalla eurolla vuoden 2025 loppuun mennessä.

Vertailukelpoinen käyttökate on vaihtoehtoinen tunnusluku, ja sitä käytetään osatekijänä pääomarakenteen tavoitteen tunnusluvussa rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA).

S&P Global Ratings (S&P) vahvisti 9.3.2023 säilyttävänsä Fortumin luottoluokituksen ennallaan tasolla BBB ja muuttavansa näkymät negatiivisesta vakaaksi. Muutoksen taustalla on S&P:n oletus, jonka mukaan sähköhinnat pysyvät historiallisesti korkealla tasolla vuosina 2023 ja 2024, ja sen myötä Fortumin sähköntuotannon kassavirta

säilyy vahvana, mutta on alttiina heilunnalle. S&P arvioi, että Fortumin vahva asema ja jo valmiiksi vähäpäästöinen tuotanto Pohjoismaissa tukevat yhtiön liiketoiminnan riskiprofiilia. S&P uskoo, että Fortumin tuloksen riippuvuus pohjoismaisesta sähköhinnasta pienenee pidemmällä tähtäimellä, kun yhtiö tukee teollisuusasiakkaita vähentämään hiilidioksidipäästöjään ja solmii erilaisia pitkäaikaisia sähköntoimitussopimuksia. Lisäksi S&P arvioi, että Fortumin taloudellinen tilanne on vahva ja joustava suhteessa riskeihin erittäin alhaisen velkaantumistaseen ja parantuneen likviditeetin ansiosta.

Fitch Ratings (Fitch) vahvisti 21.3.2023 säilyttävänsä Fortumin luottoluokituksen ennallaan tasolla BBB ja muuttavansa näkymät negatiivisesta vakaaksi. Fitchin mukaan Uniperista irtautumisella oli positiivinen vaikutus Fortumin luottoprofiiliin ja että yhtiö on sitoutunut ylläpitämään riittävää pääomarakennetta kohdentamalla investointeja valikoidusti ja asettamalla kannattavuuden kasvun edelle. Fitch arvioi, että Fortumin vahva perusta puhtaan energian tuotannossa tarjoaa yhtiölle hyvän aseman myös tulevaisuudessa.

Fortumin tavoitteena on ylläpitää luottoluokitustaan vähintään tasolla BBB, jotta yhtiö voi varmistaa taloudellisen joustavuuden ja rahoituksen hyvän saatavuuden.

Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)

milj. euroa	Liite	2022	Jatkuvat toiminnot 2023
+ Korollinen vieras pääoma		7 785	5 909
- BS Likvidit varat		3 919	4 183
- Vakuusjärjestely		527	325
- BS Vakuussaaminen		2 607	590
+ BS Vakuusvelka		352	131
+/- Nettovakuusvelka/-saaminen		-2 255	-459
Rahoitusnettovelka	13	1 084	942
- Korollinen vieras pääoma, Venäjä		204	-
+ Likvidit varat, Venäjä		247	-
Rahoitusnettovelka ilman Venäjää		1 127	-
IS Liikevoitto		1 967	1 662
+ IS Poistot		415	359
Käyttökate		2 381	2 021
- IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		-356	-118
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen käyttökate		2 025	1 903
Vertailukelpoinen käyttökate, Venäjä		411	-
Vertailukelpoinen käyttökate (esitetty kuten vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä)		2 436	-
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate ilman Venäjää		0,6	0,5
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (esitetty kuten vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä)		0,4	-

Tunnuslukuja

Jatkuvat toiminnot

milj. euroa tai kuten merkitty	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Raportoitu				
IS Liikevaihto	1 858	2 407	6 711	7 774
IS Liikevoitto	376	-174	1 662	1 967
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	89	-59	59	-185
IS Kauden voitto	413	427	1 515	2 084
IS Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	410	431	1 514	2 080
Tulos/osake (laimentamaton), euroa	0,45	0,48	1,68	2,34
CF Liiketoiminnan rahavirta	149	451	1 710	1 717
Käyttöomaisuus- ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	169	159	664	496
Käyttöomaisuusinvestoinnit	159	153	611	467

milj. euroa tai kuten merkitty	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Vertailukelpoinen				
Käyttökate (EBITDA)	459	774	1 903	2 025
IS Liikevoitto	359	669	1 544	1 611
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	31	-68	7	-40
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	317	370	1 150	1 076
Tulos/osake (laimentamaton), euroa	0,35	0,42	1,28	1,21

Jatkuvat ja lopetetut toiminnot (yhteensä)

Fortumin lyhennetty konsernin tuloslaskelma ja lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma sisältävät Russia-segmentin lopetettuina toimintoina vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä ja vuonna 2022, sekä Uniper-segmentin lopetettuina toimintoina vuonna 2022. Vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2022 vertailutiedot oikaistiin, koska Russia-segmentti luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Katso lisätietoja liitetiedoissa 1 Merkittävät laadintaperiaatteet, 2 Kriittiset tilinpäätösarviot ja -harkinnat sekä 6 Yrityshankinnat ja -myynnit ja lopetetut toiminnot.

milj. euroa tai kuten merkitty	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Raportoitu				
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	410	-608	-2 069	-2 416
Tulos/osake, euroa	0,45	-0,68	-2,31	-2,72
Liiketoiminnan rahavirta	149	607	1 819	-8 767
Henkilöstön lukumäärä			5 225	7 712
Vertailukelpoinen				
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	317	216	1 184	-988
Tulos/osake, euroa	0,35	0,25	1,32	-1,11

milj. euroa tai kuten merkitty	2023	2022
Taloudellinen asema		
Rahoitusnettovelka kauden lopussa	942	1 084
Rahoitusnettovelka kauden lopussa ilman Venäjää	N/A	1 127
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate ilman Venäjää	0,5	0,6
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (kuten esitetty vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä)	N/A	0,4

euroa tai kuten merkitty	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma/osake, euroa	9,40	8,55
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta	897 264	889 204
Laimennettu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, 1 000 osaketta	897 264	889 204
Rekisteröityjen osakkeiden lukumäärä, 1 000 osaketta	897 264	897 264

Konsernin lyhennetyin osavuositiedot

1. Merkittävät laadintaperiaatteet

1.1 Laadintaperusta

Konsernin tilintarkastamaton lyhennetty osavuositiedot on laadittu EU:ssa käyttöönotettua kansainvälistä (IAS) 34 Osavuositiedot -standardia noudattaen. Osavuositiedot tulee lukea yhdessä vuoden 2022 konsernitiilinpäätöksen kanssa.

Osavuositiedot esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten esitettyjen lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Fortumin liiketoiminnasta osa on kausiluonteista, minkä takia vertailukelpoinen liikevoitto on yleensä suurempi vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä.

Alla olevat symbolit kertovat, mitkä tiedotiedot taseeseen ja rahavirtalaskelmaan.

IS = Tuloslaskelma
BS = Tase
CF = Rahavirta

1.2 Muutokset raportoinnissa

Raportoitavat segmentit

Fortum ilmoitti maaliskuussa 2023 uudistavansa liiketoimintarakenteensa. Vuoden 2023 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien liiketoimintayksiköt on luokiteltu IFRS:n mukaisesti seuraaviin raportoitaviin segmentteihin: Generation, Consumer Solutions ja Muut toiminnot. Vuoden 2022 segmenttikohtaiset vertailutiedot oikaistiin ja erillinen pörssitiedote oikaistuista vertailutiedoista julkaistiin 17.4.2023. Katso myös tiedote 3 Tiedot segmentteittäin.

Lopetetut toiminnot

Venäjä

Määräysvalta Fortumin Venäjän toimintoihin menetettiin 25.4.2023 Venäjän presidentin asetuksen nro 302 vuoksi, jonka nojalla viranomaiset voivat väliaikaisesti hallita tiettyjen ulkomaisten yhtiöiden omaisuutta Venäjällä, ja jota seurasi uuden ulkopuolisen toimitusjohtajan nimitys PAO Fortumille. Tämän vuoksi Fortumin Russia-segmentin konsolidointi päättyi vuoden 2023 toisella neljänneksellä ja se luokiteltiin lopetuksi toiminnoksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti. Tiedot konsolidoinnin päättymisestä perustuvat 31.3.2023 taseeseen, koska Fortum ei ole saanut Russia-segmentin taloudellista tai ei-taloudellista tietoa vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen raportoinnin jälkeen.

Vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2022 vertailutiedot oikaistiin ja erillinen pörssitiedote oikaistuista vertailutiedoista julkaistiin 11.5.2023. Katso lisätietoja tiedoteissa 2 Kriittiset tilinpäätösarvot ja -harkinnat ja 6.3 Lopetetut toiminnot.

Konsolidoinnin päättymisen vuoden 2023 toisella neljänneksellä johti 3,6 miljardin euron kertaluonteiseen kassavirtavaikutukseen negatiiviseen erään. Kyseinen erä sisältää Russia-segmentin varojen 1,7 miljardin euron alaskirjauksen ja 1,9 miljardia euroa negatiivisia kumulatiivisia muuntoeroja, jotka oli aiemmin kirjattu omaan pääomaan. Nämä kumulatiiviset muuntoerot siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan IFRS-vaatimusten mukaisesti konsolidoinnin päättyessä. Siirrolla ei ollut vaikutusta omaan pääomaan.

Uniper vuonna 2022

Lopetetut toiminnot sisältävät myös Fortumin entisen tytäryhtiön Uniper SE:n ja sen konserniyhtiöt vuoden 2022 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä. Fortum menetti määräysvallan Uniperista allekirjoittaessaan 21.9.2022 periaatesopimuksen Uniper SE:n osakkeiden myymisestä Saksan valtiolle. Uniperin konsolidointi päättyi 30.9.2022. Myynti saatiin päätökseen 21.12.2022.

Uniperin konsolidoinnin päättymisen yhteydessä 30.9.2022 Fortum kirjasi 28,0 miljardin euron kertaluonteisen, kassavirtavaikutuksettoman positiivisen erän. Summa koostuu Uniperin varojen, velkojen ja määräysvallattomien omistajien osuuden konsolidoinnin päättymisen nettovaikutuksesta sekä Uniperiin liittyvän liikearvon ja muiden hankinnan yhteydessä tehtyjen käyvän arvon oikaisujen kirjanpitoarvoista. Lisäksi summaan sisältyy tietyt aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät, lähinnä muuntoerot, jotka siirretään tuloslaskelmalle konsolidoinnin päättyessä. Katso myös liitetieto 6.3 Lopetetut toiminnot.

1.3 Vaihtoehtoiset tunnusluvut

ESMA:n vaihtoehtoisia tunnuslukuja koskevien ohjeiden (ESMA Guidelines on Alternative Performance Measures) mukaan vaihtoehtoisena tunnuslukuna (APM) pidetään taloudellista tunnuslukua, joka kuvaa mennyttä tai tulevaa tulosta, taloudellista asemaa tai rahavirtoja, ja joka on muu kuin sovellettavassa tilinpäätösnormistossa määritelty tai nimetty taloudellinen tunnusluku.

Fortum käyttää vaihtoehtoisia tunnuslukuja (APM), kuten vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen käyttökate, taloudellisessa tavoiteasetannassa ja ennustamisessa, segmenttien ja konsernin tuloskehityksen seurannassa sekä resurssien allokoinnissa osana konsernin liiketoiminnan johtamisprosessia. Liiketoimintojen tulosta ei voi vertailla eri raportointikausien välillä huomioimatta vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja siksi nämä erät eivät sisälly vertailukelpoiseen liikevoittoon eivätkä vertailukelpoiseen käyttökatteeseen. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät on esitetty erikseen konsernin tuloslaskelmalla liiketoiminnan läpinäkyvyyden ja lukujen vertailukelpoisuuden parantamiseksi eri kausien välillä.

Fortumin pitkän aikavälin taloudellinen tavoite pääomarakenteelle on rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen suhde (katso Pääomarakenteen hallinta ja liitetieto 20 Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmätykset).

Fortum otti käyttöön vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä lisäksi seuraavia vaihtoehtoisia tunnuslukuja (APM), joiden avulla voidaan paremmin vertailla Fortumin strategisten liiketoimintojen tuloksia: 'Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen käyttökate ilman Venäjää', 'Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen liikevoitto ilman Venäjää', 'Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen kauden voitto ilman Venäjää', 'Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen tulos/osake ilman Venäjää' ja 'Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate ilman Venäjää'. Venäjän konsolidoinnin päättymisen vuoksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä näitä vaihtoehtoisia tunnuslukuja, lukuun ottamatta 'Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) ilman Venäjää', ei enää esitetä.

Katso liitetiedot 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto ja 20 Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmätykset.

1.4 Laadintaperiaatteet

Tässä osavuositiedotuksessa noudatetut laadintaperiaatteet ovat yhtenevät konsernitilinpäätöksessä 2022 noudatettujen periaatteiden kanssa. Standardimuutoksilla ja tulkinnoilla, jotka tulivat voimaan 1.1.2023, ei ollut merkittävää vaikutusta Fortumin konsernitilinpäätökseen.

1.5 Osavuositiedossa käytetyt keskeisimmät valuuttakurssit

Kauden lopun valuuttakurssit perustuvat Euroopan keskuspankin julkaisemiin tilinpäätöshetken kursseihin. Keskimääräinen valuuttakurssi lasketaan Euroopan keskuspankin päivittäisten loppukurssien keskiarvona. Euroopan keskuspankki lopetti 2.3.2022 ruplan kurssin julkaisemisen. 2.3.2022 alkaen on käytetty markkinoiden klo 17.15 ltä-Euroopan aikaa julkaisemaa päivän spot-kurssia. Russia-segmentin konsolidoinnin päättymisen vuoksi ruplan kurssia ei enää esitetä vuoden 2023 toisesta neljänneksestä alkaen.

Keskeisimmät osavuositiedossa käytetyt kurssit ovat:

Keskimääräinen valuuttakurssi	1-12/2023	1-9/2023	1-6/2023	1-3/2023	1-12/2022	1-9/2022	1-6/2022	1-3/2022
Norja (NOK)	11,4248	11,3483	11,3195	10,9901	10,1026	10,0070	9,9817	9,9247
Puola (PLN)	4,5420	4,5820	4,6244	4,7081	4,6861	4,6724	4,6354	4,6230
Venäjä (RUB)	N/A	N/A	N/A	78,5649	73,6173	76,6455	85,0393	99,1783
Ruotsi (SEK)	11,4788	11,4789	11,3329	11,2030	10,6296	10,5274	10,4796	10,4807

Kauden lopun valuuttakurssi	31.12.2023	30.9.2023	30.6.2023	31.3.2023	31.12.2022	30.9.2022	30.6.2022	31.3.2022
Norja (NOK)	11,2405	11,2535	11,7040	11,3940	10,5138	10,5838	10,3485	9,7110
Puola (PLN)	4,3395	4,6283	4,4388	4,6700	4,6808	4,8483	4,6904	4,6531
Venäjä (RUB)	N/A	N/A	N/A	84,3190	77,8998	59,3288	56,4004	91,5833
Ruotsi (SEK)	11,0960	11,5325	11,8055	11,2805	11,1218	10,8993	10,7300	10,3370

2. Kriittiset tilinpäätösarviot ja -harkinnat

Osavuositiedon laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Toteutuneet erät saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna. Tämän osavuositiedon laatimisen yhteydessä johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisimpiin epävarmuustekijöihin liittyneet arviot ovat samoja, joita sovellettiin konsernitiilinpäätöksessä 2022.

Geopoliittiset epävarmuudet ja vaikutukset Venäjän toimintoihin

Fortumin tytäryhtiön PAO Fortumin (Fortum JSC) omaisuus otettiin hallintaan presidentin asetuksen nro 302 mukaisesti Venäjällä 25.4.2023. Asetuksen nojalla voidaan "väliaikaisesti" hallita tiettyjen ulkomaisten yhtiöiden omaisuutta. Hallintatavan seurauksena yhtiö pakotettiin vaihtamaan toimitusjohtaja 26.4.2023 ja Venäjän viranomaiset ottivat haltuun Fortumin omistukset Venäjällä.

Asetus ja sitä seurannut uuden ulkopuolisen toimitusjohtajan pakkonimitys PAO Fortumille johti määräysvallan arviointiin IFRS 10 Konsernitiilinpäätös -standardin vaatimusten mukaisesti. Arvioinnin perusteella Fortumin oikeudet eivät ole enää tosiasialliset, koska yhtiöllä ei enää käytännössä ole mahdollisuutta ohjata Venäjän toimintoja. Venäjän valtio pystyy käytännössä hyväksymään tai hylkäämään näihin toimintoihin liittyvät tärkeimmät päätökset. Näin ollen määräysvalta menetettiin 25.4.2023 ja Russia-segmentin konsolidointi päättyi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.3 Lopetetut toiminnot.

3. Tiedot segmenteittäin

Fortum ilmoitti maaliskuussa 2023 uudistavansa liiketoimintarakenteensa. Vuoden 2023 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien uudet liiketoimintayksiköt ovat: Hydro Generation, Nuclear Generation, Renewables and Decarbonisation, Corporate Customers and Markets, Consumer Solutions ja Circular Solutions.

Liiketoimintayksiköt on luokiteltu IFRS:n mukaisesti seuraaviin raportoitaviin segmentteihin:

- Generation -segmentissä ovat Hydro Generation-, Nuclear Generation-, Corporate Customers and Markets- sekä Renewables and Decarbonisation -liiketoimintayksiköt.
- Consumer Solutions -segmentti sisältää Consumer Solutions -liiketoimintayksikön.
- Muut toiminnot -segmentissä ovat Circular Solutions -liiketoimintayksikkö, Innovation and Venturing -toiminnot, liiketoimintoja palvelevat konsernitoiminnot ja konsernijohto.

Vuoden 2022 segmenttikohtaiset vertailutiedot oikaistiin ja erillinen pörssitiedote oikaistuista vertailutiedoista julkaistiin 17.4.2023.

Russia-segmentti luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2022 vertailutiedot oikaistiin ja erillinen pörssitiedote oikaistuista vertailutiedoista julkaistiin 11.5.2023. Katso lisätietoja liitetiedoissa 1 Merkittävät laadintaperiaatteet ja 6.3 Lopetetut toiminnot.

Vuosineljännes

milj. euroa	Liite	Generation ¹⁾		Consumer Solutions		Muut toiminnot		Jatkuvat toiminnot yhteensä	
		IV/2023	IV/2022 oikaistu	IV/2023	IV/2022	IV/2023	IV/2022 oikaistu	IV/2023	IV/2022 oikaistu
Tuloslaskelman tiedot segmenteittäin									
Sähkönmyynti ¹⁾		1 164	1 447	922	1 321	2	6	2 088	2 774
Lämmönmyynti		162	125	-	-	13	10	175	134
Kaasunmyynti		-	-	114	104	-	-	114	104
Jätteiden käsittelyn myynti		2	3	-	-	63	61	65	63
Muu myynti		11	42	33	35	69	85	113	162
Liikevaihto		1 339	1 617	1 069	1 460	147	161	2 555	3 238
Eliminoinnit		-58	116	-3	-2	-24	-27	-85	87
Nord Pool -netotus ²⁾								-612	-917
IS Ulkoinen liikevaihto		1 281	1 733	1 066	1 458	123	134	1 858	2 407
Vertailukelpoinen käyttökate		452	743	30	43	-23	-12	459	774
IS Poistot		-62	-61	-18	-19	-20	-26	-101	-106
IS Vertailukelpoinen liikevoitto		390	683	12	25	-43	-38	359	669
Arvon alentumiset ja peruutukset		-	-	-	-	-	0	-	0
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät		1	4	1	0	0	1	2	5
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		-25	141	46	-945	0	-	21	-804
Muut		4	-20	-	-	-9	-24	-5	-44
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	-21	125	47	-945	-9	-23	18	-843
IS Liikevoitto		370	808	59	-921	-52	-61	376	-174
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	4, 7	31	-68	-	-	-1	0	31	-68
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	7	89	-59	-	-	-1	0	89	-59
Bruttoinvestoinnit / -divestoinnit segmenteittäin									
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	6	1	0	-1	0	10	6	10	6
Investoinnit käyttöomaisuuteen		112	106	22	20	25	26	159	153
Osakkeiden bruttodivestoinnit	6	0	4	0	0	0	0	0	4

1) Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta. Sähkönmyynti sisältää hyödykejohdannaisten realisoituneen tuloksen sopimuksista, joilla ei ollut IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, mutta ovat operatiivisesti luokiteltu suojaukseksi.

2) Tuntiperusteiset myynnit ja ostot netotetaan konsernitasolla ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan, onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai -ostaja.

Vuoden alusta

milj. euroa	Liite	Generation ¹⁾		Consumer Solutions		Muut toiminnot		Jatkuvat toiminnot yhteensä	
		2023	2022 oikaistu	2023	2022	2023	2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Tuloslaskelman tiedot segmenteittäin									
Sähkönmyynti ¹⁾		3 889	3 802	3 219	4 026	9	24	7 117	7 852
Lämmönmyynti		481	499	-	-	31	28	512	527
Kaasunmyynti		-	-	422	392	-	-	422	392
Jätteiden käsittelyn myynti		7	19	-	-	226	219	234	238
Muu myynti		43	144	125	161	281	318	450	623
Liikevaihto		4 420	4 465	3 766	4 578	548	589	8 734	9 632
Eliminoinnit		-394	585	-20	-30	-99	-101	-514	454
Nord Pool -netotus ²⁾								-1 510	-2 312
IS Ulkoinen liikevaihto		4 026	5 049	3 745	4 549	449	488	6 711	7 774
Vertailukelpoinen käyttökate		1 874	1 876	108	173	-80	-23	1 903	2 025
IS Poistot		-195	-247	-70	-75	-93	-92	-359	-415
IS Vertailukelpoinen liikevoitto		1 679	1 629	38	97	-173	-116	1 544	1 611
Arvon alentumiset ja peruutukset		-	-	-	-	-	0	-	0
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät		2	648	1	0	1	137	4	785
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		366	-130	-254	-246	-	-	111	-376
Muut		12	-19	-	-	-9	-33	3	-52
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	380	499	-253	-246	-8	103	118	356
IS Liikevoitto		2 058	2 128	-215	-149	-181	-13	1 662	1 967
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	4, 7	7	-34	-	-	0	-7	7	-40
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	7	59	-178	-	-	0	-7	59	-185
Bruttoinvestoinnit / -divestoinnit segmenteittäin									
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	6	5	2	22	0	26	26	53	29
Investoinnit käyttöomaisuuteen		450	314	81	71	81	85	611	467
Osakkeiden bruttodivestoinnit	6	0	1 212	0	0	4	152	4	1 365

- 1) Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta. Sähkönmyynti sisältää hyödykejohdannaisten realisoituneen tuloksen sopimuksista, joilla ei ollut IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, mutta ovat operatiivisesti luokiteltu suojaukseksi.
- 2) Tuntiperusteiset myynnit ja ostot netotetaan konsernitasolla ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan, onko Fortum tietyssä hetkenä nettomyyjä vai -ostaja.

Varat ja velat segmenteittäin

milj. euroa	Generation		Consumer Solutions		Muut toiminnot		Yhteensä	Russia	Yhteensä	
	Liite	31.12.2022		31.12.2022		31.12.2022				
		31.12.2023	oikaistu	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023				oikaistu
Korottomat varat		6 864	6 599	1 311	1 801	1 094	1 073	9 269	1 614	11 087
BS Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	7	1 000	987	-	-	59	51	1 059	211	1 249
Eliminoinnit								-105		-332
Segmenttien varat yhteensä		7 864	7 585	1 311	1 801	1 153	1 124	10 223	1 825	12 004
Korolliset saamiset	12							1 033		1 284
BS Laskennalliset verosaamiset								958		933
Muut varat								2 342		5 502
BS Likvidit varat								4 183		3 919
BS Varat yhteensä								18 739		23 642
Segmenttien velat		601	988	472	436	313	350	1 387	134	1 908
Eliminoinnit								-105		-332
Segmenttien velat yhteensä								1 282		1 576
BS Laskennalliset verovelat								428		152
Muu vieras pääoma								2 621		6 392
Sijoitettuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma								4 331		8 120
Korollinen vieras pääoma	13							5 909		7 785
BS Oma pääoma								8 499		7 737
BS Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä								18 739		23 642
Henkilöstön lukumäärä		1 758	1 660	1 281	1 179	2 186	2 149	5 225	2 724	7 712

Vertailukelpoinen liikevoitto sisältäen vertailukelpoisen osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta sekä vertailukelpoinen sidottu pääoman tuotto

milj. euroa	Liite	Generation		Consumer Solutions	
		31.12.2022		31.12.2022	
		31.12.2023	oikaistu	31.12.2023	31.12.2022
Vertailukelpoinen liikevoitto		1 679	1 629	38	97
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	4, 7	7	-34	-	-
Vertailukelpoinen liikevoitto sisältäen osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		1 686	1 595	38	97
Segmenttien varat kauden lopussa		7 864	7 585	1 311	1 801
Segmenttien velat kauden lopussa		601	988	472	436
Vertailukelpoinen sidottu pääoma		7 263	6 597	838	1 365
Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin ¹⁾		6 959	6 873	847	1 068
Vertailukelpoinen sidottu pääoman tuotto, %		24,2	23,2	4,5	9,1

1) Keskimääräinen sidottu pääoma on laskettu käyttäen vuoden alun ja jokaisen vuosineljänneksen lopun arvoja.

4. Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto

4.1 Liikevoiton täsmäytys vertailukelpoiseen liikevoittoon

Vuosineljännes

milj. euroa	Oikaisematon		Arvon- alentumiset ja peruutukset		Myyntivoitot ja saman- kaltaiset erät		Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		Muut		Raportoitu	
	IV/2022		IV/2022		IV/2022		IV/2022		IV/2022		IV/2022	
	IV/2023	oikaistu	IV/2023	oikaistu	IV/2023	oikaistu	IV/2023	oikaistu	IV/2023	oikaistu	IV/2023	oikaistu
Liikevaihto	1 862	2 407	-	-	-	-	-4	1	-	-	1 858	2 407
Muut tuotot	-17	166	-	-	-2	-5	29	-142	-	-	10	19
Materiaalit ja palvelut	-1 039	-1 713	-	-	-	-	-64	325	-4	20	-1 106	-1 368
Henkilöstökulut	-120	-113	-	-	-	-	-	-	-	-	-120	-113
Poistot	-101	-106	-	0	-	-	-	-	-	-	-101	-106
Muut kulut	-209	-815	-	-	0	-	18	620	9	24	-182	-171
IS Vertailukelpoinen liikevoitto				0	-2	-5	-21	804	5	44	359	669
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät				0	2	5	21	-804	-5	-44	18	-843
IS Liikevoitto	376	-174									376	-174

Vuoden alusta

milj. euroa	Oikaisematon		Arvon- alentumiset ja peruutukset		Myyntivoitot ja saman- kaltaiset erät		Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		Muut		Raportoitu	
	2022		2022		2022		2022		2022		2022	
	2023	oikaistu	2023	oikaistu	2023	oikaistu	2023	oikaistu	2023	oikaistu	2023	oikaistu
Liikevaihto	6 716	7 797	-	-	-	-	-5	-23	-	-	6 711	7 774
Muut tuotot	397	707	-	-	-4	-785	-361	153	0	-1	32	74
Materiaalit ja palvelut	-3 606	-5 079	-	-	-	-	-190	206	-12	20	-3 808	-4 853
Henkilöstökulut	-436	-432	-	-	-	-	-	-	-	-	-436	-432
Poistot	-359	-415	-	0	-	-	-	-	-	-	-359	-415
Muut kulut	-1 049	-612	-	-	0	-	444	40	9	33	-595	-538
IS Vertailukelpoinen liikevoitto				0	-4	-785	-111	376	-3	52	1 544	1 611
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät				0	4	785	111	-376	3	-52	118	356
IS Liikevoitto	1 662	1 967									1 662	1 967

Arvon alentumiset ja peruutukset

Arvon alentumiset oikaistaan poistoista ja arvonalentumisista ja esitetään vertailukelpoisuuteen vaikuttavissa erissä. Vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2022 vertailutiedot oikaistiin, koska Russia-segmentti luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.3 Lopetetut toiminnot.

Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät

Vuoden 2022 myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät sisälsivät 638 miljoonan euron myyntivoiton 50 prosentin omistusosuuden myynnistä norjalaisesta kaukolämpöyhtiöstä Fortum Oslo Varme AS:sta, 77 miljoonan euron myyntivoiton 30 prosentin omistusosuuden myynnistä julkisten latauspisteiden operaattori Recharge AS:sta ja 61 miljoonan euron myyntivoiton sähköautojen latauspalvelu Plugsurfin myynnistä (katso liitetieto 6.2 Yritysmyyntit).

Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset

Käyvän arvon muutokset johdannaisista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, ja jotka suojaavat tulevaisuuden kassavirtoja, oikaistaan muista tuotoista ja muista kuluista ja esitetään vertailukelpoisuuteen vaikuttavissa erissä. Johdannaisina käsiteltyjen fyysisten sopimusten selvittämisen vaikutukset oikaistaan myyntiin sekä materiaaleihin ja palveluihin, jotta erät kuvaisivat näiden sopimusten osalta niiden sopimusperusteista myynti- tai hankintahintaa, eikä vastaavaa markkinahintaa toimitushetkellä.

4.2 Vertailukelpoisen liikevoiton täsmäytys vertailukelpoiseen kauden voittoon

milj. euroa	Liite	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
IS Liikevoitto		376	-174	1 662	1 967
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4.1	-18	843	-118	-356
IS Vertailukelpoinen liikevoitto		359	669	1 544	1 611
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		89	-59	59	-185
Oikaisut osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	7	-58	-9	-52	145
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		31	-68	7	-40
IS Rahoituskulut - netto		24	-118	-138	-218
Rahoituskuluihin - netto liittyvät oikaisut	8	-30	9	2	48
Vertailukelpoiset rahoituskulut - netto		-7	-108	-137	-170
Vertailukelpoinen voitto ennen tuloveroja		383	492	1 415	1 400
IS Tuloverot		-76	777	-69	520
Tuloveroihin liittyvät oikaisut		8	-905	-201	-836
Vertailukelpoiset tuloverot		-67	-127	-269	-316
IS Määräysvallattomat omistajat		-3	4	-1	-4
Määräysvallattomiin omistajiin liittyvät oikaisut		4	1	5	-5
Vertailukelpoinen määräysvallattomat omistajat		2	5	4	-9
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen kauden voitto		317	370	1 150	1 076
Lopetettujen toimintojen vertailukelpoinen kauden voitto	6.3	-	-154	34	-2 064
Vertailukelpoinen kauden voitto, Fortum yhteensä		317	216	1 184	-988
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen tulos/osake, euroa	20	0,35	0,42	1,28	1,21
Lopetettujen toimintojen vertailukelpoinen tulos/osake, euroa	20	-	-0,17	0,04	-2,32
Vertailukelpoinen tulos/osake, Fortum yhteensä, euroa	20	0,35	0,25	1,32	-1,11

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

Osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oikaistaan merkittäväillä erillä, jotka vastaavat vertailukelpoiseen kauden voittoon sisältyviä oikaisuja.

Vertailukelpoiset rahoituskulut - netto

Rahoituskuluja – netto oikaistaan esimerkiksi muut rahoituserät – nettoon kirjatulla ydinjätehuoltoon liittyvillä erillä, rahoituserien käypien arvojen muutoksilla, sekä rahoituserien arvonalentumisilla ja aiemmin kirjattujen arvonalentumisten peruutuksilla.

Vertailukelpoiset tuloverot

Tuloveroja oikaistaan vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien, rahoituskuluihin – netto liittyvien oikaisujen, verokannan muutosten ja muiden kertaluonteisten oikaisujen verovaikutuksilla. Tuloveroihin liittyvät oikaisut vuoden 2023 aikana sisälsi 225 miljoonaa euroa kertaluonteisia verovaikutuksia, jotka kirjattiin pääasiassa Irlannissa ja Alankomaissa Venäjän toimintojen omistusten alaskirjausten vuoksi. Vuoden 2022 tulovero-oikaisu sisälsi Irlannissa kirjattun 746 miljoonan euron kertaluonteisen verovaikutuksen, joka oli pääosin seurausta Uniperin myynnistä.

Katso myös liitetieto 20 Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmäytykset.

5. Rahoitusriskien hallinta

Riskienhallinnan nykyiset tavoitteet ja periaatteet on esitetty vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä.

Käypien arvojen hierarkiatasot

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit on esitetty seuraavien käyvän arvon määrittämiseen perustuvien hierarkiatasojen mukaisesti:

Taso 1: täysin samanlaisten varojen tai velkojen noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla;

Taso 2: muut tiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on havainnoitavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina);

Taso 3: omaisuuserää tai velkaa koskevat tiedot, jotka eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (ei havainnoitavissa olevat tiedot).

Katso myös laadintaperiaatteet konsernitilinpäätöksen 2022 liitetiedossa 15 Rahoitusvarat ja -velat käypään arvoon.

Rahoitusvarat

milj. euroa	Taso 1		Taso 2		Taso 3		Netotus ¹⁾		Yhteensä	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Pitkäaikaisissa varoissa										
Muut sijoitukset ²⁾					123	543			123	543
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			59	54					59	54
Ei sovelleta suojauslaskentaa	10	85	14	58	20	57	-1	-30	42	170
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			113	116					113	116
Ei sovelleta suojauslaskentaa			2	3					2	3
Korolliset saamiset						31			-	31
Yhteensä pitkäaikaisissa varoissa	10	85	188	231	143	631	-1	-30	339	917
Lyhytaikaisissa varoissa										
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa	200	781	160	542			-110	-546	251	777
Ei sovelleta suojauslaskentaa	408	1 129	33	252	4	9	-320	-796	124	594
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			7	23					7	23
Ei sovelleta suojauslaskentaa			7	92					7	92
Korolliset saamiset ³⁾	325	527				7			325	535
Yhteensä lyhytaikaisissa varoissa	933	2 437	206	909	4	16	-430	-1 342	714	2 021
Yhteensä rahoitusvaroissa	943	2 522	394	1 140	147	648	-431	-1 372	1 053	2 938

1) Saamiset ja velat netotetaan standardimuotoisista, hyödykepörsseissä tehdyistä ja samaan aikaan toimitettavista sähkö- ja muista hyödykejohdannaisista.

2) Muut sijoitukset koostuvat pääosin listaamattomien yhtiöiden osakkeista. Vertailukauden 31.12.2022 luvussa on lisäksi mukana Venäjällä sijaitseva 1,3 GW:n tuulivoimaprojektifolio.

3) Korolliset saamiset, Taso 1, sisältää vakuusjärjestelyn, joka kattaa kaupankäynnin vakuusvaateita. Katso myös liitetiedot 12 Korolliset saamiset ja 13 Korollinen nettovelka.

Rahoitusvelat

milj. euroa	Taso 1		Taso 2		Taso 3		Netotus ¹⁾		Yhteensä	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Pitkäaikaisissa veloissa										
Korolliset velat ²⁾			973	580					973	580
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa	14		58	390					73	390
Ei sovelleta suojauslaskentaa	11	38	30	234	9	4	-1	-30	49	246
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			93	121					93	121
Ei sovelleta suojauslaskentaa			2	0					2	0
Yhteensä pitkäaikaisissa veloissa	26	38	1 156	1 324	9	4	-1	-30	1 189	1 336
Lyhytaikaisissa veloissa										
Korolliset velat			376	527					376	527
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa	606	2 672	264	1 240			-110	-546	761	3 366
Ei sovelleta suojauslaskentaa	238	883	138	465	2	1	-320	-796	58	553
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			6	3					6	3
Ei sovelleta suojauslaskentaa			232	51					232	51
Yhteensä lyhytaikaisissa veloissa	844	3 555	1 016	2 286	2	1	-430	-1 342	1 432	4 500
Yhteensä rahoitusveloissa	870	3 593	2 172	3 610	11	5	-431	-1 372	2 621	5 836

- 1) Saamiset ja velat netotetaan standardimuotoisista, hyödykepörsseissä tehdyistä ja samaan aikaan toimitettavista sähkö- ja muista hyödykejohdannaisista.
2) Osuus joukkovelkakirjalainoista, joihin sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa.

Joulukuun 2023 lopussa hyödykejohdannaisien käypä arvo nettona oli -464 miljoonaa euroa, josta varoja 476 miljoonaa euroa ja velkoja 940 miljoonaa euroa (-2 960 miljoonaa euroa 31.12.2022, josta varoja 1 594 miljoonaa euroa ja velkoja 4 554 miljoonaa euroa). Nettoarvon muutos joulukuusta 2022 johtui pääasiassa laskeneista hyödykehinnosta ja sopimusten erääntymisestä.

Korko- ja valuuttajohdannaisien käypä arvo on nettona -204 miljoonaa euroa, josta varoja 129 miljoonaa euroa ja velkoja 333 miljoonaa euroa. Fortumilla on käteisvakuuksia perustuen vakuussopimuksiin, joita Fortumilla on joidenkin vastapuolten kanssa. Vuoden 2023 lopussa Fortum oli saanut 42 miljoonaa euroa ja maksanut 176 miljoonaa euroa Credit Support Annex -sopimusten alaisista valuutta- ja korkojohdannaisista.

Lisätietoja johdannaisinstrumenteista on liitetiedoissa 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto. Lisätietoja korollisista saamisista ja veloista on liitetiedoissa 12 Korolliset saamiset ja 13 Korollinen nettovelka sekä liitetiedossa 16 Pantatut varat ja vastuut.

Siirtoja tasoon 3 tai tasosta 3 ei ollut. Voitot ja tappiot tason 3 eristä on konsernin tuloslaskelmassa esitetty pääosin vertailukelpoisuuteen vaikuttavissa erissä. Lisätietoja on liitetiedossa 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto.

Muutokset käypien arvojen hierarkiatasossa 3

	1.1.2023	Ostot	Myynnit	Selvitykset	Voitot / tappiot tuloslaskelmassa	Tytäryhtiöiden konsolidoinnin päättyminen ¹⁾	31.12.2023
Taseessa, netto							
Muut sijoitukset	543	17	-4		-29	-404	123
Hyödykejohdannaiset, käyvät arvot	61			-8	-40		13
Korolliset saamiset	39			-4	-5	-29	0
Yhteensä taseessa, netto	643	17	-4	-12	-74	-433	137

- 1) Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättyminen vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Lisätietoja liitetiedossa 6.3 Lopetetut toiminnot.

6. Yrityshankinnat ja -myynnit ja lopetetut toiminnot

6.1 Yrityshankinnat

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Hankitut tytäryhtiöosakkeet (brutto)	-1	0	22	0
Hankitut osakkuus- ja yhteisyritysosakkeet (brutto)	3	3	12	10
Hankitut muut osakkeet (brutto)	8	3	19	19
Yhteensä	10	6	53	29

Fortum hankki 31.8.2023 ruotsalaisen sähkötoimittajan Telge Energi AB:n koko osakekannan Telge AB:lta. Velaton kokonaiskauppahinta oli noin 450 miljoonaa Ruotsin kruunua (39 milj. euroa). Kauppahinta, josta on vähennetty hankitut käteisvarat ja muut oikaisut, oli 22 miljoonaa euroa. Telge Energi AB on osa Consumer Solutions -segmenttiä.

6.2 Yritysmyyntit

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Myydyt tytäryhtiöosakkeet (brutto)	0	4	1	1 279
Myydyt osakkuus- ja yhteisyritysosakkeet (brutto)	-	0	0	86
Myydyt muut sijoitukset (brutto)	0	0	3	0
Yhteensä	0	4	4	1 365

Yritysmyyntit vuoden 2023 aikana

Vuoden 2023 aikana ei ollut merkittäviä yritysmyyntejä.

Yritysmyyntit vuoden 2022 aikana

Fortum, Saksan hallitus ja Uniper allekirjoittivat periaatesopimuksen 21.9.2022, joka mahdollisti Saksan valtiolle Uniperin haltuunoton, ja Uniperin konsolidointi päättyi. Myynti saatiin päätökseen 21.12.2022 ja Fortum sai osakkeista 498 miljoonan euron vastikkeen ja Uniper maksoi takaisin Fortumin myöntämän 4 miljardin euron osakaslainan. Osakkeista saatu vastike esitetään lopetettujen toimintojen rahavirrassa vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.3 Lopetetut toiminnot.

Fortum ilmoitti 1.9.2022 saaneensa päätökseen sähköautojen latauspalvelu Plugsurfin myynnin Fleetcor Technologiesille, joka on maailman johtavia yritysten maksutapahtumiin erikoistuneita yrityksiä. Velaton kauppahinta oli noin 75 miljoonaa euroa, ja Fortum kirjasi kaupasta 61 miljoonan euron verottoman myyntivoiton Muut toiminnot -segmentin vuoden 2022 kolmannen neljänneksen tulokseen.

Fortum sai 18.8.2022 päätökseen 30 %:n omistuksensa myynnin sähköajoneuvojen julkisten latauspisteiden operaattori Recharge AS:sta Infracapitalille. Infracapital on osa sijoitusyhtiö M&G:tä ja vastaa sen pääomasijoituksista infrastruktuuriin. Kauppahinta oli noin 85 miljoonaa euroa, ja Fortum kirjasi Muut toiminnot -segmentin vuoden 2022 kolmannen neljänneksen tulokseen 77 miljoonan euron verottoman myyntivoiton.

Fortum ilmoitti 19.5.2022 saaneensa päätökseen 50 prosentin omistusosuutensa myynnin norjalaisesta kaukolämpöyhtiöstä Fortum Oslo Varme AS:sta sijoittajaryhmälle, johon kuuluvat Hafslund Eco, Infranode ja HitecVision. Kaupan velaton kokonaisarvo oli noin 1 miljardi euroa. Kaupan myötä Oslon kaupungin myöntämää 210 miljoonan euron osakaslainaa ei enää yhdistelty Fortum-konserniin. Fortum kirjasi kaupasta Generation-segmentin vuoden 2022 toisen neljänneksen tulokseen 638 miljoonan euron verottoman myyntivoiton. Fortum Oslo Varme AS oli osa City Solutions -segmenttiä vuonna 2022 (katso lisätietoja liitetiedossa 3 Tiedot segmenteittäin).

Rajasthanin myynnin toinen vaihe saatiin päätökseen toukokuussa 2022 ja Generation-segmentin (aiemmin City Solutions -segmentin) vuoden 2022 toisen neljänneksen vertailukelpoiseen liikevoittoon kirjattiin 5 miljoonan euron veroton myyntivoitto.

6.3 Lopetetut toiminnot

Russia-segmentti luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä ja Uniper-segmentti luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä. Katso lisätietoa liitetiedossa 1 Merkittävät laadintaperiaatteet. Lopetettujen toimintojen tulos- ja rahavirtatiedot esitetään 31.3.2023 asti Russia-segmentille ja 30.9.2022 asti Uniper-segmentille.

Taloudellinen tulos

Lopetettujen toimintojen tulos esitetään yhdellä rivillä konsernin tuloslaskelmassa. Seuraavassa taulukossa on esitetty tuloslaskelmatietojen erittely lopetettujen toimintojen osalta. Lopetetut toiminnot sisältävät Russia-segmentin vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä ja vuonna 2022 sekä Uniper-segmentin vuoden 2022 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä. Sisäisten myyntien ja ostojen eliminointien vaikutukset on sisällytetty lopetettuihin toimintoihin. Nettorahoituskulut perustuvat yksittäisten yhtiöiden historiallisiin rahoituskustannuksiin.

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Liikevaihto	-	329	287	129 126
Muut tuotot	-	10	6	22 535
Materiaalit ja palvelut	-	-162	-148	-132 778
Henkilöstökulut	-	-22	-20	-781
Poistot	-	-45	-23	-724
Muut kulut	-	-35	-15	-21 865
Vertailukelpoinen liikevoitto	-	75	86	-4 487
Konsolidoinnin päättymisen vaikutus	-	27 966	-3 608	27 966
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-	-28 520	0	-40 570
Liikevoitto	-	-479	-3 521	-17 091
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-	-236	26	-372
Rahoituskulut - netto	-	-492	-88	-1 028
Voitto ennen tuloveroja	-	-1 208	-3 584	-18 491
Tuloverot	-	170	2	6 117
Kauden voitto lopetetuista toiminnoista	-	-1 038	-3 582	-12 374
Jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille	-	-1 038	-3 583	-4 496
Määräysvallattomille omistajille ¹⁾	-	0	1	-7 878
Lopetettujen toimintojen tulos/osake, euroa	-	-1,17	-3,99	-5,07
Lopetettujen toimintojen vertailukelpoinen kauden voitto	-	-154	34	-2 064
Lopetettujen toimintojen vertailukelpoinen tulos/osake, euroa	-	-0,17	0,04	-2,32

1) Konsolidoinnin päättymisen vaikutus -erästä ei lasketa määräysvallattomien omistajien osuutta, koska konsolidoinnin päättymisen vaikutus lasketaan Fortumin osuudesta Venäjän ja Uniperin nettovarallisuuteen.

Venäjän ja Uniperin konsolidoinnin päättymisen vaikutus

Venäjä

Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättymisen vuoden 2023 toisella neljänneksellä johti 3,6 miljardin euron kertaluonteiseen kassavirtavaikutuksettomaan negatiiviseen erään. Kyseinen erä sisältää Russia-segmentin varojen 1,7 miljardin euron alaskirjauksen ja 1,9 miljardia euroa negatiivisia kumulatiivisia muuntoeroja, jotka oli aiemmin kirjattu omaan pääomaan. Nämä kumulatiiviset muuntoerot siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan IFRS-vaatimusten mukaisesti konsolidoinnin päättyessä. Siirrolla ei ollut vaikutusta omaan pääomaan.

Tiedot konsolidoinnin päättymisestä perustuvat 31.3.2023 taseeseen, koska Fortum ei ole saanut Russia-segmentin taloudellista tai ei-taloudellista tietoa vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen raportoinnin jälkeen.

milj. euroa	31.3.2023
Aineettomat hyödykkeet	18
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät	896
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	221
Korolliset saamiset	33
Muut pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset	594
Likvidit varat	284
Määräysvallattomat omistajat	-22
Korollinen vieras pääoma	-178
Muu vieras pääoma	-161
Nettovarot	1 685
Tuloslaskelmaan siirretyt erät	-1 922
Konsolidoinnin päättymisen vaikutus (negatiivinen)	-3 608

Uniper

Uniperin konsolidoinnin päättymisen yhteydessä 30.9.2022 Fortum kirjasi 28,0 miljardin euron kertaluonteisen, pääasiassa kassavirtavaikutuksettoman positiivisen erän, joka sisältyy konsernin tuloslaskelmassa vuoden 2022 kauden voittoon lopetetuista toiminnoista. Summa koostuu pääosin osakkeista saadun 498 miljoonan euron vastikkeen nettovaikutuksesta ja Uniperin negatiivisista nettovaroista luopumisen aiheuttamasta positiivisesta 26 658 miljoonan euron konsolidoinnin päättymisen vaikutuksesta. Lisäksi summaan sisältyy tietyt aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät, 810 miljoonaa euroa, koostuen lähinnä muuntoeroista, jotka siirretään tuloslaskelmalle konsolidoinnin päättyessä.

milj. euroa	30.9.2022
Myydyt nettovarot	-26 658
Osakkeista saatu vastike	498
Tuloslaskelmaan siirretyt erät	810
Konsolidoinnin päättymisen vaikutus	27 966

Fortumin kokonaistappio Uniper-investoinnista ennen veroja on hieman alle 6 miljardia euroa, joka muodostuu nettona Uniperin osakkeisiin vuosina 2018–2022 sijoitetusta 7,2 miljardista eurosta, 0,5 miljardin euron saadusta vastikkeesta ja Uniper-omistuksen aikana saaduista noin 0,9 miljardin euron osingoista.

Rahavirtalaskelman tietoja

Lopetettujen toimintojen liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen nettorahavirrat on esitetty erikseen rahavirtalaskelmassa. Alla olevassa taulukossa lopetetut toiminnot sisältävät Russia-segmentin vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä ja vuonna 2022 sekä Uniper-segmentin vuoden 2022 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä.

Venäjän toimintojen konsolidointi päättyi määräysvallan menettämisen vuoksi myynnin sijaan (katso liitetieto 2 Kriittiset tilinpäätösarvot ja -harkinnat) eli Venäjän toiminnoista ei ole saatu vastiketta. Lopetettujen toimintojen investointien rahavirta vuonna 2023 sisältää Venäjään liittyvät rahavirrat vuoden 2023 ensimmäiseltä neljännekseltä vähennettynä 284 miljoonan euron likvideillä varoilla, jotka menetettiin Venäjän omaisuuden haltuunoton myötä.

Uniperin osakkeista saatu vastike, 498 miljoonaa euroa, esitetään lopetettujen toimintojen investointien rahavirrassa vuonna 2022. Vuoden 2022 investointien rahavirta sisältää Uniperin 30.9.2022 konsolidoinnin päättymisen vaikutuksen likvideihin varoihin. Uniperin likvidit varat 30.9.2022 olivat 2 248 miljoonaa euroa.

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Liiketoiminnan rahavirta	-	156	109	-10 484
Investointien rahavirta	-	372	-333	-2 789
Rahoituksen rahavirta	-	54	21	10 739
Likvidien varojen vähennys/lisäys yhteensä	-	583	-202	-2 534

7. Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Merkittävimmät osakkuusyritykset				
Forsmark Kraftgrupp AB	27	-15	17	-78
Kemijoki Oy	0	-5	-1	-1
OKG AB	32	-35	7	-99
Merkittävimmät yhteisyritykset				
TVO Oyj	29	-3	25	-13
Muut osakkuusyritykset	0	0	1	-6
Muut yhteisyritykset	1	0	9	13
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	89	-59	59	-185

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	89	-59	59	-185
Oikaisut osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-58	-9	-52	145
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	31	-68	7	-40

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta kasvoi pääasiassa ydinjätehuoltorahaston kasvaneiden tuottojen ja pääasiassa inflaatiosta johtuvien Ruotsin ydinvoiman käytöstäpoistamiskulujen päivitysten johdosta.

8. Rahoituskulut - netto

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Korkokulut				
Lainat	-56	-91	-286	-202
Vuokrasopimusvelkojen korot ja muut korkokulut	-1	-1	-2	-2
Aktivoitujen korkokulut	5	2	20	4
IS Yhteensä	-52	-90	-269	-200
Korkotuotot				
Lainasaamiset ja talletukset	48	26	153	46
Vuokrasopimussaamisten korot ja muut korkotuotot	3	1	12	30
IS Yhteensä	50	27	165	75
Muut rahoituserät - netto				
Ydinjätehuoltorahaston tuotto, ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu ja ydinvoimaan liittyvien varausten diskonttauksen purkaminen	31	-4	1	-71
Rahoitusinstrumenttien käyppien arvojen muutos, arvonalentumiset ja peruutukset	-1	-5	-3	-3
Muiden varausten ja eläkevelvoitteiden diskonttauksen purkaminen	1	11	0	10
Muut rahoituskulut ja -tuotot	-6	-57	-33	-29
IS Yhteensä	25	-55	-34	-93
IS Rahoituskulut - netto	24	-118	-138	-218

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
IS Rahoituskulut - netto	24	-118	-138	-218
Oikaisut rahoituskuluihin - netto				
Ydinjätehuoltorahaston tuotto, ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu ja ydinvoimaan liittyvien varausten diskonttauksen purkaminen	-31	4	-1	71
Rahoitusinstrumenttien käyppien arvojen muutos, arvonalentumiset, peruutukset ja muut oikaisut	1	5	3	-23
Vertailukelpoiset rahoituskulut - netto	-7	-108	-137	-170

Lainojen korkokulut olivat vuoden 2023 aikana yhteensä 286 miljoonaa euroa (2022: 202) sisältäen lainojen korkoja 246 miljoonaa euroa (2022: 187) ja 40 miljoonaa euroa (2022: 15) korkokuluja lainasalkkua suojaavista johdannaisista. Lainojen korkokulut sisältävät 41 miljoonaa euroa (2022: 26) liittyen Suomen valtion siltarahoitusjärjestelyyn vuoden 2023 ensimmäiseltä neljännekseltä.

Lainasaamisten ja talletuksien korkotuotot vuoden 2023 aikana olivat yhteensä 153 miljoonaa euroa (2022: 46) sisältäen 133 miljoonaa euroa (2022: 2) talletusten ja pankkisaamisten korkoja sekä 21 miljoonaa euroa (2022: 44) osakslainasaamisten ja muiden lainasaamisten korkoja.

Ydinjätehuoltorahaston tuotto, ydinjäterahastoon liittyvä oikaisu ja ydinvoimaan liittyvien varausten diskonttauksen purkamisen liittyvät Loviisan ydinvoimalaan. Ydinvoimaan liittyvien varausten diskonttauksen purkamisen oli -63 miljoonaa euroa vuonna 2023 (2022: -39).

Muut rahoituskulut ja -tuotot olivat vuoden 2023 aikana yhteensä 33 miljoonaa euroa (2022: 29) sisältäen 26 miljoonaa euroa rahoitusjärjestelyihin liittyviä kuluja, joista 15 miljoonaa euroa (2022: 23) liittyvät Suomen valtion siltarahoitusjärjestelyyn.

9. Tuloverot

Vuoden 2023 tuloverot olivat -69 miljoonaa euroa (verokulu) (2022: 520 verotulo). Tuloverot vuoden 2023 aikana sisälsivät 225 miljoonaa euroa kertaluontoisia positiivisia verovaikutuksia, jotka kirjattiin pääasiassa Irlannissa ja Alankomaissa Venäjän toimintojen omistusten alaskirjausten vuoksi. Vuonna 2022 tuloverot sisälsivät Irlannissa kirjattua 746 miljoonan euron kertaluontoisen verovaikutuksen, joka oli pääosin seurausta Uniperin myynnistä. Efektiivinen tuloverokanta tuloslaskelman mukaan oli 4,3 % (2022: -33,3 %). Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta oli 19,1 % (2022: 21,9 %). Fortumin vertailukelpoiseen efektiiviseen verokantaan vaikuttavat kertyvien voittojen jakauma eri lainkäyttöalueille sekä erot nimellisverokannoissa näillä lainkäyttöalueilla.

10. Osakekohtainen osinko

Hallitus ehdottaa, että Fortum jakaa tilikaudelta 2023 osinkona 1,15 euroa osaketta kohti. Osinko maksetaan kahdessa erässä. 6.2.2024 rekisteriin merkittyjen osakkeiden lukumäärän perusteella kokonaisosingon määrä olisi yhteensä 1 032 miljoonaa euroa. Ehdotettua osinkoa ei ole kirjattu osinkovelaksi tässä tilinpäätöksessä.

Vuoden 2022 osingonjaosta, 0,91 euroa osaketta kohti ja yhteensä 817 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 13.4.2023. Osinko maksettiin kahdessa erässä. Osingon ensimmäinen erä, 0,46 euroa osaketta kohti ja yhteensä 413 miljoonaa euroa, maksettiin 24.4.2023. Osingon toinen erä, 0,45 euroa osaketta kohti ja yhteensä 404 miljoonaa euroa, maksettiin 10.10.2023.

Vuoden 2021 osingonjaosta, 1,14 euroa osaketta kohti ja yhteensä 1 013 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 28.3.2022. Osinko maksettiin 6.4.2022.

11. Pitkäaikaisten varojen arvonalentuminen

Liikearvon, muiden aineettomien hyödykkeiden, aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja käyttöoikeusomaisuuserien, osuuksien osakkuus- ja yhteisyrityksistä sekä rahoitusvaroihin kuuluvien sijoitusten kirjanpitoarvoa tarkastellaan säännöllisesti mahdollisen arvonalentumisen varalta. Mikäli viitteitä arvonalentumisesta on, omaisuuserän arvo on testattava. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti siltä osin kuin omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Katso lisätietoja arvonalentumistestauksessa käytetyistä laskentaperiaatteista ja -oletuksista liitetiedossa 19 Arvonalentumistestaus vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä.

Vuosittaisen arvonalentumistestauksen perusteella ei kirjattu arvonalentumisia vuoden 2023 viimeisellä neljänneksellä.

Määräysvallan menetyksen seurauksena 25.4.2023 Venäjän toimintojen omistukset kirjattiin alas kokonaisuudessaan Fortumin vuoden 2023 toisen neljänneksen tuloksessa johtaen 1,7 miljardin euron alaskirjaukseen. Alaskirjaus sisältyi lopetettujen toimintojen tulokseen.

Joulukuussa 2022 tehdyn arvonalentumistestauksen perusteella vuonna 2022 kirjatut arvonalentumiset Russia-rahavirtaa tuottavassa yksikössä olivat yhteensä 1 697 miljoonaa euroa, sisältäen 905 miljoonaa euroa aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentumisia, 475 miljoonaa euroa arvonalentumisia osakkuus- ja yhteisyrityksien osuuksissa, 145 miljoonaa euroa odotettavissa olevia luottotappioita Venäjän talletuksiin ja saamiin liittyen sekä 171 miljoonan euron alaskirjauksen muihin osakkeisiin. Fortumin 2023 tilinpäätöstiedotteessa nämä alaskirjaukset sisältyvät lopetettujen toimintojen vuoden 2022 tulokseen.

12. Korolliset saamiset

milj. euroa	31.12.2023	31.12.2022
Korolliset saamiset	1 033	1 281
Vuokrasopimussaamiset	-	3
Yhteensä	1 033	1 284

milj. euroa	Käypä arvo ¹⁾		Käypä arvo	
	Tasearvo	31.12.2023	Tasearvo	31.12.2022
Pitkäaikaiset lainasaamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	644	670	593	612
Muut pitkäaikaiset korolliset saamiset	0	-	31	31
Pitkäaikaiset korolliset saamiset yhteensä	644	670	624	643
Vakuusjärjestely	325	325	527	527
Muut lyhytaikaiset korolliset saamiset	64	64	130	130
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	389	389	657	657
Yhteensä	1 033	1 059	1 281	1 301

1) Käyvät arvot eivät sisällä kertyneitä korkoja.

Muutokset korollisissa saamisissa 31.12.2022 jälkeen sisältävät 33 miljoonaa euroa Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättymisen vaikutusta vuoden 2023 toisen neljänneksen aikana. Katso liitetieto 6.3 Lopetetut toiminnot.

Pitkäaikaiset korolliset saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä, 644 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 593), sisältävät 546 miljoonaa euroa saamia ruotsalaisilta ydinvoimaosakkuusyrityksiltä Forsmarks Kraftgrupp AB:lta ja OKG AB:lta (vuoden 2022 lopussa: 498), joita rahoitetaan pääsääntöisesti osakaslainoilla osakkaiden omistussuhteissa.

Muut lyhytaikaiset korolliset saamiset sisältävät 51 miljoonan euron vakuusrahastoa varten annetun vakuuden. Vuoden 2023 toisen neljänneksen aikana käteisvakuus Nasdaqin vakuusrahastoon korvattiin arvopapereilla, jotka sisällytetään Fortumin vakuusjärjestelyyn pohjoismaisessa sähköpörssissä. Katso liitetieto 13 Korollinen nettovelka.

13. Korollinen nettovelka

Rahoitusnettovelka

milj. euroa	31.12.2023	31.12.2022
+ Korollinen vieras pääoma	5 909	7 785
- BS Likvidit varat	4 183	3 919
- Vakuusjärjestely	325	527
- BS Vakuussaaminen	590	2 607
+ BS Vakuusvelka	131	352
+/- Nettovakuusvelka/-saaminen	-459	-2 255
Rahoitusnettovelka	942	1 084

Korollinen vieras pääoma, 5 909 miljoonaa euroa, sisältää Fortumin vakuusjärjestelyn pohjoismaisessa sähköpörssiin, 376 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 527). Vastaavasti samansuuruinen määrä sisältyy lyhytaikaisiin korollisiin saamisiin, josta vakuus kaupankäynnin vakuusvaateita varten, 325 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 527), netotetaan Rahoitusnettovelasta rivillä Vakuusjärjestely. Vakuusrahastoa varten annettua vakuutta, 51 miljoonaa euroa, ei ole kuitenkaan netotettu rahoitusnettovelasta. Katso liitetieto 12 Korolliset saamiset.

Rahoitusnettovelka 31.12.2022 ilman Venäjää oli 1 127 miljoonaa euroa.

Korolliset velat

milj. euroa	31.12.2023	31.12.2022
Pitkäaikaiset lainat	4 475	3 558
Lyhytaikaiset lainat	1 316	4 108
Lainat yhteensä	5 791	7 666
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat	97	100
Lyhytaikaiset vuokrasopimusvelat	21	19
Vuokrasopimusvelat yhteensä	118	119
Yhteensä	5 909	7 785

Lainat

milj. euroa	Käypä arvo ³⁾		Käypä arvo	
	Tasearvo	31.12.2023	Tasearvo	31.12.2022
Joukkovelkakirjalainat	2 736	2 729	2 634	2 569
Lainat rahoituslaitoksilta	1 306	1 314	1 519	1 545
Takaisinlainaus Valtion ydinjätehuoltorahastosta ¹⁾	951	952	918	938
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	200	199	115	126
Pitkäaikaiset lainat yhteensä²⁾	5 192	5 194	5 187	5 178
Vakuusjärjestelysopimusvelka	376	376	527	527
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	224	224	1 952	1 952
Lyhytaikaiset lainat yhteensä	599	599	2 479	2 479
Yhteensä	5 791	5 793	7 666	7 657

1) Takaisinlainaus Valtion ydinjätehuoltorahastosta sisältää Loviisan ydinvoimalaitokseen liittyvän osan sekä lainauksen TVO:n kautta.

2) Tasearvot sisältävät pitkäaikaisen lainan lyhytaikaisen osuuden 717 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 1 629).

3) Käyvät arvot eivät sisällä kertyneitä korkoja.

Muutokset korollisissa veloissa 31.12.2022 jälkeen sisältävät 178 miljoonaa euroa Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättymisen vaikutusta vuoden 2023 toisen neljänneksen aikana. Katso liitetieto 6.3 Lopetetut toiminnot.

Tammikuussa 2023 Fortum maksoi takaisin nostetun 600 miljoonan euron osuuden likviditeettivalmiusluottolimiitistä. Helmikuussa 2023 maksettiin 1 000 miljoonan euron erääntyvä joukkovelkakirjalaina. Maaliskuussa 2023 Fortum maksoi takaisin nostetun osan, 350 miljoonaa euroa, Suomen valtion siltarahoituslainasta ja peruutti kokonaisuudessaan 2 350 miljoonan euron siltarahoitusjärjestelyn. Ydinjätehuoltorahastosta nostettiin 33 miljoonaa euroa, jonka jälkeen takaisinlainaus ydinjätehuoltorahastosta on 951 miljoonaa euroa.

Toukokuussa 2023, Fortum laski liikkeelle kaksiosaisen joukkovelkakirjalainan, sisältäen 500 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan viideksi vuodeksi ja 650 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan kymmeneksi vuodeksi. Fortum maksoi takaisin viimeisen nostetun erän, 500 miljoonaa euroa, likviditeettivalmiusluottolimiitistä toukokuussa 2023 ja 1 000 miljoonan Ruotsin kruunumääräisen joukkovelkakirjalainan kesäkuussa 2023.

Kesäkuussa 2023, Fortum perui 2 100 miljoonaa euroa 3 100 miljoonan euron likviditeettivalmiusluottolimiitistä ja käytti kuuden kuukauden jatko-option jäljelle jäävään 1 000 miljoonan euron valmiusluottolimiittiin, jonka uusi eräpäivä oli joulukuussa 2023, sisältäen Fortumin 6 kuukauden jatko-option.

Kesäkuussa 2023, Fortum uusi erääntyvän 500 miljoonan euron pankkilainan, jonka uusi eräpäivä on helmikuussa 2025. Nostamaton kahdenvälinen 800 miljoonan euron valmiusluottolimiitti, jonka eräpäivä oli joulukuussa 2023, uusittiin erääntymään kesäkuussa 2025 sisältäen lainantajan 1 vuoden jatko-option.

Joulukuussa 2023, 1 000 miljoonan euron likviditeettivalmiusluottolimiitti erääntyi, kun Fortum jätti käyttämättä kuuden kuukauden jatko-optionsa. Lisäksi 500 miljoonan euron lainaan sovittiin yhden vuoden lainantajan jatko-optio.

Lyhytaikaiset lainat 1 316 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 4 108) sisältävät pitkäaikaisten lainojen lyhytaikaisia osuuksia 717 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 1 629) ja lyhytaikaisia lainoja 599 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 2 479).

Lyhytaikaiset lainat 599 miljoonaa euroa sisältävät 418 miljoonaa euroa vakuusjärjestelyvelkaa ja 174 miljoonaa euroa yritystodistusvelkaa.

Euromääräisistä lainoista koostuvan lainasalkun keskimääräinen korkokulu tilinpäätöspäivänä oli 4,0 % (vuoden 2022 lopussa: 3,1 %). Koko lainasalkun keskimääräinen korkokulu sisältäen johdannaiset oli kauden lopussa 4,3 % (vuoden 2022 lopussa: 3,7 % ilman Venäjää).

Lainojen erääntyminen

milj. euroa	31.12.2023
2024	1 316
2025	509
2026	747
2027	17
2028	520
2029 ja myöhemmin	2 682
Yhteensä	5 791

Vuoden 2024 lainojen erääntymiset sisältävät 418 miljoonaa euroa lainoja, joiden eräpäivää ei ole määritetty.

Diskonttaamattomien vuokrasopimusvelkojen erääntyminen

milj. euroa	31.12.2023
Vuoden sisällä erääntyvät	21
Yli vuoden, mutta viiden vuoden sisällä erääntyvät	55
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	56
Yhteensä	131

Likvidit varat

milj. euroa	31.12.2023	31.12.2022
Talletukset ja arvopaperit, joiden maturiteetti yli 3 kuukautta	-	147
Rahat ja pankkisaamiset	4 183	3 771
BS Yhteensä	4 183	3 919

Muutokset likvideissä varoissa 31.12.2022 jälkeen sisältävät 284 miljoonaa euroa Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättymisen vaikutusta vuoden 2023 toisen neljänneksen aikana. Katso liitetieto 6.3 Lopetetut toiminnot.

Raportointikauden lopussa, konsernin likvidit varat olivat 4 183 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 3 919). Likvideistä varoista 4 122 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 3 600) on talletettu vastapuolille, joilla on hyvä (investment grade) luottoluokitus.

Likvidien varojen keskimääräinen korkotuotto tilinpäätöspäivänä oli 3,9 % (vuoden 2022 lopussa: 1,7 %).

Luottolimitit

Raportointikauden lopussa Fortumilla oli 3 200 miljoonaa euroa nostamattomia valmiusluottolimittejä, jotka koostuvat 2 400 miljoonan euron valmiusluottolimitistä (erääntyy kesäkuussa 2025 sisältäen lainantajan enintään 2 vuoden jatko-option) ja 800 miljoonan euron kahdenvälisestä valmiusluottolimitistä (erääntyy kesäkuussa 2025 sisältäen lainantajan 1 vuoden jatko-option). Lisäksi Fortumilla on 100 miljoonaa euroa tililimittejä, jotka ovat toistaiseksi voimassa.

14. Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat

Fortum omistaa Suomessa Loviisan ydinvoimalaitoksen. Fortumin konsernitaseen erät Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta ja Ydinvoimaan liittyvät varaukset koskevat Loviisan ydinvoimalaitosta.

Fortumilla on myös vähemmistöosuuksia ydinvoimayhtiöissä, joita ovat Teollisuuden Voima Oyj (TVO) Suomessa sekä OKG Aktiebolag (OKG) ja Forsmarks Kraftgrupp AB (Forsmark) Ruotsissa. Vähemmistöosuudet on luokiteltu osakkuus- ja yhteisyrityksiksi ja yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Yhtiöt Suomessa ja Ruotsissa toimivat omakustannusperiaatteella. Omistajat ostavat sähköä paikallisen kirjanpitoikäntönnön mukaisesti lasketulla tuotantokustannushinnalla.

Sekä Suomessa että Ruotsissa ydinvoimaoperaattorit ovat lakisääteisesti velvollisia huolehtimaan laitosten käytöstä poistamisesta ja käytetyn polttoaineen loppusijoituksesta (ydinjätehuolto). Molemmissa maissa ydinvoimaoperaattorit ovat veloitettuja turvaamaan ydinjätehuollon rahoittamisen suorittamalla maksuja viranomaisten hallinnoimiin ydinjäterahastoihin. Ydinvoimaoperaattoreiden pitää myös antaa vakuuksia taatakseen riittävät varat laitosten tulevista käytöstäpoistoista ja käytetyn polttoaineen loppusijoituksesta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

14.1 Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat kokonaan omistetuissa ydinvoimalaitoksissa

milj. euroa	31.12.2023	31.12.2022
Taseeseen sisältyvät erät		
BS Ydinvoimaan liittyvät varaukset	1 058	966
BS Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	1 058	966
Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahaston nettovarojen käyvästä arvosta	1 197	1 148
Taseeseen kirjaamaton rahasto-osuus	139	182

IFRS-standardien mukainen ydinvoimaan liittyvä varaus ja rahasto-osuus

Ydinvoimaan liittyvät varaukset sisältävät käytöstä poistamista ja käytetyn polttoaineen loppusijoittamista varten tehdyt varaukset. Varaukset perustuvat kustannusarvioon, jossa tulevat kustannukset diskontataan nykyarvoon.

IAS 37:n mukaan lasketut ydinvoimaan liittyvät varaukset kasvoivat 92 miljoonalla eurolla vuoden 2022 lopusta ja olivat 1 058 miljoonaa euroa 31.12.2023. Muutos johtuu pääasiassa Loviisan käyttöiän pidennyksestä ja Posivan projektibudjetin päivityksistä.

Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta on IFRS:n näkökulmasta yllärahoitettu yhteensä 139 miljoonaa euroa, koska Fortumin osuus rahastosta 31.12.2023 oli 1 197 miljoonaa euroa ja rahaston käypä arvo taseella oli 1 058 miljoonaa euroa. Fortumin rahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää IFRS:n mukaisesti laskettua varauksen määrää taseessa. Niin kauan kuin ydinjätehuoltorahasto pysyy IFRS:n näkökulmasta yllärahoitettuna, kirjataan positiivinen vaikutus rahoituseriin, kun varaus kasvaa enemmän kuin nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon. Negatiivinen kirjaus kirjataan rahoituseriin aina, kun nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon ovat suuremmat kuin varauksen kasvu.

Loviisan ydinvoimalaitoksen lainmukainen vastuu

Työ- ja elinkeinoministeriön joulukuussa 2023 tekemään päätökseen perustuva lainmukainen vastuu 31.12.2023 oli yhteensä 1 253 miljoonaa euroa.

Lainmukainen vastuu perustuu vuosittain päivitettävään kustannusarvioon sekä joka kolmas vuosi päivitettävään tekniseen suunnitelmaan. Lainmukainen vastuu määritetään olettaen, että laitoksen käytöstäpoisto tapahtuisi arviointivuotta seuraavan vuoden alussa, ja vastuuta ei diskontata nykyarvoon.

Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastossa

Suomen ydinenergialain mukaisesti Fortumilla on velvoite kattaa lainmukainen vastuunsa kokonaisuudessaan Valtion ydinjätehuoltorahaston kautta. Viranomaiset päättävät Fortumin rahastotavoitteen ydinjätehuoltorahastossa samassa yhteydessä, kun lainmukaisen vastuun määrä päätetään vuosittain. Fortum suorittaa ydinjätehuoltomaksuja Valtion

ydinjätehuoltorahastoon kyseisten päätösten mukaisesti. Nykyinen rahastotavoite perustuu joulukuun 2023 päätökseen ja on yhteensä 1 253 miljoonaa euroa.

Takaisinlainaus Valtion ydinjätehuoltorahastosta

Suomalaisilla ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastolta tietyin ehdoin. Fortum on käyttänyt oikeuttaan lainata rahastolta ja pantannut Kemijoki Oy:n osakkeita vakuudeksi. Lainat uusitaan vuosittain. Katso liitetieto 13 Korollinen nettovelka sekä liitetieto 16 Pantatut varat ja vastuut.

14.2 Ydinvoimailaitokset osakkuus- ja yhteisyrityksissä

OKG, Forsmark ja TVO ovat omakustannusperiaatteella toimivia yrityksiä, joista omistajat ostavat sähköä tuotantokustannuksia vastaavaan hintaan. Fortum kirjaa laskutetut kustannukset paikallisten kirjanpitosäännösten mukaisina. Laskutetun sähköntuotantokustannuksen lisäksi Fortum kirjaa IFRS-oikaisuja Fortumin laadintaperiaatteiden mukaisesti. Oikaisut sisältävät myös Fortumin osuudet yhtiöiden ydinjäterahastoista ja ydinvoimaan liittyvistä varauksista.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty yhtiöiden ydinjäterahastojen ja -varausten määrät (100 %) sekä Fortumin osuudet näistä.

TVO:n ydinvoimaan liittyvät varat ja velat (100 %)

milj. euroa	31.12.2023	31.12.2022
TVO:n taseen erät Fortumin käyttämien oletusten mukaisiksi oikaistuna		
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	1 614	1 620
TVO:n osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	1 199	1 157
Nettomäärä	-415	-463
joista Fortumin nettomääräinen osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltynä	-104	-116
TVO:n lainmukainen vastuu ja osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta		
Ydinjätehuoltovastuu Suomen ydinergialain mukaan	1 918	1 840
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	1 458	1 436
Taseeseen kirjaamaton rahasto-osuus	259	279

TVO:n lainmukainen vastuu ja osuus rahastosta perustuvat samoihin periaatteisiin kuin yllä on kuvattu Loviisan ydinvoimalan osalta. OL1/OL2-laitosyksiköiden ja OL3-laitosyksikön vastuumäärät ja rahasto-osuudet lasketaan ja kirjataan erikseen, koska vastaavat ydinjätehuollon kokonaiskustannusarviot laaditaan myös erikseen.

TVO:n osuuden Valtion ydinjätehuoltorahastosta ja taseessa esitetyn osuuden välinen ero johtuu IFRIC 5 -tulkinnasta, jonka mukaan Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuus arvostetaan taseella joko käypään arvoon tai siihen liittyvän velan määrään, sen mukaan kumpi niistä on pienempi. OL1/OL2-laitosyksiköiden rahasto-osuus 31.12.2023 oli suurempi kuin IFRS:n mukainen varaus. OL3-laitosyksikön rahasto-osuus puolestaan oli pienempi kuin IFRS:n mukainen varaus. TVO:n osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta on IFRS:n näkökulmasta yllärahoitettu 259 miljoonaa euroa (josta Fortumin osuus on 69 miljoonaa euroa), koska TVO:n osuus rahastosta 31.12.2023 oli 1 458 miljoonaa euroa ja tasearvo 1 199 miljoonaa euroa.

Suomalaisilla ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastolta tietyin ehdoin. Fortum käyttää oikeuttaan lainata rahastolta TVO:n kautta omistusosuutensa mukaisesti. Katso lisätietoja liitetiedossa 13 Korollinen nettovelka.

OKG:n ja Forsmarkin ydinvoimaan liittyvät varat ja velat (100 %)

milj. euroa	31.12.2023	31.12.2022
OKG:n ja Forsmarkin ydinvoimaan liittyvät varat ja velat Fortumin laadintaperiaatteiden mukaan		
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	5 001	4 641
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	3 506	3 200
Nettomäärä	-1 495	-1 441
joista Fortumin nettomääräinen osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltynä	-472	-456

Ydinvoimaoperaattorien omistama Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) huolehtii Ruotsissa kaikista ydinjätehuollosta ydinvoimaoperaattorien puolesta. SKB:n toimintaa rahoittaa Ruotsin Valtion ydinjäterahasto, joka puolestaan on ydinvoimaoperaattoreiden rahoittama.

Ydinjätehuutomaksujen ja -vastuiden tarkistus tehdään yleensä kolmen vuoden välein viranomaispäätöksellä Ruotsin ydinturvallisuusviranomaisen (Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM) esityksestä. Esitys perustuu SKB:n ja lisenssin haltijoiden laatimaan kustannusarvioon. SKB hyväksyi ydinjätehuollon päivitetyn teknisen suunnitelman joulukuussa 2022. Tammikuussa 2022 Ruotsin hallitus päätti ydinjätemaksut ja -vastuut vuosille 2022–2023. Joulukuussa 2023 Ruotsin hallitus päätti ydinjätemaksut ja -vastuut Ruotsin valtionvelkakonttorin ehdotuksen mukaisesti, mutta vain vuodelle 2024. Ydinjätemaksut perustuvat tulevaisuuden kustannusennusteisiin olettaen, että ydinvoimalan yksiköiden käyttöikä on 50 vuotta. Maksu määräytyy tuotetun energian mukaan.

15. Investointi- ja muut sitoumukset

Investointi- ja muut sitoumukset ovat sopimukseen perustuvia tai sääntelystä johtuvia sitoumuksia, joita ei ole kirjattu taseeseen eikä esitetty liitetiedoissa ehdollisina velkoina.

Investointisitoumukset

31.12.2023 Fortumin investointisitoumukset aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä ja aineettomista hyödykkeistä oli 292 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 441). Muutos investointisitoumuksissa johtuu pääosin Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättymisestä.

Muut sitoumukset

Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) rakentamaa Olkiluoto 3 -ydinvoimalaa on rahoitettu ulkoisilla lainoilla, osakeanneilla ja osakaslainoilla TVO:n osakkeenomistajien välisten osakassopimusten perusteella. Fortumin osakassaaminen liittyen Olkiluoto 3 -ydinvoimalan rakentamiseen 31.12.2023 oli 232 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 232). Tämän lisäksi Fortum oli 31.12.2023 saakka sitoutunut antamaan projektille korkeintaan 100 miljoonaa euroa lisärahoitusta. TVO:n osakaslaina on luokiteltu osuudeksi yhteisyrityksissä. Katso lisätietoja liitetiedossa 14 Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat.

Katso lisätietoja muista sitoumuksista vuoden 2022 tilinpäätöksen liitetiedossa 35 Investointi- ja muut sitoumukset.

16. Pantatut varat ja vastuut

Fortum on sekä omasta että osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta antanut välittömiä ja välillisiä vakuuksia ja takauksia, joista Fortumille voi joissain tapauksissa koitua kuluja. Ruotsin ydinvoimayhtiöille on annettu kahdenlaisia takauksia. Rahoitusmäärä (Finansieringsbelopp) annetaan ydinjätehuoltorahaston tarkasteluhetken mukaisen kattamattoman osuuden kattamiseksi olettaen, että tuotanto ei jatku eikä rahastoon suoriteta lisämaksuja. Kattamaton määrä lasketaan viranomaisten toimesta ja se perustuu ennakoitujen kulujen sekä veloitteen kattamiseksi tarkoitettujen varojen erotukseen laskentahetkellä. Lisämäärä (Kompletteringsbelopp) annetaan sellaisen alijäämän kattamiseksi, joka voi muodostua ennakoimattomien tapahtumien seurauksena.

Teollisuuden Voima Oyj:n puolesta Työ- ja elinkeinoministeriölle annettu takaus on 142 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 136). Takaus kattaa ydinjätehuutomaksujen jaksotuksesta aiheutuvan lainmukaisen vastuun maksamattoman osuuden sekä ennakoimattomien kulujen riskin. Katso lisätietoja liitetiedossa 14 Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat.

Fortum on pantannut Kemijoki Oy:n osakkeita vakuudeksi Valtion ydinjätehuoltorahaston takaisinlainauksesta koskien Lovisan ydinvoimalaitosta. Takaisinlainaus on yhteensä 718 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 689). Lisäksi Fortumilla on 122 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 126) kiinteistökiinnityksiä liittyen Pyhäkosken vesivoimalaitokseen, jotka ovat vakuutena Työ- ja elinkeinoministeriölle.

Pantatut varat sisältävät arvopapereita 325 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 527) pohjoismaiseen sähköpörssiin (Nasdaq Commodities), vakuussaamia 590 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 2 607) ja pantattuja varoja 13 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 27). Vakuussaamiset 590 miljoonaa euroa koostuvat rahavakuuksista kaupankäyntiä varten hyödykepörssiin sekä Credit Support Annex -sopimusten alaisista valuutta- ja korkojohdannaisista.

Muiden puolesta pantatut varat sisältävät rahavaroja 51 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 96), jotka on annettu vakuudeksi Nasdaq Clearing AB:lle kattamaan Fortumin osuuden Commodity Market Default Fundista (vakuusrahoitus). Vakuusrahoitus on keskinäinen rahasto, johon kaikki Pohjoismaisen hyödykepörssiin (Nasdaq Commodities) osapuolet antavat markkinariskiinsä pohjautuvan vakuuden. Rahasto kattaa jäsenten tappioista aiheutuvat mahdolliset laiminlyönnit, joita jäsenten omat vakuudet eivät kata.

Jäljellä ollut noin 1,0 miljardia euroa Fortumin Uniperille myöntämästä emoyhtiötakauksesta vapautui kesäkuun 2023 lopussa.

Vuonna 2021 Fortum allekirjoitti Uniperin kanssa 8 miljardin euron rahoitusjärjestelysopimuksen, joka koostui osakaslainasta ja emoyhtiön takauksesta. Osakaslaina maksettiin takaisin 21.12.2022 kun Fortum sai päätökseen Uniper-omistuksensa myynnin Saksan valtiolle. 4,0 miljardin euron emoyhtiötakauksesta vapautui yhteensä 3,0 miljardia euroa ennen vuoden 2022 loppua.

Katso lisätietoja vuoden 2022 tilinpäätöksen liitetiedoissa 36 Pantatut varat ja vastuut.

17. Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Monia rutiininomaisia oikeudellisia toimia, välimiesmenettelyitä, vero- ja viranomaismenettelyitä on meneillään konserniyhtiöitä vastaan. Lisää oikeudenkäyntejä ja vaateita saatetaan laittaa vireille tulevaisuudessa. Katso lisätietoja vuoden 2022 konsernitiilinpäätöksen liitetiedoissa 37 Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt.

Ympäristövastuuoikeudenkäynti Ruotsissa

Fortum on osallisena vireillä olevassa ympäristövastuuoikeudenkäynnissä Ruotsissa. Oikeudenkäynti koskee Itämereen Sundsvallin edustalle 1950- ja 60-luvuilla upotettuja elohopeatynnyreitä. Valitustuomioistuimien päätös 2.6.2023 maa- ja ympäristötuomioistuimen ratkaisusta poiketen, että Fortumin tulee korvata kolmannelle osapuolelle ympäristökartoituksesta aiheutuneet kulut. Fortum on hakenut tuomioon valituslupaa korkeimmasta oikeudesta. Fortum ei koskaan ole harjoittanut elohopean tuotantoon liittyvää toimintaa tai upottanut elohopeajätettä mereen. Tynnyreiden upottamisen aikaan Stockholms superfosfat fabriks -niminen yhtiö harjoitti teollisuustoimintaa alueella. Vuonna 1985 nämä liiketoiminnot kaikkine niihin liittyvine oikeuksineen ja velvoitteineen siirtyivät Stockholms superfosfat fabriks AB:lta kolmannelle osapuolelle. Vuonna 1995 Stockholms superfosfat fabriks AB myytiin eteenpäin ja yhtiö päättyi vasta tuolloin osaksi Fortum-konsernia (yhtiön nimeksi vaihdettiin Fortum Ljunga Kraft AB).

Vireillä olevassa oikeudenkäynnissä on kyse siitä, kuka kantaa vastuun ympäristön tutkimisesta ja vaadittavista ympäristötoimista. Lääninhallituksessa on samanaikaisesti vireillä juttu elohopeatynnyreitä koskevasta ympäristövastuusta. Kyseisessä prosessissa lääninhallitus ratkaisee ensin, minkä yhtiön on suoritettava ympäristön tutkiminen. Vasta sen jälkeen se päättää ympäristötoimiin liittyvästä vastuusta. Tällä hetkellä ei ole mahdollista arvioida ympäristötutkimuksen täysiä kustannuksia tai mahdollisesti vaadittavien ympäristötoimien kustannuksia.

Fennovoiman Hanhikiven ydinvoimalahanke

RAOS Project Oy:llä ja JSC Rusatom Energy Internationalilla ja Fennovoima Oy:llä on käynnissä Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) sääntöjen mukainen välimiesmenettely liittyen Fennovoiman Hanhikiven ydinvoimalahankkeen EPC-sopimukseen. RAOS Project Oy on vaatinut myös Fortumin ja eräiden muiden osapuolten liittämistä kyseiseen menettelyyn. Fortum kiistää minkään sopimussuhteen, velvoitteen tai välityssopimuksen olemassaolon Fortumin ja RAOS Project Oy:n välillä. Fortum katsoo, että välimiesoikeudella ei ole toimivaltaa ratkaista mitään Fortumia kohtaan esitettyjä vaatimuksia. Koska Fortum ei ole sopimusosapuolena riidan kohteena olevassa sopimuksessa, se pitää kyseistä vaatimusta täysin perusteettomana ja vastustaa sitä jyrkästi.

18. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin kuuluvat osapuolet on esitetty Fortumin vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä.

Liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Myyntit	5	33	12	74
Ostot	185	110	602	438
Muut tuotot	-	2	-3	4
Korkotuotot lainasaamisista	2	3	10	12

Avoimet saldot osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	31.12.2023	31.12.2022
Pitkäaikaiset korolliset lainasaamiset	644	593
Myynti- ja muut saamiset	30	87
Pitkäaikaiset- ja lyhytaikaiset lainat	239	229
Osto- ja muut velat	72	53

Muut liiketoimet lähipiiriin kanssa

Suomen valtion omistusosuus Fortumin osakkeista vuoden 2022 lopussa oli 51,26 %. Vuonna 2023 Suomen valtion omistama osakemäärä Fortumissa ei ole muuttunut.

Fortum ilmoitti 30.10.2023 allekirjoitetusta sopimuksesta Huoltovarmuuskeskuksen (HVK) kanssa. Sopimuksen mukaan Huoltovarmuuskeskus varaa Meri-Porin voimalaitoksen tuotantokapasiteetin sähköverkon vakavan häiriön tai hätätilan varalta taatakseen sähkön toimitusvarmuutta Suomessa. Sopimus astuu voimaan 1.3.2024 ja jatkuu 31.12.2026 asti.

Fortum ilmoitti 6.9.2022 sopineensa Suomen valtion kanssa 2,35 miljardin euron siltarahoituksesta. Fortum ilmoitti 26.9.2022 nostavansa ensimmäisen 350 miljoonan euron erän. Siltarahoituslaina oli sidottu kuuden kuukauden Euriboriin. Lainalle maksettava marginaali oli 10 % kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta ja 12 % kuudelta seuraavalta kuukaudelta. Ensimmäisen erän noston ehtona oli, että Suomen valtion kokonaan omistamalla sijoitusyhtiöllä, Solidium Oy:llä, oli oikeus merkitä maksutta 8 970 000 Fortumin uutta osaketta suunnatussa osakeannissa. Ylimääräinen yhtiökokous päätti osakeannista Suomen valtion sijoitusyhtiö Solidium Oy:lle 23.11.2022 ja uudet osakkeet rekisteröitiin kaupparekisteriin 25.11.2022. Uudet osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet mukaan lukien oikeuden osinkoon niiden rekisteröintipäivästä lukien. Näin ollen Suomen valtion määräysvallassa olevan omistuksen osuus nousi 51,26 %:iin. Maaliskuussa 2023 Fortum maksoi takaisin nostamansa 350 miljoonaa euroa Suomen valtion myöntämästä siltarahoituslainasta ja peruutti tämän 2 350 miljoonan euron siltarahoitusjärjestelyn kokonaan. Rahoituskulut – netto sisältää 105 miljoonaa euroa (2023: 56 ja 2022: 49) korkokuluja ja palkkioita liittyen tähän siltarahoituslainaan.

19. Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Fortum ilmoitti 26.1.2024, että osana Fortumin marraskuussa 2023 käynnistämää tehostamisohjelmaa Fortumin Consumer Solutions -liiketoimintayksikössä ja IT-yksikössä on käynnissä muutosneuvottelut mahdollisista irtisanomisista. Neuvottelut koskevat yhteensä noin 1 080:tä työntekijää Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Puolan IT-yksikössä. Alustavan arvion mukaan muutosneuvottelut voivat johtaa enintään 130 henkilön irtisanomiseen.

Helmikuussa 2024 Fortumin hallitus täsmensi yhtiön strategiaa. Toimintaympäristössä kasvaneen epävarmuuden, heikentyneiden näkymien ja teollisuuden siirtyneiden investointien johdosta Fortum täsmentää liiketoimintaportfoliotaan, selvittää pääoman allokoitinta ja asettaa uusia tavoitteita ja suoritussmittareita (KPI, Key Performance Indicator) seurataksena strategian etenemistä. Fortumin maaliskuussa 2023 julkaisema uusi strategia ja sen strategiset painopisteet 'Toimitamme puhdasta energiaa luotettavasti', 'Edistämme teollisuuden dekarbonisaatiota' ja 'Uusiudumme ja kehitymme' eivät ole muuttuneet. Myös yhtiön taloudelliset ja ympäristötavoitteet säilyvät ennallaan.

Taloudelliset ja ympäristötavoitteet ovat:

- Nykyisen luottoluokituksen BBB varmistamiseksi rahoitusnetovelan suhde vertailukelpoiseen käyttökatteeseen voi olla enintään 2,0–2,5.
- Fortum arvioi investointien ilman yritysostojen olevan noin 1,7 miljardia euroa vuosina 2024–2026. Arvio sisältää kasvuiinvestoinnit, joiden osuuden arvioidaan olevan 800 miljoonaa euroa, sekä vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit, joiden arvioidaan olevan 300 miljoonaa euroa.
- Fortum valitsee jatkossakin kasvuhankkeensa tarkasti varmistaa asetetut tuottovaatimukset; uusien investointien projektikohtainen vähimmäistuottovaatimus on pääomakustannusten painotettu keskiarvo (WACC) lisättyä 150–400 korkopisteellä teknologiasta tai hankkeesta riippuen sekä huomioiden yhtiön ympäristötavoitteet.
- Fortumin osinkopolitiikka säilyy ennallaan: osingonjakosuhte on 60–90 % vertailukelpoisesta osakekohtaisesta tuloksesta. Osingonjakosuhteen vaihteluvälin yläpäättä sovelletaan silloin, kun tase on vahva ja investointeja vähän, kun taas vaihteluvälin alapäättä sovelletaan velkaisuusasteen ollessa korkea ja/tai käynnissä on suuria investointeja.
- Fortum sitoutuu aiempaa tiukempiin ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin: toiminnasta tulee hiilineutraalia vuoteen 2030 mennessä, hiilestä luovutaan vuoden 2027 loppuun mennessä ja hiilidioksidin ominaispäästöille asetetaan tavoite. Lisäksi Fortum sitoutuu SBTi-tavoitteeseen (1,5 °C) ja asettaa biodiversiteettitavoitteet.

20. Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmätykset

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Liiketoimintojen tulos	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Täsmäytys
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	Liikevoitto + poistot - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) edustaa koko konsernin ja segmenttien tuottamaa kassavirtaa. Käytetään osatekijänä pääomarakenteen tavoitteen tunnusluvussa Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA).	Tunnusluvut rahavirtalaskelman jälkeen.
Vertailukelpoinen liikevoitto	Liikevoitto - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Vertailukelpoista liikevoittoa käytetään taloudellisessa tavoiteasetannassa ja ennustamisessa, tuloskehityksen seurannassa sekä resurssien allokoinnissa osana konsernin liiketoiminnan johtamisprosessia.	Tuloslaskelma
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Arvon alentumiset ja peruutukset + myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät + tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset + muut	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Arvon alentumiset ja peruutukset	Arvon alentumiset ja niihin liittyvät varaukset (pääasiassa käytöstäpoistoon liittyvät), sekä aiemmin kirjattujen arvonalentumisten peruutukset. Arvon alentumiset on oikaistu poistoista ja peruutukset muista tuotoista.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	Myyntivoitot ja hankintojen transaktiokulut, jotka on oikaistu liiketoiminnan muista tuotoista ja liiketoiminnan muista kuluista. Voitot raportoidaan vertailukelpoisessa liikevoitossa silloin, kun tämä esitystapa kuvastaa alla olevaa liiketoimintamallia.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavat johdannaissinstrumentit, joihin ei voida soveltaa suojauslaskentaa tai oman käytön poikkeusta IFRS 9:n mukaisesti ja joiden käyvän arvon muutos on oikaistu liiketoiminnan muista tuotoista tai kuluista liikevaihtoon ja materiaaleihin ja palveluihin, kun lasketaan Fortumin vaihtoehtoisia tunnuslukuja.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Muut	Uudelleenjärjestely- ja kulujenhallintakulut, sekä muut sekalaiset ei-operatiiviset erät, jotka on oikaistu pääasiassa materiaaleista ja palveluista tai muista kuluista.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma

Liiketoimintojen tulos	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Täsmäytys
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta +/- merkittävät oikaisut osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen kauden voiton ja vertailukelpoisen sidotun pääoman tuoton laskelmissa	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoisen kauden voitto
Vertailukelpoiset rahoituskulut – netto	Rahoituskulut – netto +/- ydinjätehuoltorahaston tuotto, ydinjätehuoltoon liittyvä oikaisu ja ydinvoimaan liittyvien varausten diskonttauksen purkaminen +/- rahoituserien käypien arvojen muutokset +/- rahoituserien arvonalentumiset ja aiemmin kirjattujen arvonalentumisten peruutukset sekä muut kertaluonteiset oikaisut.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen kauden voiton laskelmassa	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoisen kauden voitto
Vertailukelpoinen voitto ennen tuloveroja	Vertailukelpoinen liikevoitto +/- vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta +/- vertailukelpoiset rahoituskulut – netto.	Välisumma vertailukelpoisen kauden voiton laskelmassa	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoisen kauden voitto
Vertailukelpoiset tuloverot	Tuloverot +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien, rahoituskuluihin – netto liittyvät oikaisut, verokannan muutosten ja muiden kertaluonteisten oikaisujen verovaikutukset.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen kauden voiton laskelmassa	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoisen kauden voitto
Vertailukelpoinen kauden voitto	Vertailukelpoinen liikevoitto +/- vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta +/- vertailukelpoiset rahoituskulut – netto +/- vertailukelpoiset tuloverot +/- vertailukelpoinen määräysvallattomat omistajat.	Vertailukelpoista kauden voittoa käytetään vaihtoehtoisena taloudellisen suorituskyvyn mittarina, jonka avulla voidaan paremmin vertailla nettokannattavuutta eri kausien välillä.	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoisen kauden voitto
Vertailukelpoinen tulos/osake	<u>Vertailukelpoinen kauden voitto</u> Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	Vertailukelpoista tulosta/osake käytetään vaihtoehtoisena taloudellisen suorituskyvyn mittarina, jonka avulla voidaan paremmin vertailla nettokannattavuutta eri kausien välillä.	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoisen kauden voitto
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liikevoitto} + \text{vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta}}{\text{Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin}} \times 100$	Vertailukelpoista sidotun pääoman tuottoa käytetään taloudellisessa tavoiteasetannassa ja ennustamisessa, tuloskehityksen seurannassa sekä resurssien allokoinnissa osana konsernin liiketoiminnan johtamisprosessia.	Liitetieto 3 Tiedot segmenteittäin
Vertailukelpoinen sidottu pääoma	Korottomat varat - korottomat velat - varaukset (korottomat varat ja velat eivät sisällä rahoitukseen, veroihin ja laskennallisiin veroihin liittyviä eriä sekä varoja ja velkoja, jotka syntyvät tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaissovimusten käypään arvoon arvostamisesta).	Vertailukelpoinen sidottu pääoma on osatekijä vertailukelpoisen sidotun pääoman tuoton laskelmassa, jossa mitataan suoraan liiketoimintoihin sijoitetun pääoman tuottoa.	Liitetieto 3 Tiedot segmenteittäin

Pääomarakenne	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Täsmäytys
Rahoitusnettovelka / vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	<u>Rahoitusnettovelka</u> Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	Rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) suhde on Fortumin pääomarakennetta mittaava pitkän aikavälin taloudellinen tavoite.	Tunnuslukujen laskentakaavat rahavirtalaskelman jälkeen
Rahoitusnettovelka	Korollinen vieras pääoma - Likvidit varat - Korollisiin saamisiin sisältyvät arvopaperit +/- Nettovakuusvelka/-saaminen	Fortum käyttää rahoitusnettovelkaa konsernin velkaisuuden seurannassa, ja se on komponentti pääomarakennetta mittaavassa rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) suhteen tavoitteessa.	Liitetieto 13 Korollinen nettovelka

Vaihtoehtoiset tunnusluvut ilman Venäjää

Pääomarakenne	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Täsmäytys
Rahoitusnettovelka / vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) ilman Venäjää	<u>Rahoitusnettovelka ilman Venäjää</u> Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) ilman Venäjää	Rahoitusnettovelka / vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) ilman Venäjää käytetään vaihtoehtoisena taloudellisen suorituskyvyn mittarina, jonka avulla voidaan paremmin vertailla Fortumin strategisten liiketoimintojen pääomarakennetta.	Tunnuslukujen laskentakaavat rahavirtalaskelman jälkeen
Rahoitusnettovelka ilman Venäjää	Rahoitusnettovelka - korollinen vieras pääoma, Venäjä + likvidit varat, Venäjä	Rahoitusnettovelka ilman Venäjää käytetään vaihtoehtoisena taloudellisen tunnuslukuna, jonka avulla voidaan paremmin vertailla konsernin velkaisuutta, ja se on komponentti pääomarakennetta mittaavassa rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) ilman Venäjää -laskennassa.	Tunnuslukujen laskentakaavat rahavirtalaskelman jälkeen

Muut tunnusluvut

Osakeperusteiset tunnusluvut

Tulos/osake (EPS)	<u>Kauden voitto - määräysvallattomat omistajat</u> Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana
Oma pääoma/osake	<u>Oma pääoma</u> Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa

Muut tunnusluvut

Investoinnit käyttöomaisuuteen	Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit mukaan lukien kunnossapito-, tuottavuus- ja kasvuinvestoinnit sekä lainsäädännön edellyttämät investoinnit. Investointeihin kuuluvat myös investointien rakennusaikana taseeseen aktivoitunut korkokulut. Kunnossapitoinvestoinnit pidentävät olemassa olevan omaisuuden vaikutusaikaa, ylläpitävät käytettävyyttä sekä/tai ylläpitävät luotettavuutta. Tuottavuusinvestoinnit parantavat olemassa olevan hyödykkeen tuottavuutta. Kasvuinvestointien tarkoitus on rakentaa uutta kapasiteettia ja/tai lisätä olemassa olevien liiketoimintojen asiakaskantaa. Lainsäädännön edellyttämät investoinnit tehdään tiettyinä ajankohtina lakien vaatimusten mukaan.
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin, osakkuus- ja yhteisyritysosakkeisiin ja muihin sijoituksiin. Tytäryhtiöosakeinvestoinneista on vähennetty hankitun yhtiön kassa ja lisätty hankittavan yhtiön korolliset lainat ja muut rahoitusnettovelkaan sisältyvät erät.

Verotuksen tunnusluvut

Efektiivinen tuloverokanta, %	<u>Tuloverot</u> Voitto ennen veroja	x 100
Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta, %	<u>Vertailukelpoiset tuloverot</u> Vertailukelpoinen voitto ennen veroja, pois lukien vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	x 100

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäykset

Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)

milj. euroa	Liite	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
IS Liikevoitto		376	-174	1 662	1 967
+ IS Poistot		101	106	359	415
Käyttökate (EBITDA)		477	-69	2 021	2 381
- IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	-18	843	-118	-356
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)		459	774	1 903	2 025

Vertailukelpoinen liikevoitto

milj. euroa	Liite	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
IS Liikevoitto		376	-174	1 662	1 967
- IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	-18	843	-118	-356
IS Vertailukelpoinen liikevoitto	4	359	669	1 544	1 611

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

milj. euroa	Liite	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Arvon alentumiset ja peruutukset		-	0	-	0
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät		2	5	4	785
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		21	-804	111	-376
Muut		-5	-44	3	-52
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	18	-843	118	356

Vertailukelpoinen kauden voitto

milj. euroa	Liite	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
IS Kauden voitto		413	427	1 515	2 084
- IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	-18	843	-118	-356
- Oikaisu osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	7	-58	-9	-52	145
- Rahoituskuluihin - netto liittyvät oikaisu	8	-30	9	2	48
- Tuloveroihin liittyvät oikaisu		8	-905	-201	-836
- IS Määräysvallattomat omistajat		-3	4	-1	-4
- Määräysvallattomiin omistajiin liittyvät oikaisu		4	1	5	-5
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen kauden voitto	4	317	370	1 150	1 076
Lopetettujen toimintojen vertailukelpoinen kauden voitto	6.3	-	-154	34	-2 064
Vertailukelpoinen kauden voitto, Fortum yhteensä		317	216	1 184	-988

Vertailukelpoinen tulos/osake

	Liite	IV/2023	IV/2022 oikaistu	2023	2022 oikaistu
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen kauden voitto, milj. euroa	4	317	370	1 150	1 076
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta		897 264	892 811	897 264	889 204
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen tulos/osake, euroa		0,35	0,42	1,28	1,21
Lopetettujen toimintojen vertailukelpoinen kauden voitto, milj. euroa	4	-	-154	34	-2 064
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta		897 264	892 811	897 264	889 204
Lopetettujen toimintojen vertailukelpoinen tulos/osake, euroa		-	-0,17	0,04	-2,32
Vertailukelpoinen kauden voitto, Fortum yhteensä, milj. euroa	4	317	216	1 184	-988
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta		897 264	892 811	897 264	889 204
Vertailukelpoinen tulos/osake, Fortum yhteensä, euroa		0,35	0,25	1,32	-1,11

Rahoitusnettovelka ja oikaistu nettovelka

milj. euroa	Liite	31.12.2023	31.12.2022
+ Korollinen vieras pääoma		5 909	7 785
- BS Likvidit varat		4 183	3 919
- Vakuusjärjestely		325	527
- BS Vakuussaaminen		590	2 607
+ BS Vakuusvelka		131	352
+/- Nettovakuusvelka/-saaminen		-459	-2 255
Rahoitusnettovelka	13	942	1 084

Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)

milj. euroa	Liite	2022	Jatkuvat toiminnot 2023
+ Korollinen vieras pääoma		7 785	5 909
- BS Likvidit varat		3 919	4 183
- Vakuusjärjestely		527	325
- BS Vakuussaaminen		2 607	590
+ BS Vakuusvelka		352	131
+/- Nettovakuusvelka/-saaminen		-2 255	-459
Rahoitusnettovelka	13	1 084	942
- Korollinen vieras pääoma, Venäjä		204	-
+ Likvidit varat, Venäjä		247	-
Rahoitusnettovelka ilman Venäjää		1 127	-
IS Liikevoitto		1 967	1 662
+ IS Poistot		415	359
Käyttökate		2 381	2 021
- IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		-356	-118
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen käyttökate		2 025	1 903
Vertailukelpoinen käyttökate, Venäjä		411	-
Vertailukelpoinen käyttökate (kuten esitetty vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä)		2 436	-
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate ilman Venäjää		0,6	0,5
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (kuten esitetty vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä)		0,4	-

Täsmäytys vaihtoehtoisista tunnusluvuista ilman Venäjää

Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) ilman Venäjää

milj. euroa	2022
Rahoitusnettovelka	1 084
- Korollinen vieras pääoma, Venäjä	204
+ Likvidit varat, Venäjä	247
Rahoitusnettovelka ilman Venäjää	1 127
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen käyttökate ilman Venäjää	2 025
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate ilman Venäjää	0,6

Korollinen vieras pääoma ilman Venäjää

milj. euroa	31.12.2022
Korollinen vieras pääoma	7 785
- Korollinen vieras pääoma, Venäjä	204
Korollinen vieras pääoma ilman Venäjää	7 581

Likvidit varat ilman Venäjää

milj. euroa	31.12.2022
Likvidit varat	3 919
- Likvidit varat, Venäjä	247
Likvidit varat ilman Venäjää	3 672

Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat

Sähkönkulutus

TWh	IV/2023	IV/2022	2023	2022
Pohjoismaat	113	103	386	386

Keskimääräiset hinnat

	IV/2023	IV/2022	2023	2022
Sähkön spot-hinta Nord Pool -sähköpörssissä, euroa/MWh	57,6	135,6	56,4	135,9
Sähkön spot-hinta Suomessa, euroa/MWh	61,1	184,8	56,5	154,0
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE3, Tukholma euroa/MWh	56,5	146,7	51,7	129,2
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE2, Sundsvall euroa/MWh	44,0	115,7	40,0	61,9
Sähkön spot-hinta Saksassa, euroa/MWh	82,3	192,8	95,2	235,4
CO ₂ , (ETS EUA seuraava Dec tuote), euroa/tonni CO ₂	77	78	85	81
Hiihi (ICE Rotterdam front month), USD/tonni	119	234	125	279
Öljy (Brent front month), USD/bbl	83	89	82	99
Kaasu (TTF front month), euroa/MWh	43	124	41	133

Vesivarastot

TWh	31.12.2023	31.12.2022
Pohjoismaiset vesivarastot	77	79
Pohjoismaiset vesivarastot, pitkän ajan keskiarvo	84	84

Vienti/tuonti

TWh (+ = tuonti, - = vienti Pohjoismaista)	IV/2023	IV/2022	2023	2022
Vienti / tuonti Pohjoismaiden ja Manner-Euroopan + Baltian välillä	-6	-8	-41	-35
Vienti / tuonti Pohjoismaiden ja Venäjän välillä	0	0	0	4
Vienti / tuonti Pohjoismaat, Yhteensä	-6	-8	-41	-31

Saavutetut sähkön myyntihinnat

EUR/MWh	IV/2023	IV/2022	2023	2022
Generation-segmentin saavutettu sähkönhinta Pohjoismaissa	58,1	80,5	63,1	59,9

Fortumin tuotanto- ja myyntivolyymit

Sähköntuotanto

TWh	IV/2023	IV/2022	2023	2022
Pohjoismaat	13,1	11,5	46,4	43,5
Muut Euroopan maat	0,2	0,2	0,6	0,8
Jatkuvat toiminnot yhteensä	13,3	11,7	47,0	44,2

Lämmöntuotanto

TWh	IV/2023	IV/2022	2023	2022
Pohjoismaat	1,1	1,0	3,2	4,1
Muut Euroopan maat	0,4	0,4	1,1	1,2
Jatkuvat toiminnot yhteensä	1,5	1,4	4,3	5,3

Sähköntuotantokapasiteetti segmenteittäin

MW	31.12.2023	31.12.2022 oikaistu
Generation	9 223	8 551
Muut toiminnot	25	25
Jatkuva toiminnot yhteensä	9 248	8 576

Lämmöntuotantokapasiteetti segmenteittäin

MW	31.12.2023	31.12.2022 oikaistu
Generation	2 022	1 964
Muut toiminnot	171	171
Jatkuva toiminnot yhteensä	2 193	2 135

Sähköntuotanto lähteittäin Pohjoismaissa

TWh	IV/2023	IV/2022	2023	2022
Vesivoima	6,0	4,8	20,9	19,1
Ydinvoima	6,9	6,1	24,8	23,4
Tuulivoima	0,1	-	0,1	-
CHP ja lauhdevoima	0,1	0,6	0,5	0,9
Jatkuva toiminnot yhteensä	13,1	11,5	46,4	43,5

Sähköntuotanto lähteittäin Pohjoismaissa

%	IV/2023	IV/2022	2023	2022
Vesivoima	46	42	45	44
Ydinvoima	53	53	54	54
Tuulivoima	1	-	0	-
CHP ja lauhdevoima	1	5	1	2
Jatkuvat toiminnot yhteensä	100	100	100	100

Sähköntuotanto lähteittäin muissa Euroopan maissa

TWh	IV/2023	IV/2022	2023	2022
CHP	0,2	0,2	0,6	0,8

Sähkönmyynti

milj. euroa	IV/2023	IV/2022	2023	2022
Pohjoismaat	1 209	1 800	4 311	5 444
Muut Euroopan maat	206	167	879	643
Muut maat	1	1	2	3
Jatkuvat toiminnot yhteensä	1 415	1 968	5 193	6 090

Lämmönmyynti

milj. euroa	IV/2023	IV/2022	2023	2022
Pohjoismaat	72	68	208	325
Muut Euroopan maat	103	66	304	202
Jatkuvat toiminnot yhteensä	175	134	512	527

Sähkönmyynti alueittain

TWh	IV/2023	IV/2022	2023	2022
Suomi	6,6	5,6	23,6	21,5
Ruotsi	8,1	6,8	27,1	27,3
Norja	3,8	3,2	12,8	11,3
Muut maat	1,5	1,1	6,0	4,5
Jatkuvat toiminnot yhteensä	20,0	16,8	69,5	64,7

Nord Poolissa tehdyt ostot ja myynnit on netotettu tunneittain konsernitason tasolla.

Lämmönmyynti alueittain

TWh	IV/2023	IV/2022	2023	2022
Suomi	0,9	0,9	2,6	2,8
Norja	-	-	-	0,8
Puola	1,2	1,2	3,4	3,5
Muut maat	0,1	0,1	0,4	0,4
Jatkuvat toiminnot yhteensä	2,3	2,2	6,4	7,6